

Ob večjem deževju Krka tudi nad Novim mestom ne ostane v strugi. Najprej se izdatno razlije pri Podhosti, potem pa izkoristi vsako ravnico, pokrije polja, ceste, grozi na pragih stanovanjskih hiš, vdira v gospodarska poslopja in odnaša mostove. Šele pogled z letala da pravo podobo o obsegu povodnji. (Foto: M. Moškon)

Je najhujše že mimo?

V okolici Mirne, pred Šentjernejem, v Beli krajini in Žužemberku poplave - Dež nagaja kmetom

Po dolgotrajnem dežju, ki v manjših presledkih moči dolensko zemljo vse od koledarskega začetka jeseni, so narasle vse vode, reke in potoki v novomeški, trebanjski, metliški in črnomaljski občini.

Zaradi poplav so bile v nedeljo, 6. oktobra, še vedno zaprte: cesti na odseku Šentjernej-Dobrava, med Podzemljem in Gribljami ter krajevna cesta v Žužemberku. Krka je ogrozila tudi mostove v spodnjem toku. V nevarnosti so bili mostovi na Otočcu, pri Drami in na Dobravi. Narasla voda je tudi na območju Mirne, Šentruperta, Bistrice in Pušcave povzročila precej škode. V več stanovanjih in kletah so imeli poplavo. Prostovoljno gasilsko društvo na Mirni je s pomočjo občanov začelo vodo črpati, na srečo pa je poplava sama začela pojenjavati.

Krajevne organizacije civilne zaštite so na vseh ogroženih območjih organizirale dežurstvo. Vse je bilo pripravljeno za reševalne akcije, ven-

dar je v nedeljo popoldne voda povsod začela upadati. Upati je, da je najhujša nevarnost zaenkrat minila. Vreme, kakršnemu smo pričala letošnja jesen, nam že dolgo ni zagodlo tako. Ljudje imajo hude težave s spravilom zadnjih pridelkov, posebno ovirana pa je trgatav. Marsikje so te dni kljub dežju in blatu trgali, sicer ne bi na trtah prav nič ostalo. Grozdje je odpadlo in začelo gniti.

Ob tednu otroka želimo, da bi vsi otroci takole srečni stisnili k sebi svoje igrače, da bi rasli v miru, ob ljubečih starših, varstvu in družbi enako srečnih otrok. (Foto: Tamara Zupančič)

Voda na cestah, v hlevih, stanovanjih

Dolenjska poplavljenja - Voda, do koder seže oko - Največ škode povzročili Sava in Krka

Narasla Sava je v soboto zjutraj prestopila bregove. Vodna gladina je bila v Brežicah le za malenkost nižja kot lani 25. septembra.

V brežiški občini je Sava poplavlila vasi Trnje, Mostec ter

del Mihalovca in Loč. Predsednik občinskega štaba za civilno zaščito Anton Držanič je povedal, da so v soboto dopoldne okoli devete ure zaprli promet na cesti Brežice-Dobova ter

usmerili avtobuse in druga vozila po obvozni cesti skozi Sela. Poplavljen je bila tudi cesta od Globokega proti Pišecam, zato avtobus popoldne ni več peljal v tisto smer.

Trnje in Mostec je začelo zalivati v soboto kmalu po tretji

uri zjutraj. Pri Žibertovih so ob pol petih že odpeljali krave in

(Nadaljevanje na 24. str.)

JUTRI V KOSTANJEVICI: RAZSTAVA S KONCERTOM

V okviru XIX. Dolenjskega kulturnega festivala bo jutri akademik Božidar Jakac odprl v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici grafično razstavo, s katero se bo predstavila mlada umetnica Sonja Lamut. Razstava bo odprta do 3. novembra. Hkrati bo v Lamutovem likovnem salonu koncert, na katerem bosta violinist Rok Klopčič in pianistka Nada Oman izvajala Vivaldijeva, Srobtotnjakova in Beethovnova dela.

Odkup grozdja se je začel

Mošta Slovin ne bo odkupoval, vino pa spomladi

Slovin, TOZD Bizeljsko-Brežice, bo letos odkupila 300 vagonov grozdja na Bizeljskem z obronki Orlice, v krško-gorjanskem okolišu, v novomeško-mokronoškem, šmarsko-savinjskem okolišu ter delu

Hrvaškega. Odkup se je začel 5. oktobra na 21 prevzemnih postajah.

Cena je odvisna od sorte, sladkorne stopnje in zdravstvenega stanja grozdja. Belo grozdje plačujejo po 4,70 do 6,70 din. Zaželeno je, da vinogradniki berejo posebej modro frankinjo, za katero je odkupna cena od 6,30 do 6,70 din za kilogram. Rdeče grozdje mora biti zdravo, medtem ko gnilo odkupujejo posebej. Belega grozdja ni treba odbirati, ker ga bodo razsluzovali oz. centrifugirali.

Glavna trgatav se začena danes. V vinogradih Slovin na Bizeljskem in Pišecem je predviden začetek od 10. do 12. oktobra, odvisno od vremena. Kvaliteta je podpovprečna, količina pridelka pa bo komaj komaj dosegla povprečje.

J. TEPPEY

PRVI SNEG

V Kočevju je 2. oktobra padel prvi letošnji sneg, ki pa je skopnel. Obdržal se je le na pobočju Mestnega vrha. Sneg je padel tudi v ribniški občini. Po dolini je skopnel, razen na nekaterih severnih pobočjih. V Gregoriji se je držal malo dlje. Iz Travnice gore in Loškega potoka pa so nam še 3. oktobra povedali, da je snega nekaj centimetrov.

DOLENJSKI LIST

NAPADALCI SO PRED VRATI

Partizanski bataljon "Dobrota" in "Ljubljana" sta se združila v eno celovito bojno skupino. Vojaki so se pripravili na možne napade in so v celoti opremljeni. Vojaki so se pripravili na možne napade in so v celoti opremljeni.

Polomili bomo grabežljive krepelje

Polomili bomo grabežljive krepelje. Vojaki so se pripravili na možne napade in so v celoti opremljeni. Vojaki so se pripravili na možne napade in so v celoti opremljeni.

DOLENJSKI LIST

HUDI BOJI ZA SODRAŽICO

Hudi boji za sodražico. Vojaki so se pripravili na možne napade in so v celoti opremljeni. Vojaki so se pripravili na možne napade in so v celoti opremljeni.

Odpor in obramba združujeta vse

Odpor in obramba združujeta vse. Vojaki so se pripravili na možne napade in so v celoti opremljeni. Vojaki so se pripravili na možne napade in so v celoti opremljeni.

Na minulih vojaških vajah „Jesen 74“ je na svobodnem ozemlju, ki ga je ves čas ogrožal napadalec, delovala tudi skupina rdečih novinarjev, ki je 4. in 5. oktobra izdala dve številki Partizanskega Dolenjskega lista. Urednik Marjan Legan in novinarji Jože Primc, Ivan Zoran in Milan Markelj so pri iskanju novic na terenu večkrat naleteli na hud „odpor“ vsega prebivalstva, od otrok, mladincev, delavcev in kmetov, tako da jih je samo prepustnica reševala ujetništva. Ponoči natisnjeni „Dolenjec“ je takoj zjutraj prišel bralcem v roke in pomagal dvigati borbena duha branilcev.

KAKO MOČNA JE NA PRVI POGLED TA GROZLJIVA JEKLENA POŠAST! In vendar je proti listku, ki ga je nanjo nalepila drobna otroška roka, vsa majhna in krhka! Samo za trenutek so se sovražni tanki ustavili sredi vasi... Sicer pa več o tem na 7. strani današnje številke! (Foto: M. Moškon)

SEVNICA SPET ODREZANA
Večje deževje in sevniska občina je po cestah že odrezana od sveta! Tako je bilo tudi minulo soboto. Dopoldne je Mirna, ki jo potiska nazaj Sava, naredila brzico na regionalni cesti Krško-Radeče pod lesenim mostom. Na cesti proti Planini je odneslo lesen most. Mirenska dolina je bila poplavljen kot ponavadi, podobno je bilo tudi proti Blanci in Bregu. Najuspešnejša obvozna pot je bila preko trilega mostička v Dolenjem Boštanjju, ki ga kljub opozorilom krajevne skupnosti občinske službe ne popravljajo, češ da ga uporabljajo le nekaj vaščanov.

Uspeh oračev

Na 16. zveznem tekmovanju oračev, ki je bilo od 26. do 29. septembra na kmetijskem kombinatu Panonija pri Bački Topoli, sta Slovenijo zastopali dve ekipi. Ekipo starejših so sestavljali Jože Merkoja, Janez Soček in Janez Žumer. Ta ekipa je zasedla prvo mesto, posamezniki pa so se uvrstili na tretje, četrto in sedmo mesto. Mladinska ekipa Slovenije v sestavi Tone Ravnikar, Boris Sajevec in Franc Zalokar iz KZ Novo mesto pa je zasedla drugo mesto. V ekipi je bil najboljši Zalokar, ki je med posamezniki zasedel drugo mesto.

Za tak uspeh naših traktoristov gre zahvala mentorjem aktivov mladih združnikov pri kmetijskih združenjih, KZ Novo mesto, ki je v ta namen kupila tekmovalni plug, in KZ Metlika, Črnomelj, Novo mesto, Trebnje ter Zvezi organizacij za tehnično kulturo občine Novo mesto, ki so finančno podprle tekmovalce.

Franc Zalokar

Nelikvidnost dviguje glavo

Hranilne vloge v »DBH« naraščajo - Ukrepi proti nelikvidnosti

Na zadnji seji komisije za družbenoekonomske odnose pri medobčinskem svetu ZK za Dolenjsko - bila je v četrtek v Metliki - so člani komisije poslušali oceno o uveljavljanju samoupravnih odnosov v združenem delu, poročilo o poslovanju Dolenjske banke in hranilni-

VREME
V minulih dneh smo imeli sorazmerno hladno in zelo spremenljivo vreme s pogostimi padavinami. Izgledi vremena za konec tedna postopoma izboljšanje in nekoliko topleje.

ce v letošnjem prvem polletju ter o delu komisije, ki je pripravila analizo stanja v tekstilni industriji v regiji. Iz vseh poročil, ki so jih izdelali komiteji občinskih konferenc ZK o uveljavljanju samoupravnih odnosov v združenem delu, je bilo moč izluščiti, da so se delovne organizacije v pravem času na novo konstituirale, da pa še daleč ne moremo biti zadovoljni z vsebinsko stranjo uveljavljanja novih ustavnih določil. Ponekod z ustanavljanjem TOZD še kar odlašajo, vzroki za to pa so različni. Neznanje, nerazumevanje in pomanjkanje ustreznih kadrov pa prevladujejo. Zato so člani komisije soglašali z metliškimi predlogom, naj bi v regiji združili in racionalno uporabili vsaj tiste kadre, ki so na voljo. Direktor Dolenjske banke in hranilnice Sergij Thorževskij je člano komisije seznanil s poslovanjem DBH v prvi polovici letošnjega leta. Med drugim je povedal, da je kolektiv banke že precej naredil, da bi se bančno poslovanje prilagodilo novi ustavi, da pa poslovno-kreditne banke nimajo vpliva na kreditno-monetarni sistem, kar jim nekateri pripisujejo. Po njegovih besedah stoji DBH med slovenskimi bankami, med katerimi zlasti dobro sodeluje z Ljubljansko banko, dovolj „trdno“. Izvedeli smo tudi, da smo Dolenjci v Sloveniji najbolj varčni, saj so se hranilne vloge konec junija letos z ozirom na začetek leta povečale kar za 15 odstotkov, kar je največ med vsemi slovenskimi bankami. Opozoril pa je na naraščajočo nelikvidnost. Po njegovem mnenju bodo potrebni hitri sistemski ukrepi.

DBH
NOVO MESTO
JE VAŠA BANKA

Zbližanje delavcev in kmetov preko krajevnih skupnosti - Kakšne razlike v cenah!

Pomisli! Naša krajevna skupnost se je pobratila s krajevno skupnostjo na Kozjanskem, pa bomo dobili jabolka za ozimnico po 2,50 din kilogram. Tako me je hotel presenetiti znanec iz Ljubljane. Potem se je čudil, kako to, da se temu ne čudim jaz.

Čudijo se lahko le Ljubljanci in prebivalci tistih mest, ki ne vedo, po kakšni ceni letos ponujajo svoja jabolka kmetovalci na Kozjanskem, v Haložah, Slovenskih goricah pa tudi na Dolenjskem, v Pomurju in drugod.

Ljubljancem, ki je še pred kratkim v mestu moral plačati za kg jabolok 7 ali 8 din, ne more verjeti, da zasebni sadjarji na manj razvitih kmetijskih območjih ne morejo prodati svojih najlepših jabolok niti po 2 din kg. Premalo je kupcev za vse

lepo sadje, pravijo v kmetijskih organizacijah. Na zalogo pa ga ne morejo odkupovati, ker nimajo ustreznih skladišč.

Prebivalci krajevnih skupnosti v Ljubljani, ki se je pobratila s krajevno skupnostjo na Kozjanskem, menijo, da jim bodo kozjanski kmetje naredili zaradi tega z jabolki veliko uslugo. Kozjanski kmetje pa menijo, da bodo Ljubljanci naredili veliko uslugo njim, ker bodo kupili njihova jabolka po 2,50 din.

Takega zadovoljstva na obeh straneh bi bilo lahko veliko več, če bi se delavci in kmetje znali bolje zblížati.

Veliko sedanjih industrijskih in drugih delavcev je bilo rojenih na kmetih. Nekateri še živijo na vaseh, drugi radi prihajajo na obiske k staršem in sorodnikom. Taki poznajo razen mestnih cen sadja tudi kmečke cene in si nakupijo, kolikor ne dobijo zastoj, tam, kjer je cena nižja.

Večina delavcev je bila rojena v mestih in takih industrijskih krajih, ki nimajo bogatega kmetijskega zaledja. Če nimajo avtomobilov, potujejo bolj po

BERLIN - Nemška demokratična republika je izredno svečano proslavila petindvajsetletnico obstoja. V Berlinu so priredili velikansko vojaško parado, na kateri je bilo mogoče videti vse vrste orožja. Na proslavi so bili predstavniki mnogih držav, na častnem mestu na tribuni pa je bil med njimi generalni sekretar komunistične partije Sovjetske zveze Leonid Brežnjev. Na sliki: najsodobnejši tanki sovjetske proizvodnje na paradi ob 25-letnici Nemške demokratične republike v Berlinu. (Telefoto: UPI)

tedenski zunanjepolitični pregled

V bistvu je bil zadnji teden obdobje, ko se nikjer po svetu ni zgodilo kaj izjemnega, skoraj povsod pa nekaj pomembnejšega, čeprav ne tudi odločilnega.

Portugalska je opravila pomembno utrjevanje naprednih sil po odstopu bivšega začasnega predsednika generala Spinole. V nedeljo so, denimo, vsi Portugalci delali na svojih delovnih mestih in s tem na svojevrsten, vendar pa vsekakor demonstrativen način izpričali svojo pripadnost novemu in naprednemu.

CIPER: VSE PO STAREM

Ciper ostaja, kjer je bil. Se pravi: razpet med nasprotji, ki jih ni bilo mogoče zblížati, a vendarle nekoliko bližji začetku stvarnih pogovorov. Začasni predsednik Klerides ostaja na tem položaju potem, ko je dobil podporo nadškofa Makariosa, ki je medtem v generalni skupščini Združenih narodov imel pomemben govor, v katerem je kritično ocenil posledice in še posebej vzroke ciprske tragedije.

Na otoku je sicer mir, toda trpljenje se nadaljuje, kajti brez strehe je več kot 200.000 beguncev.

ETIOPSKE NEZNANKE

Etiopija se je sicer znebila cesarja, ni pa se uspela znebiti tudi negotovosti, ki še vedno spremlja prve korake nove oblasti po državnem prevratu. Grobo rečeno si stojita, vsaj javno, nasproti dve struji: na eni strani so študentje in sindikalni voditelji, na drugi pa vojska.

Drug drugemu očitajo nesposobnost in neizpolnjevanje datih obljub, pri čemer ugotavljajo v krogih vojske, da so sindikalni voditelji še vedno na strani podkupljene bivše garniture, ki je sicer oslabiljena, a kljub temu še dovolj pri moči. Študentom očitajo zaslepljenost in neučakanost.

Nasprotno pa študentje in sindikalni voditelji očitajo vojski, da noče izpolniti dane obljube in da krati svobodo (vojska je namreč prepovedala javna zborovanja) zbiranja ter govora.

V tej zmedbi ostajajo vsi nerešeni problemi še vedno na isti točki, na kateri so bili pred odhodom cesarja Haile Selasieja. V svojem najglobljem bistvu se nasprotja po svoje še zaostrejuje - predvsem nasprotja med veleposestniki, ki imajo neizmerna zemljišča in velikansko večino brezdelcev, ki nimajo ničesar, razen svoje cenene delovne sile.

Temu se zadnjih nekaj dni pridružuje zelo zaostren položaj v Eritreji, severni pokrajini dežele, kjer se vse bolj krepi osvobodilno gibanje. Ta pokrajina namreč terja avtonomijo, ki jo

je v neki milejši obliki že imela, pa jo je kasneje izgubila.

ODSTOP VLADE V RIMU

Medtem pa je v Italiji odstopila vlada premijera Rumorja, predsednik republike Leone pa še ni uspel najti nikogar, ki bi namesto Rumorja sestavil novo vlado.

Formalno je vlada padla zato, ker se krščanski demokrati niso strinjali z nekaterimi zahtevami socialistov. Toda to je res samo formalen razlog, zakaj pravi so globlji. Italija je bila zadnje tedne septembra skoraj pred bankrotom, potem pa je masivna denarna pomoč v obliki večmiliardnega kredita začasno ustalila položaj.

Nasprotja v italijanski družbi so že stara in dovolj znana, toda

Teden brez posebnosti

kljub temu je videti, da nikakor ni mogoče najti zanje učinkovite rešitve. Ni zato niti najmanj presenetljivo, da je bila tudi Rumorjeva vlada prešibka, da bi jim bila kos.

V takem zaostrenem položaju skušajo najti svoje mesto tudi fašistični in drugi skrajno desničarski voditelji s svojimi skupinami. Izraz tega so tudi zadnje čase pogosti atentati in druge oblike nasilja, ki so sicer doživle obsodbe v tisku, ne pa tudi učinkovitih protiakcij oblasti.

TELEGRAMI

CANBERRA - Bivši avstralski premier William McMahon je zanikal pisanje tiska, da je Avstralija pomagala ameriški obveščevalni službi (CIA) v rovarjenju proti vladni pokojnega čilškega predsednika Salvador Allendeja.

BUENOS AIRES - V Santiagu je junsko umrl generalni sekretar čilškega gibanja revolucionarne levice Miguel Enriquez. Ubili so ga med spopadom s silami vojaške hunte, ki so obkrožile hišo, v kateri je Enriquez ilegalno živel in delal. Trdijo, da so ga anonimno izdali po telefonu.

ALŽIR - Ameriški državni sekretar Kissinger bo 14. oktobra dopotoval v Alžirijo. Kissinger je na tiskovni konferenci v Washingtonu dejal, da ni govora, da bi se med svojim potovanjem po Bliznjem vzhodu srečal z Jaserjem Arafatom ali katerim drugim palestinskim voditeljem.

KARTUM - Južni Sudan so zajele katastrofalne poplave, v katerih je umrlo 16 ljudi, okoli 250.000 prebivalcev pa je ostalo brez strehe.

TELEGRAMI

PARIZ - Elizejska palača je sporočila, da se bosta ameriški predsednik Ford in francoski predsednik Valery Giscard d'Estaing sestala na Martinique od 14. do 16. decembra. To bo prvo srečanje voditeljev obeh držav, odkar sta se pred dobrim letom dni na Islandiji sestala bivša predsednika Nixon in Pompidou.

STOCKHOLM - Švedska bo letos edina zahodnoevropska država, ki bo ponudila večjo količino žita na svetovnem tržišču. Švedska žetev bo najmanj 6 milijonov ton, od česar bo milijon ton in pol šlo v izvoz, in sicer milijon ton pšenice, ostanek pa predvsem rž.

PO PRVEM OKTOBRU

(Iz zadnjega „PAVLIHE“)

- Hudiča, kdaj ste pa prometne prekrške tako podražili?!
- Ne bodite smešni, tovariš, od kdaj že v trgovini tega ne sprašujete več!

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

V minulem tednu dni (ki je dobil svoje dinamično obeležje še posebej z obsežno združenjo vajo enot JLA in teritorialne obrambe na osrednjem delu ozemlja Slovenije) velja kot osrednji notranjepolitični dogodek omeniti 9. kongres slovenske mladine, ko so delegati mladih v treh kongresnih dneh (od minule srede do petka) podrobno razčlenili dosedanje dejavnost svoje organizacije ter formirali in tudi formalno razglasili novo organizacijo Zveze socialistične mladine Slovenije.

Prvi dan mladinskega kongresa (ki je bil v Moravcih pri Murski Soboti) je zbranim delegatom spregovoril tudi predsednik CK ZKS France Popit - ki je dejal, da je mladinska organizacija v dosedanjem obdobju sicer v vodstvih oblikovala vrsto stališč, vendar ni zmogla mobilizirati mladine v akcijo, v kateri bi skupaj z vsemi našimi delovnimi ljudmi ta stališča tudi učinkovito uresničevala. Res pa je, je še dejal Popit, da se je mladinska organizacija nekaterih nalog že uspešno lotila - zlasti po 3. konferenci ZKJ, ko so bila opredeljena izhodišča in smeri akcije ZK v naporih za socialistično usmerjenost in dejavno sodelovanje mladega rodu v razvoju socialistične samoupravne družbe.

Osnovni namen idejno-političnega usposabljanja in organizacijskega povezovanja mladih (ki naj delujejo v enotni organizaciji) je po Popitovih besedah usposobitev za učinkovito akcijo z odpravo starega, preživelega in za graditev novega, boljšega življenja. Ena sama uspešna akcija v korist gospodarskega in družbenega napredka je več vredna kot pa tisoč še tako lepo donečih, vendar neuresničenih sklepov - je na kongresu mladih poudaril predsednik CK ZKS France Popit.

Na kongresu so delegati mladih - kot rečeno - razglasili novo organizacijo ZSMS. V resoluciji, ki so jo sprejeli delegati 9. kon-

gresu ZSMS, je poudarjena kot najpomembnejša naloga mlade generacije razvijanje in graditev socialističnih in samoupravnih odnosov v naši družbi. Mladi želijo biti aktivni dejavniki v delegatskem sistemu in pri odločanju o vseh pomembnih družbenih vprašanjih, je tudi poudarjeno v sprejeti kongresni resoluciji.

Z novim statutom Zveze socialistične mladine Slovenije (ki je bil prav tako sprejet na

soma bo imela konference mladih delavcev, mladih v izobraževanju, mladih v krajevnih skupnostih in pa šest svojih komisij.

Problemi glede razraščanja vseh oblik porabe prek dogovorjenih (in predvidenih) okvirov ostajajo v teh dneh še vedno poglavitna točka mnogih razprav po odgovornih republiških in drugih telesih. Sredi prejšnjega tedna (v četrtek) je republiški izvršni svet glede tega še predlagal dokaj jasne ukrepe.

Predlog republiškega IS je naslovljen na odbor podpisnikov družbenega dogovora o splošni in skupni porabi za letošnje - in temu odboru je rečeno, naj se nemudoma zavzame za ustrezno znižanje prispevnih stopenj za vse tiste samoupravne interesne skupnosti, ki izkazujejo presežke pri svojih dohodkih. Izvršni svet je sprejel to stališče po izčrpnem oceni gospodarskih gibanj ter gibanj splošne in skupne porabe v republiki v sedmih mesecih letošnjega leta. Za takšen predlog se je odločil predvsem zaradi tega, ker meni, da pomeni znižanje prispevnih stopenj za potrebe SIS najbolj dosledno rešitev v duhu novih ustavnih določil.

Takšno stališče pomeni - z drugimi besedami - da bomo vendarle nekoliko zavrl obremenjevanje delovnih organizacij iz gospodarstva, ki so sedaj, kot vemo, navzlic sprejetim stališčem še vse preveč in tudi vse bolj obremenjene z različnimi dajatvami. Izvršni svet se je sedaj zavzel za to, da je treba financiranje porabe točno utemeljiti z dogovorjenimi programi. Brž ko je uresničevanje teh programov SIS finančno pokrito, mora prenehati obveznost plačevanja prispevkov iz dohodkov TOZD na račun SIS.

Seveda pa sedaj čaka občinske štabe in politična vodstva zelo odgovorna naloga v zvezi z znižanjem prispevnih stopenj. Pripravi bo treba (po občinah) konkretne izračune za zmanjšanje prispevkov v skladu s stanjem na posameznih področjih porabe - saj je bilo rečeno (to izvršni svet izrecno poudarja), da „receptov“ na republiški ravni za to ne bo, ampak da bodo morale občine glede tega ukrepati zares samoupravno in v dogovoru z vsemi prizadetimi.

Tudi mladi gradijo nove odnose

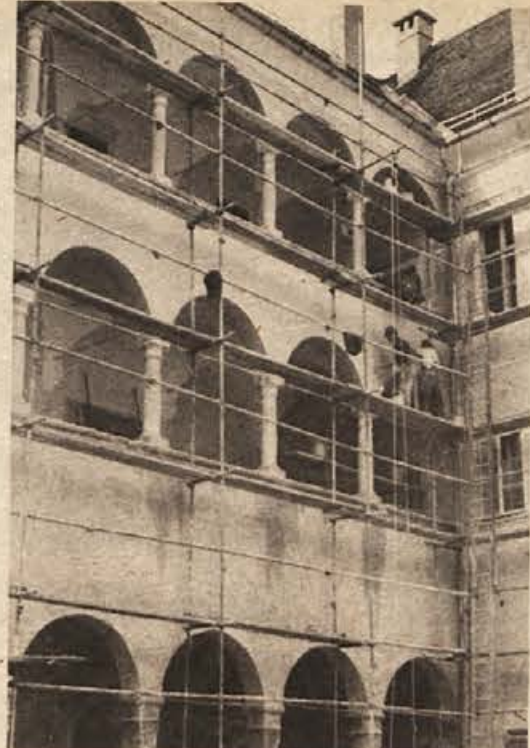
kongresu) so določena načela organiziranosti mladih - od osnovnih organizacij do občinskih in do republiške organizacije ZSMS. Občinska konferenca bo v okviru realnih možnosti oblikovala tudi konference mladih delavcev in pa konference mladih iz krajevnih skupnosti ter iz specializiranih organizacij in iz JLA, torej so načela organiziranosti v mladinski organizaciji ista kot na vseh drugih področjih našega družbenopolitičnega življenja. Republiška konferenca mladih kot najvišji organ med dvema kongre-

Tako poskrbijo medvedje na območju Lovske družine Osilnica za „Pospravljanje“ koruze. Uničenje poljščin v Kolpski in Cabranski dolini je že nekaj običajnega, saj divjad izpodriva ljudi in vtis je, kot da se ne da nič storiti proti temu. (Foto: T. Ožbolt)

Minulo soboto so boštanjski gasilci rešili most v Dol. Boštanju, ki ga je ogrozilo nanoseno lesčevje. Ob tem je bilo slišati tudi take hudo-mušne pripombe: „Šibje na licitacijo, da bo kaj denarja za popravilo trhlega mostu!“ Mostu namreč noče nihče vzdrževati.

Lepota doslej skrite arhitekture prijetno presneti vsakega obiskovalca brežiškega gradu. Na hodniku zahodnega trakta so v 1. in 2. nadstropju odprli zazidane arкаде in vrnilo gradu prvotnejšo podobo. Dvoriščna fasada bo v celoti obnovljena do 15. oktobra. (Foto: J. Teppy)

V petek je v Novem mestu nastopil eden najboljših jugoslovanskih violončelistov Ciril Skrijanec. Na klavirju ga je spremljal Aci Bertoncelj. Žalostno za Novomeščane je to, da je bila dvorana v galeriji skoraj brez obiskovalcev. Novomeška kultura, kam gre tvoja pot? (Foto: Boštjan Krže)

VLAK NE ČAKA
V Metliki se delovne organizacije premalo bavijo z načrtovanjem svojega razvoja. To so dejali delegati v zboru združenega dela, ki je zasedal 26. septembra. Potrebno je pripraviti dobre programe, potem se bo tudi denar za investicije našel. Doslej so namreč še vsi metliški projekti prišli skozi bančne filtre. Včasih je bila pot težka, končno pa vendarle uspešna. Zakaj ni več takega poguma? V gospodarstvu so postali preveč previdni, nihče noče nič tvegati, rezultat pa je ta, da se je bohotni razvoj gospodarstva ustavil. Delegati so dobili nalogo od delavskih svetov zahtevati obravnavo razvojnih programov in pripravo načrtov.

Sejmišča
Na sobotni sejem so rejci pripeljali 456 prašičev, starih do tri mesece, in 31 prašičev, starih nad tri mesece. Prvih so prodali 337 po 19,00 do 20,00 dinarjev kilogram žive teže, drugih pa 23 po 16,00 dinarjev kilogram žive teže.
NOVO MESTO - Od 566 prašičev, kolikor so jih rejci pripeljali na ponedeljkov sejem, so jih kupci kupili 243. Cene prašičem, starih od 6 do 12 tednov, so se gibale med 300,00 in 420,00 din, prašičem, starih nad 3 mesece, pa med 430,00 in 600,00 din. Na sejem so prignali tudi govejo živino. Od 56 glav so tokrat prodali samo 19 živali. Cene so bile: za vole od 12,00 do 13,00, krave od 7,00 do 8,50 in za mlado živino od 10,50 do 12,50 dinarjev.

Kmetijski kotichek
Da bo žito bogato rodilo
V osrednji Sloveniji, kamor štejemo Dolenjsko, je najbolje sejati pšenico v prvi polovici oktobra. Pozne sorte prej, rane kasneje. Pred njo mora v zemljo rž, če jo kje še sejejo, in ječmen, ki potrebuje več časa, da se do zime dobro obraste. Na mestu je zdaj potemtakem beseda o setvi in gnojenju ozimnega žita, predvsem pšenice.
Začetek vsega je dobra, pravočasna priprava zemlje. Za žita oranje ne sme seči globlje od ornice, sicer spravi plug na površje mrtvice, v kateri se žitne bilke slabo počutijo, saj jo dež zapere in poletno sonce razsuši. Zlasti težje zemlje je treba zorati vsaj nekaj dni pred setvijo; le tako se pozemljina dovolj sesede, kar prepreči, da bi mraz poškodoval mlade rastline.
Naslednje „poglavje“ je seme. Brez dobrega, zdravega, čiste-ga, klenega semena ne more biti obilne žetve, pa tudi ne brez dovolj velike količine. Naši kmetje često grešijo, ker bogato rodnih, intenzivnih sort pšenice ne zasejejo dovolj gosto. Pri njih ne veljajo več nekdanji normativi, ki niso nikoli priporočali posejati nad 200 kg semena na hektar. Zdaj svetujejo strokovnjaki, naj vrže poljedelec 230 kg semena najbolj intenzivnih sort (na primer zlate doline, save, sanje), pri intenzivnih priporočajo od 200 do 220 kg, pri domačih ekstenzivnih pa do 180 kg semena na hektar. Za vsak zamujeni teden pri saditvi je treba količino povečati za 10 kg na hektar.
Glede kolobarja velja staro pravilo, da je treba pšenici nameniti tem boljše predhodnice, čim slabša je zemlja, na kateri bo rastle. Najboljše predhodnice so prelog, deteljišče, oljna repica in druge stročnice, že slabši pa so krompir, koruza, četudi sta najbolj pogosti.
Za bogat pridelek je nujno tudi bogato gnojenje. Hlevski gnoj ni najbolj primeren, saj potrebuje pšenica lahko dostopno hrano, gnoj pa dolgotrajno in počasi deluje. Najbolj enostavno in najboljše je pred setvijo njivo pognojiti z nitrofoskatom, in sicer takim, ki vsebuje malo dušika (400 do 700 gnojila 4:14:11 ali 9:18:18, odvisno od plodnosti tal in intenzivnosti sorte). Spomladi pa pšenico dognajmo z dušičnim gnojilom: enkrat rano spomladi, drugič pa ob začetku kolenčenja.

Inž. M. L.

41 potniških vlakov gre vsak dan...

Jugoslovanske železnice so opravile v letošnjem prvem polletju rekorden blagovni prevoz; za 7 odstotkov so preskočile celo rekordno leto 1970. In kako je v tem letu gospodarila novomeška prometna sekcija ljubljanskega železniškega gospodarstva?
Ta temeljna organizacija ima na skrbi 240 km proge od Bubnarcev do Dolenjske ceste v Ljubljani, od Grosupljega do Kočevja in od Trebnjega do Ševnice, pogodbeni promet do Straže ter 282 zaposlenih delavcev. Če upoštevamo še zaposlene v sekciji za vleko in v sekciji za vzdrževanje, tedaj je na Dolenjskem zaposlenih okrog 800 železničarjev.
Vsak dan pelje skozi Novo mesto 29 potniških vlakov na progi Karlovac-Ljubljana in 12 na progi Trebnje-Sevnica. V tovrstnem prometu pa vozita po dva para vlakov na progah Novo mesto-Ljubljana, Novo mesto-Sevnica in Ljubljana-Kočevje, po en par pa na progah Novo mesto-Karlovac, Novo mesto-Crnomelj in Novo mesto-Straža. Vsak mesec - tako računajo - prevozijo 8,8 do 10,7 milijona bruto tonskih kilometrov.
V potniškem prometu so do konca avgusta prodali 425.000 vozniških izkazov: kot eno vožnjo štejejo tudi mesečno karto. Računajo, da se je v tem času peljalo blizu 1,5 milijona potnikov.
Povečan promet narekuje tudi posodabljanje. Upajo, da bodo še letos dobili nove garniture potniških vagonov, v TAM izdelanih po Fiatovi licenci. Za tovrstni promet bi potrebovali še 6 dieselskih lokomotiv.

Posodablja tudi tračnice, ker je zdajšnji osni pritisk premahnen, prav tako pa tudi signalizacijo. Štiri cestne prehode so že preuredili na svetlobne signale brez zapornic in zaporničarjev, v kratkem pa bodo tako naredili še v Štefanu, Ponikvah in Rosalnicah.

J. S.

Hajdi, tovariši, odprite usta! (Karikatura iz „Radniških novin“)

Kdo plača ceho?

Na sestanku predstavnikov vseh občinskih skupščin, kjer ima ljubljansko podjetje TIP-TOP svoje TOZD, so govorili o nič kaj zavidljivem gospodarskem položaju tega kolektiva. To podjetje namreč tudi kar za naprej računa še vseeno gospodariti z izgubo: prihodnje leto naj bi znašala „samo“ 15 milijonov novih dinarjev, leta 1976 pa 20! Za vse, posebno pa za nekatero TOZD bi bilo najbolje, če bi ta nezavidljivi položaj čimprej sanirali. Med drugim vse skupaj pesti prevelika režija v Ljubljani, kakor tudi zastarela strojna oprema.
Ob tem velja poudariti, da trebanjski TOZD, ki je izrednega pomena za občinsko gospodarstvo, saj ima v njem kruh 266 zaposlenih, večinoma delavk, dala z majhno režijo, ne proizvaja niti izgube, čeprav ima strojni park v glavnem še vedno tak, kot so ga dobili ob ustanovitvi obrata leta 1963! To seveda vzbuja skrb, saj dosti konfekcijskih strokovnjakov meni, da je proizvodnja z že tri leta starih stroji nekonkurenčna. V Trebnjem bi bilo treba za obnovitev strojev 8 milijonov dinarjev. To bi si po 11 letih že zaslužili, ob delitvi premoženja, bolje povedano izgube, pa bodo morali biti pozorni tako delavci v trebanjskem TOZD kot tudi občinski dejavniki!

A. Ž.

Nova črna pika
Nova črna pika se piše novomeški trgovini, njeni neustrezni organiziranosti, njenim prevelikim stroškom

BREZ BESED

ali morda tudi preveliki želji po lažjem zaslužku. Po zadnjih statističnih podatkih, ki veljajo za avgust, pripada dolenjski metropoli spet prvenstvo: draginja v njej je večja kot v Mariboru, Ljubljani in Kopru, torej preostalih treh slovenskih mestih, ki jih razen Novega mesta še zajame stalno spremljanje statistične službe.
Številke govorijo naravnost, brez ovinkov. V letošnjem avgustu so se v Novem mestu povečale cene na drobno za 35,3 odstotka v primerjavi z lanskim avgustom, v Mariboru za 31,9 odst., Ljubljani za 30,9 odst. in v Kopru za 30,7 odst. Naše mesto ima najvišji tako imenovani

Le v navdihu razpoloženja: kaj nam mar draginja...

blagovni indeks, ki znaša 136,4, drugi najvišji indeks storitev (124,4) in najvišji indeks cen industrijskih izdelkov (141,1). Torej dve prvi in eno drugo mesto, če pa prištejemo še rast cen kmetijskih pridelkov, s katerim je Novo mesto vse poletje prekašalo druga slovenska mesta, upoštevana pri statistikah, je (žalostno) prvenstvo nesporno.
S takim poslovanjem novomeški trgovci ne kličejo nadse le srda kupcev in odziv kupne moči temveč tudi nejevoljo družbenopolitičnih organizacij, ki jim ne more biti vseeno, če tako pomembna dejavnost, kot je trgovina, zaostaja. Na zadnji seji medobčinskega sveta ZK Novo mesto so to poudarili, rekoč, da je treba storiti vse, vključno združevanje in „vdor“ drugih trgovinskih hiš, da bi ta panoga hitreje napredovala.

M. L.

Sita še sejejo
Se je tresla gora in rodila miš, kar se ne bi zgodilo prvič? O ugotavljanju izvora premoženja se govori mnogo manj kot svoj čas in zdi se, kot da so ponekod malce razočarani, ker se v mreže ni zapletlo obilo velikih rib in ker je postopek zahtevnejši, kot so sprva mislili.

Kljub temu pa lahko rečemo, da komisije za ugotavljanje delajo, če-tudi bolj tiho in manj na očeh. Vsaj v nekaterih občinah, kot je razvidno iz poročila, ki je zajelo delovanje komisij od ustanovitve do konca junija.
Komisije, ki so ustanovljene v vseh slovenskih občinah, so prejele 599 predlogov za uvedbo posebnega postopka in skupno sejele 737-krat. Za 145 predlogov so ugotovile, da poseben postopek ni potreben, za 260 pa, da je. Ti primeri so iz 52 slovenskih občin, kar pomeni, da v osmih preostalih občinah menijo, da njihovi občani nimajo neupravičenega izvora premoženja. Sorazmerno najbolj strogi in dosledni so bili v Celju, kjer so uvedli 19 posebnih postopkov. Za primerjavo pa naj navedemo še nekaj naših občin: Novo mesto 5, Brežice 8 in Crnomelj 7.
In kdo so ljudje, pri katerih so največkrat ugotavljali, da niso prišli na pošten način do svojega premoženja? Odgovor ni težak: obrtniki!

Nikjer ne vidim več nobenih socialnih razlik (Pavlihovala karikatura)

Kar 164 izdanih sklepov od skupno 260 se jih nanaša nanje, preostali pa na ljudi, ki so v delovnem razmerju (73), na kmete 5, 18 pa na druge občane. Komisije so ugotovile, da so v 76, na prvi stopnji zaključenih postopkih kršitelji skupno utajili nekaj nad pet milijonov dinarjev dohodka, davek, ki so jim ga potem odmerili, pa znaša skupno 4,6 milijona dinarjev.

KRŠKO: PRIPRAVE SINDIKATOV NA KONGRES

Pred republiškim sindikalnim kongresom, ki bo 7. in 8. novembra v Celju, so tudi v krški občini okrepili predkongresno dejavnost. Na minulem posvetu, ki ga je občinski sindikalni svet pripravil za predsednike vseh osnovnih organizacij in članice predsedstva, so govorili predvsem o uresničevanju ustavnih določil v OZD in TOZD in ponovno ugotavljali, da prava vsebina novih odnosov še ni povsod zaživela, kljub temu da se je stanje izboljšalo. Sicer pa so na posvetu sklenili, da bodo najkasneje do 15. oktobra pripravili po vseh osnovnih sindikalnih organizacijah članske sestanke in na njih obravnavali predlog statutarnega dogovora o organiziranosti ter osnutek kongresnih sklepov. V kongresnih pripravah se je v četrtek popoldne sestala tudi kadrovska komisija.

M. LEGAN

credno je zapisati...

Zastrašujoče - beseda ni pretirana - divjajo letos cene. Podrle bodo, kot kaže, vse rekorde od vojne sem, kaj šele letošnja predvidevanja. Če že pripisujemo eno tretjino zasluge za to podražitev surovin, ki jih uvažamo, in s tem vplivu svetovnega trga, dve tretjini še vedno ostaneta nam.

Ker septembrskih statističnih podatkov še ni, ilustrirajmo razmere z avgustovskimi. Industrijsko blago se je v tem mesecu podražilo za 6,2 odst. v primerjavi z julijem, v primerjavi z lanskim povprečjem pa celo za 45,5 odstotka! Cene na drobno so bile v povprečju za 32,7 odstotka višje, gostinske usluge pa za 23,9 odstotka. Kje so že ostala predvidevanja v resoluciji o ekonomskem in družbenem razvoju, če smo že v polletju preveliki njena celotna predvidevanja glede cen!

Pot v monopol

Višje cene na domačem tržišču pa so imele še eno slabo posledico: izvažati se izplača vse manj. V avgustu se je vrednost izvoza zmanjšala za 31 odstotkov, s tem pa se je poslabšala plačilna bilanca. Toliko bolj bodo potemtakem dragoceni turistični dolarji, ki bodo letos kljub začetni mršavi sezoni verjetno prebili „magično“ mejo - milijardno številko.

Kako so možne tolikšne podražitve? K znanim vzrokom lahko pristojejo marsikje že izigrano samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje o cenah brez kupcev in s tem ustvarjanje monopolov, delitve interesnih območij, sporazumevanje na račun tretjih. Če malo globlje analiziramo, je to pravzaprav začetek strmega drnca cen. Dogovarjanje, ki ustvarja izključno pravico do prodaje oz. proizvodnje (seveda je zavito v visoko doneče besede o nepotrebnosti dvojnih kapacitet), izključuje konkurenco, s tem pa poglavitno prisilo za kar najbolj smotno proizvodnjo in poslovanje. Nimajo zaman v svetu protimonopolnih in protikartelnih zakonov, prav tako ni zaman opozarjal Djemal Bijedić, predsednik ZIS, na zadnji seji predsedstva CK ZKJ, da je monopolistično dogovarjanje sila škodljivo.

110-letnica začetka poslovanja Celjske mestne hranilnice, 30-letnica ustanovitve Denarnega zavoda Slovenije in 50. obletnica svetovnega dneva varčevanja so trije zunanji mejniki, na katerih bodo v oktobru, mesecu varčevanja, slonele številne zanimive prireditve, s katerimi želi celjska podružnica Ljubljanske banke poudariti letošnje jubileje. Vrsta akcij bo vse do 31. oktobra opozarjala na pomen najtesnejših stikov varčevalcev s svojimi bankami in na nove oblike ter sodobno vsebino poslovanja s prebivalstvom. Več bomo o tem poročali prihodnji četrtek, saj bo zlasti varčevalce v brežiški in sevniški ekspozituri celjske podružnice LB zelo zanimalo, kaj so dosegli letos tudi na tem področju.

**NOVOMEŠKI
PREDSTAVNIKI V
DITZINGENU**

Sedemčlanska delegacija, v kateri so predstavniki občinske skupščine, sindikatov, Socialistične zveze in mladine, je v soboto zvečer odpotovala v Ditzingen pri Stuttgartu. Delegati vračajo obisk podobne uradne delegacije iz Ditzingena, ki je letos maja obiskala novomeško občino in Dolenjsko. Zvedeli smo, da bodo obiskali med drugim tudi generalnega konzula SFRJ v Stuttgartu in se pogovarjali z našimi delavci, ki so na začasnem delu v ZR Nemčiji.

TREBNJE — Danes bodo delegati vseh treh zborov občinske skupščine spremenili nekatere postavke občinskega proračuna; zbor združenega dela bo na ločeni seji pregledal analizo SDK o poslovanju OZD občine in finančni načrt posebnega računa za pospeševanje gospodarskih dejavnosti v tem letu.

SEVNICA — Jutri pridejo na razgovore h komisiji za integracijo sevniškega Trgovskega, Gostinskega podjetja in Kmetijskega kombinata Zasavje predstavniki SOZD ABC iz Ljubljane. Dosedanja prizadevanja za združevanje teh dejavnosti v občini je v ponedeljek podprl tudi občinski izvršni svet.

Na sliki: z zbora slovenskih tabornikov v Kostanjevici. (Foto: Lojze Retelj)

Taborništvo - šola samoupravljanja

Za uvod v letošnji teden otroka: sklepno slavje slovenskih tabornikov v Kostanjevici na Krki - Spominu prof. Živka Lovšeta

Kljub dežju in poplavam, ki so ogrozile tudi že Kostanjevico, je prišlo v nedeljo dopoldne v „dolenjske Benetke“ več kot 1500 slovenskih tabornikov iz vseh, tudi najbolj oddaljenih pokrajin. Ob začetku letošnjega TEDNA OTROKA je republiška konferenca Zveze tabornikov Slovenije priredila tu sklepno prireditev tekmovanja taborniških enot za značko Živka Lovšeta.

Pisani živzav v taborniških krojih, med katerimi so bili najprikupnejši najmlajši člani, ki so prišli na zbor celo z zastavicami svojih vodov, se je umiril šele ob 11. uri, ko je Boža Češnovar v imenu ZTS pozdravila zbrane predstavnike domače krajevne skupnosti in DPO ter občinskih skupščin iz Brezic, Krškega ter Sevnice. Pokroviteljstvo nad slavjem

je prevzela novomeška tovarna zdravil KRKA. O delu enot je govoril nato Zdravko Krvina, predsednik ZTS, ki je med drugim poudaril prispevek taborniških vrst za razvoj prenovljene slovenske mladinske organizacije. V socialističnem duhu poteka vzgoja v vseh taborniških odredih in četah, ki se že začenejo pripravljati na bogato leto 1975, ko

28. septembra so na osnovni šoli v Kočevju pripravili svečanost v počastitev dneva pionirjev in občinskega praznika, na kateri so nastopili člani recitacijskega krožka in otroški pevski zbor. Proslave so se udeležili tudi številni predstavniki družbeno-političnih organizacij občine Kočevje. (Foto: France Brus)

Srebrni jubilej slovenske filatelije

Proslava Filatelistične zveze Slovenije na Jasnici pri Kočevju

V motelu na Jasnici pri Kočevju so v nedeljo, 29. septembra, slovenski filatelisti proslavili 25-letnico ustanovitve Filatelistične zveze Slovenije. Zbrali so se že v soboto v Kočevju, kjer so se udeležili otvoritve filatelistične razstave kočevskega društva, ki je tudi praznovalo 25-letnico ustanovitve.

V nedeljo je bila na Jasnici svečana seja Filatelistične zveze Slovenije, kateri so prisostvovali zastopniki vseh filatelističnih društev iz Slovenije, kot gostje pa sekretar za urbanizem Boris Mikoš, akademski slikar Božidar Jakac, zastopnik Filatelistične zveze Srbije in Filatelističnega društva „KOŠIR“ iz Trsta ter predsednik občinske skupščine Kočevje Savo Vovk.

Za uvod v svečanost so zapele dobrodošlo dekleta vokalne skupine DOREMI iz Kočevja pod vodstvom Iveta Staniča nekaj pesmi, ki so prisotne navdušile. Nato je pionirka iz Slovenskih Konjic izročila predsedujočemu šopek rdečih nageljnov z željo, da bi zveza še nadalje posvečala skrb mladim filatelistom.

Poročilo o delu zveze v preteklih petindvajsetih letih je podal Franc Leskošek, predsednik FZS. Poudaril je, da bi se morala filatelija še bolj razviti v šolskih krožkih in tudi v večjih krajih, kjer društev še ni. Povedal je tudi nekaj kritičnih pripomb na račun izdajanja znamk pri Jugoslovanski PTT.

Ker je bila to svečana seja, se v podrobnosti niso spuščali, vendar so bile med pozdravi gostov povedane nekatere zanimivosti, mimo katerih ni mogoče iti. Zastopnik združenega podjetja PTT Slovenije je izročil zvezi lepo vazo s cvetjem, nakar je

razložil, kakšna bo emisija znamk v bodoče. Kaže, da bodo pri tem upoštevali pripombe filatelistov. K temu je veliko prispevala FZ Slovenije s predlogi in prošnjami.

Akademski slikar Božidar Jakac je povedal, kako je delal v Rogu osnutke za preteklo znamko za partizansko pošto. V Kočevju so zasegli preko 40.000 italijanskih znamk, katere so nameravali uporabiti. Pričela se je ofenziva in ta zamisel v veliko škodo ni bila uresničena.

Predsednik občinske skupščine Kočevje Savo Vovk je prisotne na kratko seznanil z razvojem Kočevja in občine.

Ob zaključku svečane seje je podelil predsednik FZ Slovenije priznanja in zlate značke zaslužnim gostom in filatelistom. Kasneje je bila zamenjava znamk in prijateljsko srečanje.

ANDREJ ARKO

bodo slavili 30. obletnico osvoboditve, 25-letnico taborništva v Sloveniji in 50-letnico začetka taborništva v Jugoslaviji. S pestrim delovnim programom koristijo enote ZTS skupnosti, saj plemenitijo mladino z razgibanim delom, ki je hkrati najboljše vključevanje v SLO.

Za predsednikom Krvino je srečanje tabornikov pozdravil Silvo Oblak v imenu delovne organizacije KRKE, sledil pa je kratak in srčkan nastop članov Odreda Matija Gubca iz Brezic s sodelovanjem taborniških čet iz Cerkelj in z Bizeljskega. Sodeloval je tudi pevski zbor kluba cerkljanske garnizije JLA, nakar so najboljšim enotam razdelili priznanja in praktične nagrade. V tekmovanju za 1973/74 so bili najboljši ljubljanska odreda Dobre volje in Bičkova skala, Odred srebrnih krtoz iz Idrije, Odred svobodnega kamnitnika iz Škofje Loke ter Odred svobodnih mejašev iz Nove Gorice.

Sedmo leto tekmovanja za značko Živka Lovšeta (prvega starešine ZTS) se je tako izteklo. Špet je zajelo na tisoče tabornikov in tabornice, medvedkov in čebelic ter klubovcev po vsej Sloveniji, ki so se v tej jeseni že lotili novih delovnih načrtov v svojih odredih. Njihova prednost vsemu, kar je napredno, plemenito in pravično, postaja zgled dobrega in vsestransko koristnega delovanja specializirane mladinske organizacije.

TONE GOŠNIK

**PETROL PRIHODNJE
LETO V BOŠTANJU?**

Kot jara kača se že vlečejo razgovori o novi bencinski črpalki v Sevnici, ki naj bi stala na kranjski strani Save. Svoj čas se je skušal Petrol izmuzniti s tem, češ da še Sevnici sami ne vedo, kje bi radi imeli nov most, čeprav to ni bil razlog. Sedaj bo novi most kmalu prirnil na drugi breg, petrolovci pa še vedno niso začeli gradnje. Kot je bilo slišati tudi na ponedeljkovi seji občinskega izvršnega sveta, bi za novo lokacijo prav lahko našli na razumevanje pri zagrebški INI, ki že ima črpalke v Laškem in na avtomobilski cesti pri Drnovem!

France Popit:

Mladini ni treba političnega skrbništva, varuštvo je odveč

Komunisti si potemtakem ne želimo političnega skrbništva nad mlado generacijo. Mladina je ustvarjalna in napreden dejavnik naše družbe, zato ji takšno varuštvo ni potrebno. Toda zavest mladih ljudi se ne oblikuje zunaj našega časa in prostora ali brez vplivov sedanjih družbenih odnosov. Nasprotno: naša mladina je verno ogledalo gospodarske, socialne in idejnopolitične strukture naše družbe. Mladina močnejše, neposrednejše in bolj občuteno izraža vse tisto, kar se dogaja v naši družbi. Zato je Zveza komunistov dolžna, da postavlja vprašanja, ki tarejo mlade, v središče družbene pozornosti. Tako, kot se je Zveza komunistov dolžna bojevati proti manipuliranju tehnokratov in drugih oblastnikov z delavci, se je dolžna bojevati tudi proti pojavom manipuliranja protisocialističnih in protisamoupravnih sil z mladino. Onemogočiti smo dolžni vplive vseh tistih, ki bi radi pripeljali našo mladino ali njene posamezne dele v spopad z zgodovinskimi interesi delavskega razreda. Mladina si kot del naše družbe lahko s prakso svojega družbenega življenja oblikuje svojo zavest in si ustvari lastno vizijo družbenega napredka, če jo temelji na viziji najbolj naprednih družbenih sil, na njihovih razrednih, socialnih interesih. Mladi ljudje so samo del teh sil.

(Predsednik CK ZKS na IX. kongresu ZMS v Moravcih pri Murški Soboti)

Djemal Bijedić:

Sporazumevanje na račun tretjih

Moramo se zavedati, da v našem sistemu ni druge možnosti kot metoda sporazumevanja in družbenega dogovarjanja, da smo ravno s to metodo na nov način rešili mnogo problemov, ki so se kopičili leta in leta, da si ne kaže zatiskati oči pred objektivno navzočimi razlikami v interesih in pojmovanjih, nastalih zaradi različnih okoliščin, v katerih so se razvijale posamezne dejavnosti oziroma kraji. Te razlike so bile, so in bodo ostale tudi v prihodnosti in ravno cilj družbenega dogovarjanja je, da te razlike in posamezne interese na enakopravni podlagi odpravljamo in jih usklajujemo v skupen interes. Ustvarjanja in uresničevanja skupne politike ne ovira metoda samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja, temveč pojav monopolističnega ravnanja in poskusov sporazumevanja na račun tretjih, a tudi pojav in tendence po zapiranju gospodarskih procesov in interesov v regionalne meje.

(Predsednik ZIS na seji predsedstva CK ZKJ)

dr. Tihomir Vlaškalić:

Izginja spodbuda za delo, boj za dohodek se bije drugače

Dr. Tihomir Vlaškalić je predvsem podčrtal produktivnost dela. Nedvomno je, da imamo tu velikanske rezerve v naši družbi in našem gospodarstvu, sicer pa rast proizvodnosti dela niti ne pozna meja. V zvezi z zahtevo po večji produktivnosti dela nastaja tudi vprašanje, ali imamo v sistemu motivacijske elemente, ki spodbujajo k večji proizvodnosti dela. Naša izkušnja po letu 1965 kaže, da boj za dohodek in delitev po rezultatih dela najmočnejše vpliva na večjo proizvodnost dela. V zadnjih mesecih pa opažamo, da se ta dva stimula in motivacijska elementa, ki spodbujata k večji proizvodnosti dela, polagoma izgubljata. Bitka za dohodek popušča med drugim tudi zato, ker delovni kolektivi ne razpolagajo s skupnim dohodkom, spričo inflacije pa se boj za dohodek bije na drug način. Po drugi strani opažamo zelo močno tendenco po uravnolovki. Nastaja torej stvarno vprašanje, kateri motivacijski elementi lahko spodbujajo večjo proizvodnost dela. Trenutno ni druge poti od boja za dohodek, s pogojem, da z dohodkom razpolagamo, in boja za delitev po rezultatih dela, torej boja proti uravnolovki.

(Predsednik CK ZK Srbije na seji predsedstva CK ZKJ)

**AVTOMOBIL,
KI DRŽI KORAK
S ČASOM**

Bolj kot kdaj prej je prav danes pomembna ekonomičnost vozila Renault 12 TL. Zelo elastičen motor ima dve prednosti: štedi gorivo in ima dolgo življenjsko dobo. Renault 12 TL se prišteva k hitrejšim vozilom. 1289 ccm, 54 KM, pri normalnih razmerah poraba goriva le 8,5 l na 100 km.

NOVA - ZNIŽANA CENA
fco tovarna Novo mesto:
za zasebnike 69.634 din
za podjetja 66.400 din

DOBAVA TAKOJ PO VPLAČILU

RENAULT 12TL

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL
NOVO MESTO

ZASEBNIKOM ODOBRIMO 30.000 DIN POSOJILA PRI VOZILU Z
10 % UDELEŽBE
PODJETJEM ZA NAKUP NAD 3 VOZIL - 50 % POSOJILA

Obrnite se na poslovalnici IMV:
- LJUBLJANA, Titova 172a, tel. 061/343-485
- NOVO MESTO, Zagrebška 10, tel. 068/21-075

»Nezakonito so nam odvzeli pravice...«

Pismo iz Novolesovega obrata TOZD Tovarna plastificiranih iveric in žage v Soteski

Oglašamo se iz enega najstarejših Novolesovih obratov TOZD TPI in žaga Soteska. Kot delavci tega obrata bi namreč želeli osvetliti več stvari. Kar nas najbolj moti in tudi ustvarja malodušje med kolektivom je, da kljub vsem novim spremembam v naši družbi samoupravljanje v našem obratu še ni v rokah neposrednih proizvajalcev.

Ko smo se odločili za ustanovitev TOZD, je bil naš kolektiv med prvimi v podjetju, ki je predlagal, naj bi imel vsak obrat v Novolesu svojo TOZD. Do te odločitve smo prišli predvsem zato, ker v preteklosti samoupravni organi našega obrata praktično niso imeli prav nobene pravice do rezultatov svojega dela. Dohodek oz. dobiček je podjetje centralistično delilo tam, kjer je bila pač potreba. V večini primerov pa ne po ustvarjenem delu. Edina vez med podjetjem in našim obratom je bila, da so nam do nedavnega redno vsako leto pobrali sadove našega dela. Za novo tovarno TPI, ki je bila zgrajena pred letom, je moral kolektiv delati skoraj 30 let. Največji pri-

spevek za razvoj celotnega Novolesa je dala žaga v Soteski, saj je bila temeljna ustanoviteljica Novolesa. Za prispevek in razvoj Novolesa so delavci našega obrata največ prispevali. Zato je razumljivo, da so delavci z velikim navdušenjem pozdravili Pismo tov. Tita in izvršnega biroja ZKJ. Tudi nova ustava jim je vtila poguma, kajti pred temi velikimi ustanovnimi spremembami si delavci obrata v Soteski niso mogli sami zamisliti niti razbite opeke na strehi, kaj šele kaj večjega. Do takrat je veljalo pravilo: če si bil član delavskega sveta, si moral velikokrat proti svoji volji kimati na sejah, nikoli niso bile uveljavljene pobude in predlogi našega obrata.

Resnično je, da so sedaj tudi v Novolesu skoraj v vseh obratih ustanovljene TOZD. Toda s tem je bil narejen le prvi korak, ki se je po ustavnih določilih moral storiti. Navidez izgleda, da teče vse v smeri novih sprememb v prid resničnemu samoupravljanju. Vendar je v praksi drugače. Nobena izmed Novolesovih TOZD nima še lastnega žiro računa, nima določenih lastnih skladov, ki bi bili združeni pri centralnem podjetju. Za prelivanje določenega dela dohodka bi se lahko dogovorili delavci v združenem delu sami.

Le na ta način bi imeli resničen nadzor nad rezultati svojega dela. Vodstvo Novolesa se po vsej verjetnosti ne more otresti teženj, da se še vedno vse odloča v centru, tudi za našo TOZD. Mi samoupravljavci pa zahtevamo, da bi resnično postali nosilci sprememb v združenem delu. Nikakor se ne strinjamo, da bi to delo še nadalje opravile namesto nas posamezne skupine iz upravljalke sestave centra. Smo za strokovno pomoč in pozdravljamo vsako pobudo, ki je koristna tako za skupno rast podjetja kot za napredek TOZD, iz katerega izhajamo.

Sedaj pa, poleg vseh, z ustavo določenih pravic, naš delavski svet

TOZD nima pravice polnomočno reševati pritožb delavcev svojega obrata, pa naj se nanašajo na dopuste, plače ali kaj drugega. Imeli smo primer štirih delavcev vzdrževalcev, ki so vložili pritožbo, da jim je bilo s strani podjetja odvzeto dva dni dopusta za posebne pogoje dela. Ker so imeli ti delavci podaljšan dopust že več kot 10 let in ti posebni pogoji pri nas še obstajajo, saj jih je ugotovil tudi republiški inšpektorat za varstvo pri delu, je naš delavski svet TOZD njihovo pritožbo ugodno rešil. Centralni delavski svet Novolesa je priporočilo oz. mnenje in rešitev naše TOZD po pripombah vodilnih podjetja ovrgel, češ da to ne spada v našo pristojnost in da morajo biti dopusti enaki za vse podjetje. Iz dolgoletnega dela pa vemo, da so pogoji dela po obratih različni. TOZD TPI in žaga Soteska je obrat, ki ima še vedno najslabše pogoje v podjetju. Zato se delegacija samoupravljavcev našega obrata težko odloči za glasovanje, če podjetje želi kupiti za drag denar elektronski stroj, če izhaja iz takega obrata, kjer skoraj polovico delavcev še nima najnujnejših varstvenih pogojev za delo. Prav tako je težko glasovati za nabavo novega službenega avtomobila, če pa v temeljni organizaciji za svoje nujne potrebe nimamo nobenega prevoza niti za dostavo raznega materiala.

Zanimivo je to, da je delavski svet TOZD že pred sprejetjem investicijskih podjetja za tekoče leto predlagal za svoje potrebe več nujnih stvari. Uprava podjetja oz. poslovni odbor je te naše najnujnejše potrebe znatno omejil. Menimo, da se investicijska vlaganja v naš obrat vlagajo s precejšnjo zamudo, tako da vsa dela opravljamo v deževnih dneh ali v zimskem času.

Zdi se nam, da so našemu obratnemu delavskemu svetu oz. delavskemu svetu TOZD nezakonito odvzeli tiste pravice, ki jih je dovolj jasno nakazal minul kongres ZK Jugoslavije in SRS. Dokler ne bomo imeli pravice odločati v TOZD, kam gre naš denar, ki je ustvarjen v našem obratu, toliko časa voljeni organi samoupravljanja ne bodo mogli izražati ciljev jedra, iz katerega so voljeni. Globoko smo razočarani, ker se ustavne spremembe rešujejo veliko prepočasno. Če so že enkrat sprejete, jih morajo spoštovati vsi, od navadnega delavca do vodilnega v podjetju.

Predsednik sindikalne organizacije TOZD TPI in žaga Soteska: ANTON VIRANT I.R.
Predsednik delavskega sveta TOZD TPI in žaga Soteska: ZDRAVKO BRADAC I.R.

Sodražica: velik delež CZ

Dnevi neprestanega dežurstva, neprespanih noči, nenhne pripravljenosti, telesnih in duševnih naporov so za nami — vaja „Jesen 74“ je končana. V „miru“ in naspani ugotavljamo uspehe in pomanjkljivosti pretekle „vojne“, v kateri smo sodelovali. Civilna zaščita pri Krajevni skupnosti Sodražica je krepko nosila breme vojne in prispevala svoj delež v skupni sklad izkušenj pretekle vaje.

V človeški naravi je slabost, ki nas napeljuje, da rajši grajam in omalovažujemo delo ljudi, ki v lestvici družbenih funkcij na videz ne predstavljajo več kot navadnega državljanja ali bolje povedano: generala odlikovanja, ker je delo ovirano, oviranemu vojaku, ki pa je kljub oviranju dosegel uspeh pa — zapor. Da tega ne bo, napravimo obratno in prisodimo priznanje tistemu, ki ga zasluži.

Spričo pomembnosti dela, ki ga je opravila civilna zaščita Krajevne skupnosti Sodražica na vaji „Jesen 74“ in v prepričanju, da bi ista organizacija še bolj zavzeto opravila delo v resnični vojni, izrekam zahvalo za opravljeno delo naslednjim sodelavcem:

Rudiju Lovšinu — namestniku vodje štaba, tajnici štaba Majdi Mihelič, vodji ekipe prve pomoči medicinski sestrski Slavki Drobnič, učiteljici Vladki Češarek kot vodji ekipe socialne pomoči, vodji reševalne enote Jožetu Belaju, vodji gasilske enote Francu Bartolu, vodji veterinarske ekipe Pavlu Češarku, štabni maršalirju Danilu Čampi in Mariji Bartol, predsedniku RK Sodražica Ivanu Cudermanu, vsem namestnikom članov štaba, vaskim zaupnikom ter še posebno vsem sodelujočim ekipam. V harmoničnem delu in vzorni disciplini ter zavzetosti smo dosegli vzpodbuden uspeh, visoko ocenitev sodnikov vaje in pohvalo občinskega štaba CZ Ribnica.

Organizacija CZ Krajevne skupnosti Sodražica je torej na pravi poti. Zadnja vaja je bila priložnost za opravljanje izpita, ko je organizacija dosegla lepo ocenitev svojega dela. To naj bo vzpodbuda vsem občanom, ki so morda dvomili v uspeh in

JOŽE ZUPANČIČ

V ljubljanski bolnišnici je 7. oktobra umrl partizan s Frate in nosilec Spomenice 1941 Jože Zupančič.

Komaj sedemnajstleten fant se je kot zaveden Slovenec pridružil Maistrovim borcem na Koroškem in se hkrati z njimi bojeval, da bi vsi Slovenci lahko živeli v eni domovini. Leta 1941 se je takoj pridružil prvim dolenzkim partizanom in jim nudil zavetje v logarski hiši na Frati nad Ajdovcem. Zdržal je v vrstah narodnoosvobodilne vojske do osvoboditve.

Po končani vojni je obnovil žago v Soteski, kasneje pa mu je bila naložena skrb za obnovitev partizanskih bolnišnic v Kočevskem Rogu. Zaslužni pokoj je užival v Podhosti pri Dolenjskih Toplicah, kjer se je pred šestinsedemdesetimi leti rodil.

Naj mu bo lahka slovenska zemlja, ki jo je imel tako rad!

vabilo k sodelovanju z našo humano organizacijo. Civilna zaščita pa bo tudi v bodoče vključevala v svoj delovni program vse koristne predloge, da obogati in izpopolni svoje humano delo v miru in vojni.

Za štab civilne zaščite pri KS Sodražica DRAGO KOŠIR

Še o vodnem sporu

Dogodki v Bruni vasi dobivajo nove obrise

V Dolenjskem listu št. 39 sem v članku z naslovom „Kako je voda sprla vaščane“ prebral odgovor Rafka Pižernika, ki skuša pobiti resničnost novinarjevih trditev in skuša njegov zapis prikazati kot enostranski. Cutim se dolžnega, da nekatere stvari pojasnim.

Pižernik je očitno pozabil napisati, komu in zakaj je bilo vlomljeno v vodni rezervoar. Znano je, da smo mi trije v spodnjem delu vasi poleg drugih obveznosti sami v celoti investirali sredstva za graditev rezervoarja, ki ga uporablja 14 potrošnikov zgornjega in spodnjega dela vasi. Menim, da imamo zato spodnji trije vsaj toliko pravice do vode kot zgornji vaščani, ki so ob koncu gradnje zaklenili rezervoar in vzeli ključje.

Ker je odtočna cev za gornji del vasi nameščena nižje od naše, so potrošniki gornjega dela lahko uporabljali vodo tudi takrat, ko je v spodnjem delu vasi nismo več mogli in smo jo morali dovažati od drugod. Bili smo prisiljeni, da smo izenačili višino odtočnih cevi, tako da smo vodo lahko uporabljali vsi.

Trditev Pižernika in ostalih podpisnikov, da smo uporabljali vodo iz zbiralnika tudi za betoniranje druge plošče pri gradnji Dolenjskove hiše, ni resnična. Vodo sem iz potoka Mirne dovažal jaz sam. Prav tako je povsem izmišljena trditev, da velja dogovor, da v primeru suše spodnji vaščani uporabljamo stari vaški vodnjak. Ta vodnjak je odprt vsem vaščanom, vendar voda v njem ni užitna.

Če Pižernik jamči za resnico, potem naj jo tudi napiše!
SANDI BORŠTNER

O, publikum!

Neka profesorica si pač lahko do onemelosti razbija glavo ob skrajno nerazumljivih filmih, kot sta npr. „Andrej Rubljov“ ali „Konje ubijajo, mar ne?“, zato pa naš delovni človek ne sme biti obremenjen z duhomornimi kulturnimi stvaritvami.

Odpravljati morebitne tovrstne dvomnosti je upravičeno poklican novomeški Zavod za kulturno dejavnost, ki se gre pod isto streho alkimijo oz. mešanje kulturnih drobtinic za kar najrazličnejše požrešne. Občasne dramske predstave, koncerti, filmi, ki ne prinašajo zvenketa denarcev, in še kaj so za tiste nič, malo ali precej trčene; preprosti publikum, ki pa docela obvlada vse skrivnosti tako svoje kot tuje psihe in fizisa, dobi skoraj vsak dan polno porcijo pogrošnih italijanskih kavbojk, pohotnih erotičnih lekcij, priklonov „estradnih pjevača“ ter seveda mesa in krvi na kile in litre.

Da pa bi bil umetniški zvezek pod kulturno kupolo našega zavoda še bolj popopran, si je neobremenjeni publikum lahko pred kratkim obiljal usta ob izvajanjih češkega „show-ansambla“, ki so ga v naše od boga pozabljeno malo mesto pričarali zasluzni duhabrižni možje in tako zapolnili še eno belo listo na kulturni specialki Dolenjske s tem, da so postrgali po loncu seksualne revolucije, ki je po svetu že stvar zgodovine, in hokuspokus zamašili preprostem publikumu usta, nos, oči in ušesa z ovenelimi slačipuncami.

Preprosti publikum se je naslajal brez predhodnega avdiovizualnega tečaja iz angleškega, nemškega in srbohrvatskega jezika, čeprav je bil plakat, ki je vabil na gala večerjo, jezikovno internacionalen in je zgal v novomeški hram kulture obilno publikuma, kljub temu da ni bilo nikjer priporočeno, da enkratna, nepozabna seks sladica ni za otroke.

O, publikum, o, o! Zakaj te je tako lahko ogoljufati?
DRAGO RUSTJA

ŠMARJETA: PIONIRSKA KONFERENCA

Konec prejšnjega tedna so imeli pionirji osnovne šole 29. oktober iz Šmarjete pionirsko konferenco. Na njej so sestavili delovni program za letošnje šolsko leto, obenem pa so izvolili tudi nov odbor, v katerem so: Gregor Zorko (predsednik), Andreja Miklič (tajnica), Mirko Medle (blagajnik), Simona Furlan in Jože Ponikvar (člana).

Na konferenci so pionirji pregledali delo krožkov v lanskem šolskem letu. Dogovorili so se, da morajo učenci odsej biti še bolj disciplinirani, zato bodo uvedli strožja dežurstva. Po konferenci so se s kulturnim programom predstavili člani pevskega zbora in recitatorji. (A. M.)

Po 40 letih učiteljevanja se je predmetni učitelj Beno Serajnik na zadnji pionirski konferenci osnovne šole Katje Rupena poslovil od svojih številnih učencev. Učenci so mu hvaležni za vse, kar je storil zanje na poti pridobivanja znanja. (Foto: Tone Novak)

Zlatoporočenca Julijana in Stefan Starc.

Njunih 50 let

Zlata poroka v Lončarji

V Dolenji vasi pri Ribnici sta 28. septembra praznovala zlato poroko Stefan Starc, rojen 23. septembra 1889, in Julijana, rojena 16. februarja 1898. Izhajata iz kmečko-delavske družine. Poročila sta se 28. septembra 1924.

V zakonu se jima je rodilo 7 otrok: trije sinovi in štiri hčerke. Danes pa imata že 9 vnukov in dva pravnuka. En sin je umrl v 34. letu starosti.

Vedno sta se težko prebijala skozi življenje, posebno, da sta otroke usposobila za življenje. Med NOB sta pomagala partizanom. Stefan ima tudi priznanje in dobiva pokojnino, starejši sin je komaj 17 let star odšel v partizane. Danes je vojaški starešina.

Julijana je doma iz Dolenje vasi, Stefan iz Makoš pri Ribnici. Julijana danes ne vidi. Vid je izgubila pred 27 leti, ker je bila vedno bolehnata. Zanja skrbita hčerka, ki je poročena doma, in njen mož.

Za zlato poroko so se zbrali vsi otroci in ostalo sorodstvo in pripravili v gostilni na Golniku pravo ohčet z glasbo. Ob muziki sta se veselo zavrtela in zapela.

Vsi, ki jo poznamo, jima ob visokem jubileju želimo še mnogo let zdravega in srečnega skupnega življenja.

CVETO KRIZ

GLUHI ŠENTRUPERSKI LOVCI

Letos sem posejal nekaj več koruze kot običajno, misleč, da bom nekaj več tudi pridelal. Žal pa ni tako. Divji prašiči so že osmič priložni uničevali pridelek. Vsa večer sem hodil na njivo in kuril smrdljive predmete, da bi divjad odgnal. Ko sem v začetku septembra v koruzi spet zalotil divje prašiče in sem jih šele s sosedovo pomočjo uspel pregnati, sem takoj pisal lovskeemu društvu Sentrupert, naj bi prišli zmanjšati število škodljivcev, ali pa jih vsaj pregnati. Toda odgovora nisem dobil. Osebnost sem govoril s štirimi člani društva, ki so mi obljubili, da bodo prišli oceniti škodo, žal pa je vse ostalo le pri besedah. Lovcevi ni! Ostanke koruze dozorevam in pospraviti jo bom moral. Kdo naj potem še oceni škodo, ki mi jo je povzročila divjad?

PETER PAVLIN
Zaloka

PRED 50-LETNICO SVETOVNEGA DNEVA VARČEVANJA

DRAGOCENI MILIJONI

„Povečanje skupnih hranilnih vlog za skoraj 20 odstotkov v letošnjih devetih mesecih je uspeh, kakršnega v DBH ne pomnimo,“ nam je pred dnevi povedal Martin Kramarič, vodja oddelka likvidature v Dolenjski banki in hranilnici v Novem mestu. Medtem ko je bilo konec 1973 v DBH skupno 127.959.835 din vseh hranilnih vlog (na vpogled in vezanih), so varčevalci iz štirih občin povečali to številko do 30. septembra že na 153.174.567 din ali kar za 25.214.732 din. Povečanje, ki znaša natanko 19,71 odst., je za to obdobje med najvišjimi v Sloveniji.

Za tak uspeh ima nedvomno največ zaslug načrtno širjenje vrst varčevalcev, ki se odločajo, da jim podjetja izplačujejo osebne dohodke na hranilne knjižice domače banke. Varčevanje na tem področju se je letos krepko razmahnilo. Najprej podatek: konec 1972 je imela DBH hranilnih vlog na račun banke vplačanih OD 9.040.000 din, kar je predstavljalo 9 odst. vseh vlog v tem letu. Konec 1973 je znašal znesek takih vlog že 20.865.000 din ali 16,3 odst. vseh vlog v banki. Letos konec septembra pa je imelo 16.807 vlagateljv—delavcev in upokojencev takih vlog skupno že 40.304.653 din, kar je po 9 mesecih skoraj enkrat več kot lani v vsem letu.

V KRŠKI OBČINI izplačuje zdaj 10 delovnih organizacij OD prek DBH; 3.155 varčevalcev je imelo na hranilnih knjižicah 30.9.1974 že 8.478.386 din. Tako delajo v Celulozi, Labodu, Agrokombinatu, Transportu, v podjetju SOP, v Kovinarski pa v podružnici SDK, restavraciji na Senovem, zavarovalnici Sava in v Metalni na Senovem.

V OBČINI TREBNJE varčuje ta hip na opisani način 1105 delavcev iz Mercatorja, Dane, Kolinske, z Doba in osnovnih šol Mirna ter Sentrupert. Konec septembra so imeli na hranilnih knjižicah 1.989.784 din. Kot zanimivost naj omenimo, da je med tem denarjem tudi 500.213 din, ki so last zapornikov z Doba: plačilo za svoje delo hranijo delno kot vlogo pri banki.

V METLIŠKI OBČINI varčuje zdaj samo 75 delavcev tamkajšnjega Mercatorja (vloga: 380.765 din), prihodnji mesec pa se bo vključila v izplačevanje OD prek banke tudi metliška BETI z 926 zaposlenimi.

V OBČINI NOVO MESTO je imelo 30. septembra že 11.379 delavcev ter uslužbenecv hranilne knjižice za OD pri DBH, v njih pa je bilo vpisanih kar 28.113.803 din privarčevanih vlog! Tu varčujejo na tak sodoben način delavci iz Ele, Novolesa, Novotehne, tovarne zdravil KRKE, Laboda, Mercatorja, Dolenjke, Iskre, PTT podjetja, IMV, iz podjetja Rog, KZ Žužemberk, podružnice SDK, Obk ZKS in seveda tudi delavci DBH. Sem štejejo tudi 62 upokojencev, ki so izjavili pripravljenost, da jim republ. zavod nakazuje pokojnino na hranilne knjižice (njihove vloge 30. 9.: 1.015.205 din).

Podatek nas torej pouči, da se je znesek hranilnih vlog delavcev na račun prek banke izplačanega OD povečal v letošnjih 9 mesecih za 19.439.000 din, medtem ko je dotok „klasičnih“ hranilnih vlog nekaj počasnejši: letos jih je v DBH v 9 mesecih za 5.776.000 din več kot jih je bilo konec decembra 1973.

In še stanje poprečne hranilne vloge v tem zapisu omenjenih delavcev: 2.522 din. Doseženi uspeh potrjuje izkušnje od drugod: če ostane od izplačil osebnih dohodkov prek hranilnih knjižic konec meseca ali leta kot hranilna vloga 5 ali 10 odstotkov, je to veliko!

To pa je nedvomno napredek, o katerem kaže spregovoriti javno besedo. In koristi od takega poslovanja za delovne organizacije? DBH jim daje po sporazumu do 70 odst. tako zbranih vlog kreditne za kratkoročne namene, predvsem pa jim lahko pomaga, če pridejo v zadrego glede izplačil za OD. Največja, predvsem tudi vzgojna pridobitev takega načina sodobnega varčevanja pa je, da denar ne leži brez haska doma po predalih, za platnicami knjig pa v vrečkah po kuhinjskih omarah itd. Na varnem je, vpisan v hranilni knjižici—in vsak trenutek na voljo lastnikom. Med njimi jih je prav gotovo na tisoče, ki sicer še vedno ne bi bili med varčevalci.

N. R.

gluha loza je oživela

Hudega barona Ravbarja še hujša žena se je spomnila, da bi bilo podložnim tlačanom potrebno naložiti novih davkov: in je prišel ukaz, koliko meric muh, komarjev in bolh je treba izročiti pri desetini ob letu. Martinek pa se je uprl, češ da bo lovil druge sršene. Zato so mu vzeli hišo, premoženje in mu izpraznili celo žepo ter ga nagnali na Gorjance. A praprotna zrna so mu ostala in v kresni noči so mu pomagala, da je vse videl in vse slišal, da je obogatel in se prenekateri stvari naučil in da je na koncu spet prišel na grad ter baronu in njegovi hudobni ženi vrgel v obraz črno vodo, da sta pri priči umrla. Rešitev je bila v praprotnem zrmu...

Tako je bilo v Trdinovi „Kresni noči“ in želel sem si, da bi vsaj delček tega prišlo tudi nad naju s Karlom Adamom, ko sva šla „čevinkat“. Plazila sva se skozi praprot, ki je bila ponekod celo višja od naju, in praprotnega semena nisem imel dovolj samo v žepih, ampak tudi v ušesih in za vratom. Nad šoje sva šla.

VSE JE TIHO...

Potem je Karel, ki je pravi strokovnjak za tovrstni lov, nenadoma obstal, se do-dobra ogledal okrog sebe in nato dejal: „Tukaj nama bodo šle na limanice!“ Pogledal je za primernim drevesom, si izbral mlad kostanj, ki je stal malo na samem, in se namuznil ob misli na pečenko, ki je še živa letala okrog. Letala? Pretiran izraz! Vse je bilo tiho, da bi slišal šivanko, če bi mi padla y mah... Razmišljal sem, če sva šla prezgodaj, če vreme ni primerno, če nisva izbrala primerne prostora, če... Iz teh „če“ me je pretrgal Karlov glas: „Nasekaj nekaj stelje, da bova zamaskirala uto!“ Sam pa je — čeprav jih ima krepko čez 60 — kot veriverica splezal na kostanj, da bi pripravil vse potrebno za lov. Še včeraj je

kot zajec tekal po teniškem igrišču — torej ni bojazni, da bi padel z drevesa...

Prehitro sem začel! Najprej moram zapisati, po kaj sva šla: šoje so bile najin cilj. V strokovnih knjigah je mogoče prebrati, da je šoja (Garrulus glandarius) dolga 34 cm. Njeno perje je največ rdečkasto sivo, na nekoliko svetlejši glavi pa ima črno pegast čop; po grlu in nad repom je bela, od kljuna posevno navzdol ima črno prgo in tudi rep je črn. Na perutnicah, ki so na spodnjem koncu prav tako črne, ima belo liso, na srednjem robu pa lepo modra in črna črtasta peresa. (Zares, prav tako je imel Karel za klobukom!) Naše šoje se ne selijo, jeseni se hranijo z zelodom in žirom. Šoja gnezdi na drevju in zleže 5 — 7 sivo zelenih, temno pegastih jajc, ki so dolga 3 cm. Valita samec in samica. Mladiči se izležejo po 16 — 17 dneh, odrastejo pa v 19 do 20 dneh. Šoje dobro oponašajo različne glasove, njihov rezki svarilni glas pa vznemiri vse gozdne prebivalce.

V tej gluhi tišini je bilo dovolj časa za premislek o šojah. A potrebno je bilo tudi delati: pripraviti drevo in pod njim uto, v katero se bova skrila. Ko je bilo to pri-

pravljeno, je začel Karel na gole veje zabadati 30 do 40 cm dolge klejaste palice. Tudi klej je bil domače izdelave, pridobiva ga iz hrastove omele, zajedalske rastline. Ta klej je tako močan, da ga mirne duše lahko daste v laso — če se nameravate ostriči na balin...

Vse je bilo torej pripravljeno, zlezla sva v uto in poiskala piščalke; pravi se jim „čvenk“; to so posebne piščalke za klicanje šoj in sov. Zaradi tega tudi pravijo — popačeno, kajpak — lovu na šoje „čevink“, pravilneje bi bilo bržčas reči „čvenkanje“. Vse je bilo pripravljeno, pravim, le šoj ni bilo slišati...

En del ujetih kričačev...

GLUHA LOZA OŽIVI

Oddahnila sva si v uti, pogrizla vsak nekaj bonbonov, Karel pa pravi: „Čudno tiho je. Toda prepričan sem, da tu nekje morajo biti, saj je prostor kot nalašč za prelet!“

Začniva torej, kaj čakava! Dokler nimava žive šoje, bo potrebna piščalka. In že se oglasi: najprej tiho, počasi, potem se iz ute razleže značilno rezko vresčanje. Nemo in togo obsediva, še dihata si ne upava. Nič. Čez nekaj sekund se čvenk še enkrat oglasi. Tokrat bolj zasoplo, bolj silovito, bolj proseče, bolj zahtevno. Še enkrat. Bo ali ne bo? Daj, daj!

Zrak vzvalovi, napetost pričakovanja počni, gluha loza oživi. Gozd je poln gla-

sov. Pet, morebiti deset šoj se odzove klicu piščalke. Vidiva jih ne, ker sva v uti, a čutiva jih, kako letijo. Zdaj zdaj bodo kot bombniki udarile v najin kostanj. Bodo res? Vresčanje je vse bolj prodirno, vse bliže prihaja. Čutim, kako utripljejo njihova krila, slišim pa ne.

Še enkrat se oglasi čvenk — in že na vso moč zavrešči nad najinima glavama. Prva šoja je šla na limanice, najina je, omelin klej jo bo zanesljivo zadržal, da ne bo mogla s tal.

Za hip vse obmolkne. Gozd utone v tišini, da bi se čez sekundo lahko s polnimi pljuči zadr. Šoja na tleh zavrešči v obupu, ker ne more več nad krošnje dreves. Zdaj zares doživiva bombni napad. Šoje, ki prilete na kostanj, izpod katerega se oglasa piščalka, so najine.

Čvenk se bojuje s šojami. Piščalka le od časa do časa preglašja ptiče. Ti utihnejo za hip, da bi lahko potem še bolj vresčali. Šoje, ki jih prej ni bilo ne videti ne slišati, so oživele. Pravi koncert vresčanja. Ene krožijo visoko nad gozdom, druge prilete kot furije naravnost v kostanj in z limanico padejo na tla, v praprot, na mah, na najino uto...

Potem vresčanje pojenja; pogledava izpod hrastovih, kostanjevih in smrekovih vej ter praproti ravno še pravi čas, da vidiva, kako sunkovito letijo šoje stran od nevarnega kostanja. Nič zato, vrnile so bodo čez pol ure, če bova spet zapela na čvenk!

Pobereva šoje, očistiva limanice, na katere se je prilepilo praprotno seme, listje, sem ter tja celo šojino perje. Dovolj bo za danes.

„Čevinkarski“ finale bo zvečer doma: šoje v omaki s kruhovimi cmoki in novo portugalko...

J. SPLICHAL

Fotografija v naslovu: na kostanju limanice, pod kostanjem uta, ob uti „čevinkar“ Karel Adam.

Na koncu lova — še posnetek za album. „Da se bo vedelo, kdo ujame!“ pravi Karel...

Kot veriverica je šel na drevo, kjer je previdno in z vajeno roko postavil limanice.

DIMNIK SCHIEDEL
JE OKROGEL, KAR DAJE TELE PREDNOSTI:
— odličen vlek zaradi najmanjše prostornine sten
— varnost obratovanja zaradi najmanjše kurilne površine
— enostavnost pri čiščenju

SCHIEDEL YUKAMIN

DIMNIK SCHIEDEL
IMA ŠAMOTNI VLOŽEK, ODPOREN PROTI KISLINI,
ZATO JE:

- odporen proti ognju, ker je izdelan iz visoko kvalitetnih glin in šamotov,
- odporen proti kislini, ker šamotni vložek propušča kisline pod 2,5 %
- varen pred zasajevanjem in zakislevanjem, ker je šamotna cev odporna proti kislini in vlagi,
- temperaturno obstojen, odporen proti pritiskom in plinotesen, ker je sistem izredna konstrukcijska rešitev.

DIMNIK ŠT.1

DIMNIK SCHIEDEL
S ŠAMOTNIM VLOŽKOM JE MONTAŽNI DIMNIK IN JE:

- varčen zaradi hitre in enostavne montaže,
- varen pred ognjem, ker je večplastne konstrukcije s tesnilnimi fugami,
- varčen pri prostoru, ker je natančno izmerljiv in funkcionalen
- varčen pri ceni, ker je trajen in ga je mogoče hitro montirati in ima do 40 % boljše izgorevanje.

V EVROPI

SCHIEDEL-YU-KAMIN
PROIZVAJA, PRODAJA, MONTIRA, UVAŽA in IZVAŽA
GRADBENO PODJETJE „GRADNJA“, ŽALEC, v kooperaciji s
CINKARNO Celje, telefon 71-783, 72-227.

Prodajna mesta:

- KZ KRKA NOVO MESTO
- MERCATOR-TRGOPROMET KOČEVJE
- TRGOVSKO PODJETJE SEVNICA
- PRESKRBA KRŠKO
- TRGOVSKO PODJETJE RADEČE
- GG BREŽICE
- JELKA RIBNICA
- KZ Trebnje
- GIP Beton — Zasavje, Zagorje
- trgovina z gradbenim materialom na veliko in malo
- Prodajalna SEVNICA v Sevnici
- Prodajalna LITIJA v Litiji.

PROSTO DELOVNO MESTO!

JUGOTEHNIKA, LJUBLJANA
trgovsko podjetje s tehničnim materialom
LJUBLJANA, Pod trančo 2

razglašja
prosto delovno mesto
IN TAKOJ SPREJME

PRODAJALCA tehnične stroke
za trgovino v Črnomlju

Želimo, da ste KV prodajalec tehnične stroke z odsluženim vojaškim rokom. Poseben pogoj je 2-mesečno poskusno delo.

Delo lahko nastopite takoj.
Vašo prošnjo s kratkim opisom dosedanjih zaposlitev pričakujemo na naslov: JUGOTEHNIKA, kadrovska služba, 61000 LJUBLJANA, Pod trančo 2, v 15 dneh po objavi.
JUGOTEHNIKA LJUBLJANA
trgovsko-podjetje s tehničnim materialom
LJUBLJANA, Pod trančo 2

OKUPACIJE NE PRIZNAMO! KAPITULACIJE NE PODPIŠEMO!

Sreda, 2. oktobra, ob 18.10. Ribnica na Dolenjskem je zavita v temo. V snope avtomobilskih žarometov ujamem od časa do časa po dve, tri postave v uniformah partizanskih in teritorialnih enot. Oborožene so in mudi se jim. Pred vhodi v javna poslopja stražarji. Ulice prazne. Na steni v ovinku cela zbirka napisov. Največji: TUJEGA NOČEMO, SVOJEGA NE DAMO!

Končno se z vsemi predpisanimi dovolilnicami in oznakami prebijem do občinskega poverjenika za informacije. Nezaupljiv je, zlog za zlogom vlečem podatke iz njega:

„Ob 18. uri smo razglasili splošno mobilizacijo. Domala vsi so že zbrani...“

Pogledam na uro: 18.25. Potem mi pomaga občinski vojni sekretar ZK, s katerim sva stara znanca. Vendar tudi njemu ne gre beseda rada z jezika:

„V ponedeljek ob 15.30 smo zvedeli, da je v našo državo vdrl napadalec. Čeprav smo že prej vedeli, kaj se pripravlja, smo se šele ta trenutek zares zganili. Čez dobri dve uri smo že seznanili s položajem vsa vodstva družbenopolitičnih organizacij in še isti večer so se sestali po vsej občini odbori za splošno ljudsko obrambo ter vojni odbori družbenopolitičnih organizacij. Naslednje jutro so zasedali vsi trije zbori občinske skupščine; dopoldne pa tudi vojna vodstva v organizacijah združenega dela.“

»Užaljena bi bila!«

Razglasili smo delno mobilizacijo teritorialnih enot, ki je stekla izredno hitro in brez pripomb, navzlic slabemu vremenu. V eni krajevni skupnosti smo vključili v pododbor SZDL tudi starejšo žensko, ki je takoj rekla: Ponošna sem, da ste se me spomnili. Rada bom delala, kolikor bom mogla. Užaljena bi bila, če me ne bi povabili!

Odborom SLO se kar naprej prijavljajo prostovoljci za trosilne akcije, za obveščevalne naloge. Zlasti mladina kot da je komaj čakala, da se lahko izkaže.“

Začeli so izhajati bilteni krajevnih odborov za SLO: v Dolenji vasi UPOR, v Ribnici BOJNI KLIC, pri Sv. Gregorju in v Velikih Poljanah RDEČA ZVEZDA, v Sodražici ISKRA UPORA, v Loškem potoku V BOJ ZA SVOBODO. Občinski izvršni svet je začel izdajati GLAS SVOBODNI.

V noči med četrtkom in petkom je izšla tudi prva številka partizanskega Dolenjskega lista

Še isti večer sem bil pri odboru za SLO v Sodražici. Tudi tukaj že dve noči niso zatisnili očesa. Zbrana je enota narodne zaščite, pripravljena enota civilne zaščite. V štab prihajajo kurirji, obveščevalci, mladinke po navodila. Čeprav je vse pripravljeno, vendarle ni še vse razčiščeno. Težko je od vsakdanje demokratičnosti preiti na pravo vojaško disciplino. „Vsak bi rad čim več koristil, čim več naredil,“ mi potoži predsednik odbora, „držati pa se moramo našega vojnega načrta, sicer jutri ne bomo vedeli, kdo pije, kdo plača!“

V četrtek so v GLASU SVOBODE izšli trije važni odloki: o zatemnitvi, o obveznem sodelovanju pri reševanju in o usposobitvi zaklonišč.

Napadalec je že skoraj na mejah občine, toda ta je pripravljena kot en mož, od kratkohlodnega pionirčka do stare mamice za pečjo: SVOJEGA NE DAMO!

*****
VOJAŠKI POLOŽAJ V PETEK DOPOLDNE: Napadalec se je posrečilo prodreti globoko na ozemlje branilcev. Zlasti drže v oblasti važne prometne žile in večja krajevna središča. Čeprav se bijejo hudi boji na fronti in v zaledju, skuša napadalec vzpostaviti s pomočjo policije svojo oblast na Raketu, v Cerknici, Begunjah, Cajnarjih, Novi vasi, Grahovem in Štarem trgu. Zabeležen je močan izpad na obronke Javornika in trije helikopterski desanti med Grahovim in Cajnarji. Kaže, da si hoče napadalec trenutno zagotoviti predvsem varno zaledje in proste ceste za zbiranje svežih sil.

Branilčeve enote je izurjenost napadalca sprva presenetila. Večja partizanska enota, ki se je skušala prebiti v nasprotnikovo zaledje, je bila odkrita in je morala spremeniti načrt. Z dolgim pohodom se je pridružila enoti redne vojske na drugem koncu bojne črte, da bi skupaj prebili napadalčev zid in udarili na njegovo najvažnejšo prometnico. Helikopterski desanti so presenetili partizane prav tam, kjer so mislili napasti najvažnejše policijske postaje.

*****
Seznanjen s položajem sem se odpeljal po asfaltu proti Grahovu. Še ovinek... Pritisnil sem na zavoro, da me je po mokri cesti dobro odneslo. Ustavil sem se tik pred mladim hramom, podrtim čez vso širino ceste. Kaj pa zdaj?

Na srečo se je čez nekaj minut na drugi strani zapreke ustavilo vozilo s sodniki. S skupnimi močmi smo potem naredili toliko prostora, da smo zrinili oba avtomobila med vejami in se hitro zgubili vsak na svojo stran. Blizu zapreke je bila prav gotovo zaseda branilcev in nič nismo hrepneli po križnem ognju, če bi se na cesti slučajno pojavila kolona napadalčevih vozil!

Pred vstopom v Grahovo sem začutil, da gre zares. Zapornice čez cesto, znak STOJ - KONTROLA in vojaki v čeladah z name uperjenimi puškami. Vse dlake so se mi naježile, saj so mi take kontrole ostale v spominu še izpred dobrih tridesetih let. Vojak je vzel v roke moje dokumente, druga dva sta z očmi prebadala prtljago na zadnjem sedežu.

„Kje ste bili? Zakaj imate fotografski aparat? Kam greste?“ Saj po oznakah in dokumentih vendar vidijo, da sem nevtralen!

Bajoneti in čokolada

Na trgu sredi vasi stojita dva tovarnjaka, polna vojakov v čeladah, z bajoneti na puškah. Po tleh raztrgani lepakji s svobodoljubnimi napisi, na bližnjem skednju napadalčevi proglasi, ukazi in vabila vaščanom za sodelovanje.

Sicer pa nikjer žive duše, le pred gostilno mlad poročnik ogovarja fantka in triletno punčko, ki se mu ritensko umikata:

„Kako ti je ime? Jožica? Anica? Na čokolado... Vzem!“

To so torej napadalci... Pri Martinjku sem dohitel tovarnjak z vojaki, ki so obnovljali kažipote in table z imeni krajev ter odstranjevali gesla in plakate, ki jih je nalepila mladina. Dvesto metrov naprej, sredi vasi, je bil „porušen“ most. Še sto metrov naprej je gruča otrok trosila listke, tiskane s prerezanim krompirjem, trije starejši pionirji pa so na zid pribijali velik plakat s pozivom Socialistične zveze. Razbežali so se, še preden sem se ustavil, potem pa so se počasi približali, ko so videli moje oznake.

„Ali se nič ne bojite, da bi vas polovili?“ sem namignil čez most proti tovarnjaku.

„Saj nas ne morejo,“ se je hitro odrezal najmanjši iz trojke, „Tonček in Pepi bosta zažvižgala, ko bodo šli čez!“ Pokazal je proti mostu, kjer sta za zidom res stala dva pobiča osmih ali devetih let, in še dodal: „Sicer pa ga morajo najprej popraviti!“

Predsednika so spoznali po glasu

V Cerknici se je slika ponovila. Do zob oborožen napadalec oddelek je s psi preiskoval javna poslopja, če niso kje skriti organi ljudske oblasti. Dva vojaka sta gnala prodajalko v belem plašču na policijsko postajo k zaslišanju. Druga dva sta lepila na zid plakat, da je občinsko vodstvo že ujeta in zaprt...

Ta trenutek se je oglašil svobodni Radio Cerknica: „Občani! Ne nasedajte napadalcu! Vaše občinsko vodstvo še dela. Spregovoril vam bo predsednik občinske skupščine...“

Cerkničani so prisluhili. Res, to je glas njihovega predsednika! Tako so napadalčeva prizadevanja doživljala drugo za drugim neuspeh.

V mesnici je mladinka previdno pogledala naokrog in za hrbtom vojaka, ki je stal pred izložbo, prilepila na šipo rdeč plakat: OKUPACIJE NE PRIZNAMO!

*****

VOJAŠKI POLOŽAJ V PETEK ZVEČER:

Napadalec je zbral velike sile blizu Sodražice. Vsa svoja prizadevanja je usmeril na uspeh te akcije. Razmeroma dobro obvlada glavno cesto, doživel pa je prve resne neuspehe na bokih svojega prodora, še zlasti v krajih frontalnega zaledja, kjer so oživele akcije ilegalnih skupin. Partizani so uničili polovico oklepne izvidniške enote, potolkli dve tretjini helikopterskega desanta, popoldne pa so napadli tudi poveljniško mesto takzadne skupine napadalca. Obe strani sta odkrili več točk nasprotnikove obveščevalne službe, vendar je to prizadelo predvsem napadalca, saj ima branilec neprimerno bolj razpredeno (civilno!) obveščevalno mrežo, ki daje presenetljivo izčrpne in uporabne podatke.

*****

Ta čas je na vsem vojnem področju živahno teklo tudi delo družbenopolitičnih organizacij. Sodelovale so pri sprejemanju odločitev z oblastnimi organi in bile v stalnem stiku z vojaškimi enotami vseh vrst. Zlasti pomembne uspehe so družbenopolitične organizacije dosegle na propagandnem in psihološkem področju. Mimo že omenjenih biltenov izhajajo še Glas Notranjske, Partizanski Dolenjski list in Svobodni Dnevnik. Prizadevajo si tudi odkriti somišljenika napadalca, hkrati pa razkrinkavati lažne obljube, načrte in gesla, ki jih raširja napadalec.

Z vojaškimi enotami usklajujejo akcije, organizirajo obveščevalno službo, hkrati pa prirejajo tovariške pogovore in partizanske mitinge. Skrbe za kadre na najrazličnejših ravneh ter v pogovorih, tečajih, predavanjih in filmskih predstavah seznanjajo ljudi s položajem. Hkrati dvigajo njihovo patriotsko in politično zavest. Tako govore vsa poročila o izredno ugodnem razpoloženju med prebivalci in o njihovi pripravljenosti za sodelovanje.

Vse konje so pripeljali!

Prebivalstvo je res prisrčno sprejelo enote teritorialne obrambe, ponudili so jim streho pred slabim vremenom v zasebnih stanovanjih. Na vseh množičnih sestankih so ugotovili neobičajno veliko udeležbo. Od velikega števila konj, mobiliziranih za partizanske in teritorialne enote, ni izostal niti eden!

V vojnih pogojih so delovale tudi druge ustanove. Gospodarski organi so skrbeli za preskrbo prebivalstva in oboroženih sil. V Dolenji vasi je bil narejen poskus racionalizirane preskrbe z živilskimi kartami. Kulturne in šolske oblasti imajo svoj vojni načrt: če bi se nevarnost na svobodnem ozemlju povečala, se bodo sole umaknile v druge stavbe, v opuščenega podružnične šole, vzeli bodo s seboj najpotrebnejša učila in knjige ter prilagodili pouk skromnejšim razmeram. Zdravstvena služba je s pomočjo Rdečega križa postavila bolnišnico v šotoru: z visoko kvalificirano ekipo so bili pripravljene resnično izpeljati najzahtevnejšo operacijo na bojnem terenu!

*****

VOJAŠKI POLOŽAJ V SOBOTO ZVEČER:

Danes je branilec uspelo zaustaviti vse ofenzivne akcije napadalcev, zadnji del včerajšnjega helikopterskega desanta pa je bil razbit zlasti z izdatno pomočjo prebivalcev. Partizanske in teritorialne enote so razbile 3 napadalčeve policijske postaje. Večja partizanska enota je tako ogrozila zaledje napadalca, da je moral uporabiti precejšen del rezerv za boj z njo. Napadalec se je znašel v pravi pasti, saj je dobesedno priklenjen na komunikacije, branilčeve enote pa nadzorujejo dve tretjini njegovega ozemlja. Napadalec bo moral uporabiti vse rezerve za boj s teritorialnimi in partizanskimi enotami, da bi zaščitil sistem oblasti, ki se naglo razkraja. Zaporji, taborišča in preiskave nnu ne prinašajo nobenih uspehov. — Pričakovati je, da bosta to noč obe strani pripeljali na bojišče sveže sile.

*****

Medtem je bila osvobojena Cerknica in več manjših naselij. Napadalcu ni uspelo z začasno zasedenega ozemlja izpeljati prodor v nobeno smer — preveč je imel dela s tistimi nekaj kraji in z zavarovanjem cest, ki jih je še držal v svojih rokah. Tako tudi v nedeljo ni mogel izkoristiti udarnih enot na čelu fronte, ker bi tvegval, da jim odmere žila dovodnica. Vseeno pa se je njegovo zaledje neustavljivo razkrajalo kot kos trhlega lesa. Še nekaj ur in vaja se je iztekla.

S preizkusom potrjeno

Ni se iztekla tako, ker „bi bil načrt tak“, da bodo branilci zmagali. Na obeh straneh so bili naši vojaki, naši ljudje, napadalec z uigranimi enotami redne vojske je bil celo večkrat močnejši kot branilec! Bili smo ponosni, ko smo videli njegovo izurjenost, sodobno tehniko in udarno moč. Obe strani sta o akcijah odločali popolnoma samostojno. Ocenjevala ju je cela vojska strogo nepristranskih sodnikov. Pa vendar se je končalo tako, kot smo vsi mislili, da se mora končati.

Samo preizkusiti smo hoteli. Prvič so namreč na taki vaji sodelovale najširše zvrsti splošnega ljudskega odpora, prvič je bila njim dana glavna vloga. Veliko se je bilo treba pripravljati, veliko smo se naučili, nekaj bo treba tudi še dodati in izpopolniti. Vendar je premiera navzlic rahli tremi in pošastno slabemu vremenu vsestransko odlično uspela. Ponoven dokaz, ponovna potrditev za našo zamisel odpora, ki je navzlic izkušnjam iz NOB, Vietnamu in drugih osvobodilnih gibanj dovolj izvirna in dejansko prežeta z duhom naše nove ustave. Temelji na samoupravnih socialističnih odnosih, pa tudi na dveh odločnih stavkih iz našega najvišjega zakona:

Nihče nima pravice priznati ali podpisati kapitulacije niti sprejeti ali priznati okupacijo Socialistične federativne republike Jugoslavije ali njene dela. Nihče nima pravice preprečiti občanom SFRJ, da se borijo proti sovražniku, ki je napadel državo.

V tem je naša moč, v tem je naša javna vojna skrivnost.

M. MOŠKON

Težka mora lebditi nad začasno zasedeno Cerknico. Racije, zasliševanja, policijska ura in patrole napadalčeve policije na vsakem koraku. Ulice so prazne. Le v špeceriji ali pri mesarju si izmenjata sosedi dve besedi, dva pomenljiva pogleda...

Vse drugače je po Menišiji: navzlic snegu in mrazu, navzlic napornim in hitrim premikom, so partizani in teritorialci vedno dobre volje. Vse ljudstvo je z njimi, nikoli jim ne manjka prijazne besede, latvice toplega mleka ali šilca ta kratkega

KOPRSKI DOLENJEC Z ROŽAMI

Ne mine dan, da se ne bi Ciril Korenič odpravil na malo pobočje pri koprskem pokopališču, kjer dozoreva zarod njegovih belih krizantem. Zadovoljstvo na njegovem obrazu pove, da je z njegovo plantažico rož vse v redu. Pred dnevom mrtvih bo njiva, na katero zdaj rad pokaže z roko, kakor je videti tudi na sliki, kot pobeljena s snegom. (Foto: I. Zoran)

„Zemlja nas je vzgojila, zemlja nas je pognala po svetu.“ Tako je zapel Tone Kuntner usodi nešteti kmečkih domačij v sedanjem, se pravi v poindustrializiranem času. In kakor da je te verze zapisal tudi Cirilu, enemu od dvanajstih Koreničevih otrok na Gor. Gomili pri Šentjermaju, v vasi, kjer so bili v njegovih otroških letih sami kmetje, le eden se je preživljal kot mlekár. Dva sta umrla, eden med vojno, drugi letos, eden je ostal doma za gospodarja, drugih devet je odšlo po svetu. Takole pravi Ciril: „Lojze je v Velenju, Karolina v Šmarjeških Toplicah, Slavka v Pulju, Milka v Gorici, Fani v Rovinju, Darka v Izoli, Malči v Zagrebu, Božo v Novem mestu, jaz v Kopru. Doma je ostal in kmetuje Tone. Dvanajst hektarov zemlje je bilo pač premalo, da bi lahko vsi otroci ostali doma. No, najpomembnejše je, da smo zdaj vsi pri kruhu.“

Drug za drugim so odhajali iz

Koreničeve hiše. Ciril se spominja, da je prvi vzel pot pod noge France, nekam v Črnomelj da jo je mahnil za hlapca. To je bilo tik pred vojno. Franceta in Lojzeta so potem pobrali na trgatvi v Beli cerkvi in sta morala v internacijo. Maja 1945 sta se skupaj vrnila. „Kasneje smo zvedeli, da so ju „dobri“ ljudje izdali, ko sta se odpravljala k partizanom.“ Po vojni so bili najrazličnejši tečaji, h katerim so se priglasili tudi Koreničevi fantje in dekleta. Ciril je šel z mladinsko delovno brigado na regulacijo „goriškega lijaka“, za krajši čas oblekel miličniško uniformo, potem pa odvriskal k vojakom.

„Da sem bil tudi v neke vrste kmetijski šoli v Ptuj, nerad omenjam, ker kasneje nisem nikoli delal tistega, kar sem se tam učil,“ pravi. Ko je prišel od vojakov, je doma skoraj osem let kmetoval. Nekega dne pa ga je prijelo, da je šel v vrtnarsko šolo, ki jo je z uspehom končal.

Začutil je, da je to pravi poklic zanj tudi zato, ker je bil prepričan, da bodo vrtnarska opravila njegove trdega kmečkoga dela vajene roke zlahka zmogle. Spravil je premoženje v kovček in se odpravil proti morju. Začel je v Sečovljah, odšel k izolski komunali in potem sprejel vrtnarska dela v koprskem hotelu Triglav. Vrtnar je postal njegov dokončni poklic.

Gojenje rož mu je bilo poklic in veselje. Delo je vzljudil, rože tudi. Začel jih je saditi tudi doma – v lončkih. Želel je več, sanjal je o velikih površinah samega cvetja. Sam ne ve, kdaj so se mu sanje uresničile, in tudi spoznanje, da rože niso samo lepe in vonja polne, ampak da prinesejo denar, je prišlo nepričakovano. Od nekega kmeta je dobil v najem njivo in jo zasadil s krizantemami. To je bilo pred leti in zdaj živi le še za krizanteme. Letos mu bodo zrasle in zavetele na 15 arih. Ko bomo za dan mrtvih iskali cvetje za na

„Ljudje so prepričani, da krizanteme preprosto zrastejo, kjer jih pač seješ. Vsaka ženska, ki ima rože na oknih, pa ve, koliko truda, potrpljenja in znanja je treba, da se vse skupaj ne skazi. Jaz sem se tega, kako je treba ravnati z rožami, sam naučil. Ko sem prišel iz vrtnarske šole, nisem imel pojma. In še vedno se učim.“

Aprila seje, novembra žanje. Sedem mesecev, več kot 2.000 delovnih ur je vmes. Vsaki od tisočev teh rastlin se mora posebej posvetiti: preživeti mora z njo ure in dneve, ji dodajati, kar potrebuje – od gnojil do škropliv. Dela po receptu, ki ga je sam predpisal. In recept se mu je do zdaj še vselej obnesel.

„Nekaj pa bi vseeno še rad vedel in neznansko si želim, da bi me kdo o tem poučil: rad bi si prišel na čisto s tem, koliko vrst krizantem pravzaprav raste pod soncem. Jaz jih poznam le nekaj, pa se počutim tako neukega.“

Na stanovanju v Ozki ulici v Kopru pretuhta Ciril Korenič prenekatero uro – o krizantemah pa še o čem. Včasih mu luč osvetljuje razgrnjen Dolenjski list. „Oba z ženo ga rada bereva, to je kakor pismo od doma. Veste, jaz sem se tukaj čisto ukoreninil. Čeprav se ne nameravam vrniti na Dolenjsko, pa bom – to čutim nekje v srcu – do smrti mislil po dolensko. Bom, če hočete, koprski Dolenjec.“

I. ZORAN

Ima mladika bolne liste, se skriva mrčes med njimi, je zdrava? Vse to budnemu očesu Cirila Koreniča ne sme uiti, sicer adijo ves sedemmesečni trud! In še to: ne bi bil dober gospodar, če ne bi vedel, na kolikšen „pridelek“ lahko računa: ali mu bo posamezna krizantema poplačala znoj z enim ali več cvetovi. Ko so rastline dovolj velike, gre od ene do druge in vsako skrbno pregleda. (Foto: I. Zoran)

– Prosim, ali ste oprali mojo plačo, da se je tako uskočila?

LICITACIJA PRI CARINARNICI LJUBLJANA DNE 13. X. 1974

Carinarnica Ljubljana bo 13. oktobra 1974 prodajala na javni dražbi osebne avtomobile in drugo blago.

Javna dražba bo v prostorih TVD Partizan v Ljubljani, Pokopališka 35, od 8. ure dalje.

Ogled vozil in ostalega blaga z vplačilom kavcij bo možen samo v soboto, 12. oktobra 1974 od 8. do 13. ure in od 14. do 17. ure v carinarnici Ljubljana, hala E, vhod z Letališke ceste.

SEZNAM AVTOMOBILOV IN OSTALEGA BLAGA ZA JAVNO DRAŽBO DNE 13. OKTOBRA 1974

Zap. št. – Vozilo – letnik	zač. cena
1. MERCEDES 280 SE, zaleten, 1968	40.000
2. MERCEDES 230, zaleten, 1970	30.000
3. VW K 70, zaleten, 1971	25.000
4. MERCEDES 190 D, nevozen, 1967	25.000
5. MERCEDES 200 D, zaleten, 1968	20.000
6. OPEL REKORD L COUPE, zaleten, 1967	19.000
7. kamionet FORD TRANSIT, nos. 1500 kg, nevozen, 1967	18.000
8. dvoosna prikolica za prevoz avtomobilov znamke ALBE EHWRU 2000, 1973	18.000
9. FORD TAUNUS 20 M, zaleten, 1967	17.000
10. OPEL REKORD CARAVAN, zaleten, 1971	15.000
11. OPEL KADET COUPE LS, zaleten, 1968	15.000
12. OPEL ASCONA 16 S, zaleten, 1973	15.000
13. OPEL MANTA S, zaleten, 1972	15.000
14. OPEL COMMODORE GS, zaleten, 1970	10.000
15. OPEL COMMODORE COUPE, zaleten, 1968	10.000
16. AUDI 100, zaleten, 1970	10.000
17. BMW 1602, zaleten, 1971	10.000
18. BMW 1602, zaleten, 1974	10.000
19. FIAT ZASTAVA 750, nevozen, 1969	10.000
20. VW 1303, zaleten, 1974	10.000
21. MERCEDES 190 D, zaleten, 1963	10.000
22. CHEVROLET IMPALA, nevozen, 1967	10.000
23. OPEL KADET, nevozen, 1965	10.000
24. AUDI 75 L, zaleten, 1969	9.000
25. FIAT 128, zaleten, 1970	9.000
26. OPEL REKORD CARAVAN, zaleten, 1969	8.000
27. OPEL REKORD 1700, zaleten, 1967	8.000
28. FORD 17 M, zaleten, 1969	8.000
29. FIAT 124 S COUPE, zaleten, 1969	8.000
30. FORD TAUNUS 17 M, zaleten, 1972	8.000
31. MERCEDES 200 S, zaleten, 1967	8.000
32. FORD TAUNUS 17 M, nevozen, 1966	8.000
33. OPEL REKORD 1700 L, zaleten, 1971	8.000
34. VW KOMBI dostavni, nevozen, 1965	7.000
35. RENAULT 8, zaleten, 1968	7.000
36. VW 1300, nevozen, 1968	7.000
37. DAF Variomatic, nevozen, 1967	7.000
38. FORD TAUNUS 17 M TURNIER, zaleten, 1966	6.000
39. FORD TAUNUS 17 M, zaleten, 1966	6.000
40. OPEL REKORD, zaleten, 1967	6.000
41. DKW F 102, nevozen, 1963	6.000
42. SIMCA 1501, nevozen, 1964	6.000
43. OPEL COMMODORE, zaleten, 1967	6.000
44. FORD TAUNUS 17 M, zaleten, 1968	6.000
45. OPEL REKORD, nevozen, 1966	6.000
46. OPEL REKORD, nevozen, 1966	6.000

47. FIAT 1500, nevozen, 1967	6.000
48. FORD TAUNUS 17 M, nevozen, 1966	6.000
49. BMW 1602, zaleten, 1964	6.000
50. BMW 1800, zaleten, 1970	5.000
51. VW 1200, zaleten, 1964	5.000
52. PEUGEOT 204, zaleten, 1970	5.000
53. FORD TAUNUS 15 M, zaleten, 1967	5.000
54. VW 1200, nevozen, 1965	5.000
55. OPEL REKORD 1900 automatic, nevozen, 1968	5.000
56. FORD TAUNUS 15 M, zaleten, 1968	5.000
57. VW 1500 VARIANT, nevozen, 1966	5.000
58. FIAT 124, nevozen, 1966	5.000
59. OPEL REKORD 1700, nevozen, 1966	5.000
60. RENAULT 10, reg. karoserije, 1966	5.000
61. OPEL KADET, nevozen, 1965	5.000
62. VW 1600 L, zaleten, 1969	4.000
63. NSU PRINZ 1000, zaleten, 1965	4.000
64. VW 1500, zaleten, 1964	4.000
65. OPEL REKORD, nevozen, 1964	4.000
66. FORD TAUNUS 17 M, zaleten, 1966	4.000
67. OPEL REKORD 1500, zaleten, 1966	4.000
68. FORD TAUNUS 17 M, nevozen, 1963	4.000
69. FIAT 1300, nevozen, 1962	4.000
70. FORD TAUNUS 17 M, zaleten, 1963	4.000
71. VW 1200, zaleten, 1965	4.000
72. FIAT 850, zaleten, 1967	3.000
73. VW 1200, zaleten, 1967	3.000
74. VW 1200, zaleten, 1963	3.000
75. CHEVROLET CHERY II. AUTOMATIC, nevozen, 1965	3.000
76. CITROEN DIANA, zaleten, 1969	3.000
77. FIAT 1500, zaleten, 1966	3.000
78. OPEL KADET COUPE, nevozen, 1963	3.000
79. OPEL REKORD, zaleten, 1965	3.000
80. FORD TAUNUS 17 M, zaleten, reg. mot., 1970	3.000
81. NSU PRINZ 1200 C, nevozen, 1969	2.000
82. OPEL REKORD 1700, zaleten, 1965	2.000
83. OPEL REKORD 1700, zaleten, 1966	2.000
84. FIAT PUCH 500, nevozen, 1962	2.000
85. SIMCA 1501, zaleten, reg. mot., 1969	1.000
86. VW 1200, zaleten, 1955	1.000
87. VW 1200, zaleten, 1962	1.000
88. VW KOMBI BUS, nevozen, 1966	1.000
89. FORD 26 M automatic, reg. mot., 1972	1.000
90. SIMCA 1000, zaleten, 1967	1.000
91. FORD TAUNUS 12 M, reg. mot., 1964	1.000
92. FIAT 125, reg. mot., 1968	1.000
93. motorne sani SKI DOO ROTAX št. 2029262, 1972	1.000
94. motorne sani SKI DOO ROTAX št. 2029273, 1972	1.000
95. motorne sani SKI DOO ROTAX št. 1960426, 1972	1.000
96. motorne sani SKI DOO ROTAX št. 1960498, 1972	1.000
97. motorne sani SKI DOO ROTAX št. 1903339, 1972	1.000
98. motorne sani SKI DOO ROTAX št. 2029326, 1972	1.000
99. motorne sani SKI DOO ROTAX št. 1903139, 1972	1.000
100. motorne sani SKI DOO ROTAX št. 1903180, 1972	1.000
101. motorne sani SKI DOO ROTAX št. 1960422, 1972	1.000
102. motorne sani SKI DOO ROTAX št. 1903163, 1972	1.000
103. motorne sani SKI DOO ROTAX št. 1903225, 1972	1.000
104. motorne sani SKI DOO ROTAX št. 1903202, 1972	1.000
105. OPEL KAPITAN, zaleten, 1961	500
106. FORD CORTINA AUTOMATIC, nevozen, 1964	500
108. RENAULT DAUPHINE, nevozen, 1963	500

6.000 PONOVRNO NA JAVNI DRAŽBI

6.000 108. VW K 70, zaleten, 1972	15.000
6.000 109. FORD CAPRI 1300, zaleten, 1972	10.000
5.000 110. OPEL REKORD, zaleten, 1967	8.000
5.000 111. FIAT 124 S, zaleten, 1970	8.000
5.000 112. PEUGEOT 404 CARAVAN, zaleten, 1966	5.000
5.000 113. ALFA ROMEO GIULIA GTS, zaleten, 1966	5.000
5.000 114. VW KARMAN GHIA, nevozen, 1963	3.000
5.000 115. FORD CAPRI 1600 XL, reg. mot. 1973	10.000
5.000 116. cca 3.500 kg valovite pločevine	10.000
5.000 117. poškodovana sušilnica za žitarice	8.000
5.000 118. VW KESON, nevozen, 1966	7.500
5.000 119. FORD TAUNUS 17 M, zaleten, 1965	6.000
5.000 120. FORD TAUNUS 20 M, zaleten, 1966	5.000
5.000 121. OPEL REKORD, zaleten, 1963	5.000
5.000 122. OPEL KADET, zaleten, 1967	4.000
4.000 123. FORD TAUNUS L, zaleten, reg. mot. 1971	3.000
4.000 124. OPEL REKORD, zaleten, 1965	3.000
4.000 125. FORD TAUNUS 17 M, zaleten, 1966	3.000
4.000 126. VW KOMBI poltovorni, zaleten, 1968	3.000
4.000 127. FORD TAUNUS 20 M, reg. mot., 1966	3.000
4.000 128. CITROEN DS 19, zaleten, 1962	2.000
4.000 129. OPEL REKORD, zaleten, 1964	1.000

Seznam ostalega blaga, ki ni objavljen v tem oglasu, bo objavljen na oglasni deski Carinarnice Ljubljana. Ostalo blago in blago, objavljeno v tem oglasu, bomo prodajali samo v nedeljo, 13. oktobra 1974.

Pravico udeležbe na javni dražbi imajo vse pravne in fizične osebe.

Oznaka reg. motorja in reg. karoserije pomeni, da bo za kupljeno vozilo izdano potrdilo samo za registracijo motorja oz. karoserije. Udeleženci javne dražbe morajo v soboto, 12. oktobra 1974, ki je določena za ogled blaga, plačati 10 % kavcijo od začetne cene pri blagajni carinarnice Ljubljana v hali E, predstavniki podjetij pa morajo poleg tega predložiti še pooblastilo svoje OZD.

Najmanjša kavcija za avtomobile in ostalo blago je din 500,00, najmanjši dvig je din 50,00.

Vsak kupec avtomobila oz. motorja mora na svoje stroške izvršiti eventualno vtisnjenje šiferskih števil motorja oz. karoserije pri podjetju VIATOR v Ljubljani.

Prodano blago bomo izdajali iz carinskega skladišča po naslednjem razporedu: v torek, 15. oktobra 1974, od zap. št. 1 do 40, v sredo, 16. oktobra 1974 od zap. št. 40 do 80, v četrtek in petek pa za zamudnike. Zadnji rok za plačilo in dvig kupljenega blaga je petek, 25. oktobra 1974.

Po dvigu blaga iz carinskega skladišča Carinarnica Ljubljana ne bo priznavala reklamacij v pogledu kvalitete in kvantitete blaga.

Vplačilo kavcij bo možno samo v soboto, 12. oktobra 1974, v nedeljo, 13. oktobra 1974 ne bomo sprejemali nobenih vplačil.

Vse informacije o javni dražbi lahko dobite po telefonu št. 44-578 int. 52 od 10. oktobra 1974 dalje.

IZ CARINARNICE LJUBLJANA

kultura in izobra- ževanje

MAGYAR, PUNTAR IN
DOLENJSKI LITERATI

V trebanjski galeriji likovnih samorastnikov bo v soboto, 12. oktobra ob 17.30 Jože Klemenčič, podpredsednik trebanjske občinske skupščine, odprl razstavo slikarja Viktorja Magyara iz Grosupljeja in kiparja Edvina Puntarja iz Unca pri Rakeku. O njunem delu bo govoril dr. Mirko Juteršek. Sodelovali bodo: harfistka Pavla Uršič, dolenski besedni ustvarjalci in trebanjski pihalni orkester. Razstava bo odprta do 27. oktobra.

Didek razstavlja v krški galeriji

Do 18. oktobra bo v krški galeriji odprta zanimiva razstava akadem. slikarja Zorana Didka, ki so jo odprli pretekli petek zvečer.

Umetnika je pozdravil Slavko Smerdelj, o slikarjem življenju in delu pa je govoril umetnostni kritik Janez Messnesel. Predstavil je Didka kot slikarja, umetnostnega pedagoga in slikarskega učitelja ter njegov delež v umetniški produkciji po drugi svetovni vojni, pri katerem izstopa zlasti krepka delovna zagnanost, obvladavanje likovne govornice in anatomije slehernega predmeta. Didek je prispeval pomemben delež razvoju slovenskega slikarstva kot učenec in v splošno likovni pedagog, ki pa je hkrati odpiral tudi nove razvojne možnosti umetniškega oblikovanja. Tudi novejši Didkovo slikarstvo kaže njegovo dosledno pot do umetniške izpovedi, ki se opira predvsem na plastično, zlasti slovensko tematiko.

V imenu vseh mladih, ki obiskujejo krški šolski center, se je umetniku za njegovo ustvarjanje zahvalil mladinec STS, ki je hkrati izrazil veselje mladega rodu, da se na tak pristopen način lahko srečuje z dosežki slovenske likovne umetnosti. Inž. Niko Kurent, predsednik občinske skupščine, pa je zatem pozdravil slikarja Zorana Didka v imenu vseh obččanov. Zahvalil se mu je za ljubezen in zvestobo Dolenjski, o čemer priča med drugim večina 25 razstavljenih olj, akvarelov, akrilov in risb. Zažel je umetniku vse dobro tudi zdaj, ko se je naselil v mirnem Podbočju in živi sredi svoje barvite dolenske pokrajine.

Sledil je krajši nastop Trboveljskega okteta, ki je tokrat prvič vel v Krškem; hvaležni obiskovalci razstave so pevce nagradili z zasluženim aplavzom. Odprta razstava je v Krškem deležna posebne pozornosti, saj na njeno otvoritev niti niso mogli vsi, ki so ta večer kljub dežju prišli pred galerijo.

TONE GOŠNIK

»Novo mesto v antiki«

Ob arheološki razstavi, odprti od torka v Dolenjski galeriji

Že drugič v zadnjih treh letih se v Dolenjski galeriji predstavlja vsebinsko zaključena arheološka razstava, ki je plod predhodnih načrtnih terenskih raziskav. Razstava NOVO MESTO V ANTIKI prikazuje rezultate načrtnega arheološkega izkopavanja obsežne rimskodobne nekropole v središču Novega mesta, ki je bilo opravljeno lani in deloma še v letošnjem letu. Dopolnjujejo jo še podatki in najdbe, ki so bile na tem grobišču izkopane že pred prvo svetovno vojno. Vse izkopanine, ki so razstavljene na tej razstavi, so izključno iz grobov, ker naselbinski sledovi iz rimskega časa v Novem mestu zaenkrat še niso bili odkriti.

Grobišče iz rimskega časa v Novem mestu je bilo urejeno na južnem vznožju gradbišča na Marofu iz obsega del Ljubljanske ceste, nekdanji Beletov vrt ter območje stavbe občinske skupščine in njene najbližje okolice. Samo v minulem letu je bilo na Beletovem vrtu izkopanih nad 100 grobov; če pristejejo še rezultate starejših izkopavanj, pa je bilo na tej nekropoli odkritih že blizu 200 grobov, vendar grobišče še ni raziskano v celoti.

Vsi grobovi so žgani, pepel umrlh pa so po tednji šegi skupaj s posodami, napoljenimi s hrano in pijačo, polagali v preproste kamnite zabojce. Te kamnite skrinje, sestavljene iz pokonci stoječih neobdelanih kamnitih plošč, so posebna značilnost grobne arhitekture za časa Rimljanov v Novem mestu in na Dolenjskem. Drugi tip grobov na novo-

meškem antičnem pokopališču pa je v zemljo vkopana jama, v katero so položili grobne pridevke.

Grobni inventar sestavljajo največ lončene posode, odlične kakovosti in pestrih ter za pokrajino oz. njene prebivalce značilnih oblik, manj pa nakitni predmeti. Iz oblik lončene posode je dobro razvidna tradicija kvalitetne domače lončarske obrti. Premežnost pokojnega je bila merilo za število grobnih pridakov. V grobovih siromakov je bila samo ena posoda, medtem ko so grobovi bogatih vsebovali celo do 12 lončenih posod in še nekaj kovinskega nakita. Med keramičnimi posodami zavzemajo posebno mesto tako imenovane hišaste žare za shranjevanje pepela na grmadi sežganih mrličev. To je tip žare, ki posnema okroglo hišo z vratno odprtino in okenskim reža-

mi. Te znamenite hišaste žare so prav posebna značilnost Dolenjske, v času rimskega imperija jih drugod ni najti. Med novomeškimi najdbami se odlikuje po dragocenosti okrašena visoka steklena kupa z vbrušeno napitnico v grščini („Na mnoga leta“), ki je bila izdelana v začetku 4. stoletja n.št. in predstavlja odličan primer tekdanjega steklarstva.

Rimski grobovi v območju Novega mesta sodijo v čas od cesarja Avgusta do prvih desetletij 4. stoletja našega štetja, največ pa jih je iz 1. in 2. stoletja n.št. Veliko število grobov in njihov razmeroma bogati inventar kažejo na premožne prebivalce trgovsko pomembne rimskodobne naselbine v Novem mestu, ki ji, žal, ne vemo imena. Iz grobnega inventarja je nadalje razvidno, da so bili v teh grobovih pokopani domorodni prebivalci: potomci Ilirov in Kelti, ki so živeli pod rimsko dominacijo vključeni v provinco Zgornjo Panonijo. Izkopane najdbe kažejo tudi na živahne trgovske stike naših krajev s severno Italijo.

Razstava sodi v okvir dolgoročne načrtnega arheološkega raziskovanja Novega mesta, ki se je pred nekaj leti začelo z odkrivanjem halštatskih gomil na Znančevih njivah s spektakularnimi najdbami, prikazanimi na posebni razstavi leta 1971, lansko leto pa se je nadaljevalo z odkrivanjem rimskega grobišča na Beletovem vrtu. Tako se iz leta v leto vse bolj jasno risa podoba življenja tistega Novega mesta, o katerem nimamo nobenih pisanih sporočil, temveč smo navezani izključno na pričevanja arheoloških spomenikov. Čeprav še zdaleč niso odkriti vsi arheološki spomeniki v Novem mestu, je že sedaj jasno, da sodi Novo mesto po številu in kvaliteti najdb med najpomembnejša arheološka najdišča na Slovenskem, njegov sloves pa sega daleč preko meja naše domovine.

Kontinuirano in nemoteno arheološko raziskovanje na območju Novega mesta pa je tudi plod uspešnih prizadevanj in sodelovanja med Dolenjskim muzejem, ljubljanskim regionalnim Zavodom za spomeniško varstvo, podjetjem Dominvest in pristojnimi občinskimi službami.

TONE KNEZ

KOSTANJEVIŠKI SKLEPI OBETAJO

Slavistom boljši časi?

Franc Zaman: »Samo z drobižem se naša slavistična podružnica ni mogla izkazati«

Pazljivemu ušesu na občnem zboru novomeške slavistične podružnice ni ušlo, da je imela ta organizacija v zadnjih stihir letih v blagajni le osemsto starih tisočakov. „Glede denarja smo bili vselej reveži,“ pravi sedanji predsednik podružnice Franc Zaman. „Občasno in na posamične prošnje nam je v najhujši stiski pomagala novomeška TIS. Rednih dotacij za program nismo poznali.“

Sklepi z občnega zbora v Kostanjevičevih govore o tem, naj bi dejavnost slavistov gnotno podprle tudi kulturne skupnosti, „vendar ne

v društveno dejavnost prevelika oddaljenost. Mislim, da je bila zelo primerna odločitev kostanjeviškega občnega zbora, da se dejavnost društva oziroma podružnice prenese na posamezna območja, kjer bodo podpredsedniki delovali samostojno kot predsedniki društva. Dogovorili smo se, da bodo taka območja Posavje, Bela krajina in Dolenjska

Franc Zaman: „Prepričan sem, da bo poslej delo laže steklo.“

spet samo novomeška,“ pri-
bije Zaman. Med tako dejavnost sodijo predavanja, zanimiva za široko javnost, počastitev pomembnih kulturnih obletnic in osebnih jubilejev in še kaj.

Podružnica šteje približno 90 članov, vendar pa organizacijsko ni tako zastavljena, da bi pritegnila slehernega člana. „Za to,“ pravi predsednik, „ni edini razlog preobremenjenost učiteljev slovenskega jezika pri izvenšolskem delu, kar je tako čestost slišati. Nedvomno je precejšnja ovira za vključevanje

(novomeška in trebanjska občina). Ustanovili smo, razen za Trebnje, ki bo neposredno povezano z Novim mestom, tudi območne odbore. Ob taki organiziranosti izvršni odbor podružnice sestavljajo predsednik, tajnik, blagajnik, trije člani in trije podpredsedniki z območij.“
I. ZORAN

MIRENSKI PEVCI O KONCU SEZONE:

Nastopov za delovni mesec

Z umetnostjo ima statistika malo skupnega, včasih pa jo je le treba poklicati na pomoč: navadno takrat, kadar je potrebno tega ali onega prepričati s številkami in drugimi podatki. Tako se suhim številkam ni mogel ogniti tudi Nandje Krnc, ki je kot predsednik poročal o dejavnosti moškega pevskega zbora Mirna.

V minuli kulturni sezoni je imel ta zbor kar devetnajst nastopov, poleg tega pa so ga šestkrat klicali pet na pogrebne slovesnosti. Preprost račun pokaže, da je zbor nastopil najmanj dvakrat na mesec.

Dve do triurne vaje – skupaj nad 70 ur – so imeli pevci ob četrtkih. Ugotovili so, da bi morali peti vsaj dvakrat na teden, če bi hoteli napredovati. Šola ni ozkosrčna, saj daje pevcem brezplačno na voljo prostore in klavir. Trenutno šteje mirenski moški pevski zbor dvanajst članov. „Imeli smo tudi nekaj prehodnih gostov, ki niso vzdržali,“ je zapisal Krnc. Odločili so se zbor povečati z novimi pevskimi gili. Pri tem računajo na pomoč krajevnih organizacij.

Gmotno so zbor podpirali vse do zdaj in mu omogočili delovanje številni mecen: krajevni

skupnosti Mirna in Šentupert, ZKPO, Dana, KPD Dob. Ob snovanju načrtoval za prihodnje dni želijo pevci, da ti in drugi viri ne bi usahnil.

podčrtano

Iz leta v leto je enako: ko se napolnijo učilnice, sedejo odgovorni za mizo in beseda steče o tem, kako je poskrbljeno za otroka šolarja. V mestih so prepričani, da so zapostavljeni njihovi šolarji, na podeželju vztrajajo, da je treba posvetiti skrb predvsem kmečkim otrokom.

Pritrdili bi prvim in drugim, čeprav se ne moremo strinjati s skrajnostmi, ki so iz primerjav med mestno in podeželsko šolo dovolj razvidne. Ne moremo se spriznati s tem, da marsikje na podeželju niti učilnic ni, da ne poudarjamo posebej tega, da tu pogosto tudi tako imenovani učiteljski zbornici ni. In vendar govorimo, pišemo in beremo: (osnovno) šolanje je obvezno, vsak učenec (pa tudi učitelj) ima ob enakih dolžnostih tudi enake pravice, od mladih mnogo pričakujemo.

O šolarju

Medtem ko načrtujemo, gradimo in urednimo zamisli o sodobni šoli, preradi pozabljam, da so na svetu tudi otroci – šolarji, ki jih imajo v kleščah še dodatne tegobe: v mislih imamo otroke, ki so v duševnem razvoju zaostali in jih pošiljamo v posebne šole. Na našem območju je več takih šol, malone vsaka druga občina jo ima, žal pa so nekatere – to velja zlasti za največjo v Smihelu – tako utesjene, glede prostora neprimerne in neopremljene, da se učiteljem in vzgojiteljem kljub najboljši volji in pripravljenosti ni mogoče z vsem srcem posvetiti njihovim učencem.

Nemara je teden otroka, ki ga praznujemo do nedelje, priložnost, da premaknemo reševanje teh vprašanj za krepak korak naprej.
J. JUST

Janko Jarc: Rog

V okviru zbirke o kulturnih in naravnih spomenikih v Sloveniji je Zavod za spomeniško varstvo SR Slovenije izdal pri založbi Obzorja razširjen ponatis publikacije „Rog“, katere avtor je novomeški zgodovinar prof. Janko Jarc.

Avtor predstavi najprej Rog kot valovito gozdno kraško planoto in njene geografske ter socialne značilnosti, zatem pa v zaključnih poglavjih oriše pomen Kočevskega Roga v narodnoosvobodilni vojni. Tako zvrsto podrobno o italijanski ofenzivi na osvobodeno ozemlje, o Rogu kot zavetišču partizanov do kapitulacije Italije in od nemške ofenzive do osvoboditve. Za zaključek avtor predstavi partizanske baze in bolnišnice na Rogu.

Tekst dopolnjuje fotografije in likovne reprodukcije znanih slovenskih slikarjev (Jakac, Klemenčič-Maj, F. Mihelič, Ivo Subic in drugi) z motivi partizanskega Roga, dodane pa so tudi geografske skice.

Gledališče med delavce

Sindikalni organizaciji Jutranjke in Stillesa v Sevnici sta plačali svojim članom (delavcem) polovico cene gledališkega abonmaja

Novoustanovljeni Zavod za kulturo in prosveto v Sevnici je razpisal gledališki abonma za sedem predstav, kar je za to posavsko občino gotovo razveseljiv kulturni dogodek. Predstave bodo v Sevnici, trikrat pa bodo gostujoče gledališče poslali v Krmelj.

Pri tem prizadevanjih je potrebno pohvaliti predvsem pripravljenost sindikalnih organizacij sevniških kolektivov: večina je zavodu poslala poimenske sezname delavcev, ki želijo obiskovati gledališke predstave, Jutranjka in Stillesa pa sta sklenila plačati svojim obiskovalcem polovico cene abonmaja.

Nedvomno je napredek viden. Lani ob tem času smo tudi v Dolenjskem listu potožili, da je morala kulturna skupnost ukiniti predlanskim začeto „tradicijo“ gledaliških abonmajev. Se prejšnjemu objavili kritičen zapis „Podarjen konj“, v katerem smo grajali republiško politiko sofinanciranja, ki je bila vezana na sporede, nezanimive za občinstvo. Izjema je veljala le za komorne (in še kakšne) skupine. Letos pa kaže posebej podčrtati spremenjen republiški odnos, saj plača kulturna skupnost Slovenije kar polovico stroškov za gostovanja.

Sevničani bodo poslej lahko zahajali v „domače“ gledališče. Predstave bodo ob ponedeljkih. 21. oktobra bo prvi na sporedu Molierov „Ljudomrznik“. Naslednje predstave se bodo zvrstile takole: 21. novembra Finžgarjeva „Razvalina življenja“, še isti mesec Linhartova komedija „Ta veseli dan ali Matiček se ženi“, decembra Partljičevo delo „Ščuke pa ni“ in Držičev „Tripček de Utolček“, februarja Thomasov „Drugi strel“, marca pa Shakespearovo delo „Kar hočete“.

Na sporedu bo precej komedij in bo torej za dobro voljo obiskovalcev poskrbljeno. Kulturni užitek ne bo popoln zaradi neustreznopremljene dvorane, slabih stolov in drugega.

ureditev teh prostorov. Naj damo še to, da je zavod izdal tudi ciklostiran gledališki list, iz katerega pa, žal, ni razvidno, katera znana gledališča bodo v abonmajskem obdobju gostovala v Sevnici. A. ŽELEZNIK

JEZIKOVNI NASVETI

ZA UVOD NEKAJ O KNJIŽNEM JEZIKU
IN PRAVOPISU

Že večkrat se mi je primerilo, da me je preprost, pa tudi šolan človek vprašal, kako je treba pisati to ali ono besedo, ali je taka besedna zveza pravilna ali ne. Mojemu pojasnilu je neredkokrat sledil krepak ugovor: „Tako? Mi smo se pa v šoli drugače učili!“ In na vprašanje, koliko let je približno od takrat, ko so se tako v šoli učili, sem zvedel, da jih je minilo deset, dvajset, pa tudi trideset in več ...

Potem je pogovor tekel približno takole: „Vidite, v teh letih, odkar ste zapustili šolske klopi, ste se najbrž sami precej spremenili, kakor se spreminja vsaka živa stvar, mar ne? In ker je tudi človeška govorica živa stvar, se spreminja tudi ta. O tem pravi lepo znameniti slovstveni zgodovinar in kritik dr. Ivan Prijatelj takole: „Jezik je večni mladenič, čigar rast ne preneha nikdar, jezik je večno ustvarjanje, jezik je življenje, o katerem marsikaj vemo, kako je hodilo, a ničesar, kam pojde, razen morebiti to, da samega sebe, to je svoje preteklosti, ne bo zatajilo nikoli ...“

Ker se torej živa govorica spreminja, se mora kajpada spreminjati tudi knjižni jezik, to je tisti, ki ga uporabljamo razen v knjigah in časopisih še v šoli, v gledališču, radiu itd. Resda se ne spreminja naglo, a spreminja se vendarle. Tako se sčasoma nekatere besede ne uporabljajo več, ker so zastarele, nekako odmrle; druge besede zopet pa pišemo drugače, kakor smo jih nekoč (črešnja – češnja, čeda – čreda, vvod – uvod). Zaradi teh sprememb je potrebno, da od časa do časa izide nov pravopis, ki naj uzakoni vse spremembe v pisanju knjižnega jezika. Pravopis je seveda namenjen vsem, ki pišejo, zato bi ga morali prav vsi dobro poznati. Naš zadnji pravopis je izšel l. 1962 pri Državni založbi Slovenije. Prav zajetna knjiga je to, saj obsega več sto strani. Nemara je tudi obseg kriv, da se jo nekateri bojijo vzeti v roke, zato pa delajo pri pisanju napake, ki bi se jim lahko mimogrede izognili. In ravno zaradi tega smo za uvod teh naših jezikovnih nasvetov, ki se bodo nadaljevali, spregovorili nekaj o pravopisu.

K. B-r.

Mali kulturni barometer

JUBILEJ EDVARDA KOČBEKA – Konec septembra je dopolnil sedemdeset let Edvard Kočbek, slovenski pesnik, esejist, pisatelj, filozof, politik in profesor romanistike. Kočbek je presenečal javnost predvsem s svojim esejističnim delom, s katerim je razbijal mračnjaški klerikalizem („Premišljevanje o Španiji“), kot katoliško usmerjen pa ni mogel najti stika z naprednim duhom našega socializma, čeprav je med vojno in po njej precej let opravljal odgovorne politične funkcije. Med knjižnimi izdajami sta zbudili polemike zlasti prozna spisa „Strah in pogum“ in „Tovarišja“.

Zoran Didka: NAJSTNICA, portret študentke Mojce, plastičirani akvarel, 1971

RAZSTAVA – Prvega oktobra so v ljubljanski Mali galeriji odprli razstavo kiparja Stojana Batiča. Do 3. novembra bodo na ogled njegove plastike iz cikla „Satirida“.

ARHIVARJI – Prejšnji teden se je v Slovenjgradcu končalo sedmo zborovanje slovenskih arhivarjev. Več kot 70 arhivarjev in zgodovinarjev iz vse Slovenije se je posvetovalo o raziskovanju in evidentiranju tuje-ga arhivskega gradiva, ki zadeva Slovence. Predvsem bodo skušali doseči, da bo Avstrija vrnila (to določa mednarodna konvencija) naše arhivsko gradivo iz prejšnjih stoletij in tisto, ki je bilo odneseno med zadnjo vojno.

SODOBNOST – Izšla je 8-9-10 številka „Sodobnosti“, osrednje slovenske literarne revije, ki prinaša med drugimi prispevki zapise: „Marksizem, estetika, kritika ...“ Predraga Matvejeviča, „Med zemjo in grozo“ Andreja Inkreta, „Delavnica“ Ljuzeta Kovačiča in dokumente o manjšinskem posvetu v Trstu. Pesmi objavljajo Lojze Krakar, Miroslav Košuta, Tomaž Salamun in drugi, prav tako tudi prozo.

O DEDIŠČINI STOLETIJ – V Kopru je bil prejšnji teden mednarodni simpozij arheologov, ki je bil posvečen preučevanju materialne kulture staroslovanskega obdobja na slovenskih tleh in v sosednjih pokrajinah. Po mnenju mnogih bo treba zbuditi zanimanje za arheološke raziskave v slovenski Istri, kjer je veliko neobdelanih arheoloških zanimivosti.

Trebnje: mladi radi delajo

Mladi komunisti se bodo morali z delom še posebej izkazati, saj morajo biti zgled ostali mladini - Po aktivih bodo delali mentorji

„Aktivnost trebanjske mladine v pripravah na IX. kongres ZSMS je pokazala, da mladi ljudje, dobro organizirani po svojih organizacijah, radi delajo. Dosedanje delo je bilo dokaj dobro glede na razmere, v katerih živijo mladinski aktivni. Z večjo pomočjo družbenopolitičnih organizacij, krajevnih skupnosti in OZD bi mladi lahko naredili še več.“

Tako meni o delu mladincev v Trebnjem njihov predsednik Tomaž Plazar. Poudaril je, da so kongresni dokumenti jasno pokazali, kakšne naloge mlade čakajo, ko se bodo organizirali v novo organizacijo. V njej pa bo potrebno precej več resnosti, discipline in odgovornosti članstva kot do sedaj. Novo organiziranost so v trebanjski občini

že delno izpeljali, dogovorili pa so se, da se bodo odslej vseh stvari lotili bolj določno. O njih ne bodo samo razpravljali, temveč jih tudi reševali. Razen tega čaka mlade še težka naloga: vsi

mladinski aktivni v krajevnih skupnostih OZD in šolah se morajo čimprej organizirati v osnovne organizacije ZSMS, razen tega pa morajo začeti kar najhitreje sprejemati člane v novo organizacijo. Tu bodo morali biti še posebno previdni, kajti sprejeti bodo morali samo tiste, ki to res zaslužijo. Razen tega se bodo morali odslej bolje povezovati z družbenopolitičnimi organizacijami na vseh področjih mladinskega dela. Prav tako se bodo morali s svojim delom izkazati tudi mladi komunisti, ki morajo biti zgled ostali mladini. Vodstva specializiranih organizacij in organizacij, ki vključujejo mladino, bodo odslej delovni program zastavljala tako, da bo mladina v čim večjem številu sodelovala pri izvajanju programa dela. Pri delu z mladimi pa bodo šli v trebanjski občini še naprej: v vseh aktivih bodo organizirali mentorstvo, pod katerim bodo mladi lažje in bolje delali.

V ČRNOMLJU

Štipendije

Šolanje postaja iz leta v leto dražje. Zato se je moralo mnogo mladih ljudi, ki so končali osnovno šolo, odreči svojim željam, svojim skritim ambicijam. Namesto da bi sedeli v šolah, o katerih so sanjali, jih je veliko odšlo v tiste šole, kjer se diploma hitreje in lažje dobi. Res pa je tudi, da je štipendijska politika iz leta v leto boljša, da občine in podjetja vse raje pomagajo mladim ljudem. Kako gledajo na štipendijsko politiko mladi v črnomaljski občini?

DARINKA ŠVAJGER, gimnazijka: „Medtem ko so se študentje še pred leti pritoževali nad nizkimi štipendijami, je sedaj precej drugače. Mislim, da oni lahko pridejo prej do štipendij, zlasti tisti, ki so tik pred diplomom. Na slabšem smo srednješolci, zlasti gimnazijci. Prav gotovo bo že čez nekaj let tudi na srednjih šolah drugače.“

ANTON VARDJAN, tehnik: „V času šolanja me je štipendiral Iskra iz Semiča. Jasno je, da sem bil s štipendijo zadovoljen. Kljub temu pa mislim, da bi imeli lahko srednješolci, zlasti tisti, ki se šolajo izven doma, boljše štipendije.“

VERA STIPANOVIČ, gimnazijka: „Z vsakim novim šolskim letom dijaki krepko občutimo dragotino. Knjige so odločno predrage, štipendije pa ne ravno najboljše. Na občini bi morali poskrbeti za višje štipendije, kajti po drugih mestih dobivajo vrstniki precej večje zneske kot naši štipendisti. Verjetno je tudi tu razlog, da mladi strokovnjaki, pa če so še tako navezani na domači kraj, odhajajo drugam.“

MILAN MILIČ, kvalificirani strugar: „V času šolanja mi je pomagala tovarna Belt, kjer sedaj tudi delam. S štipendijo sem bil zadovoljen. Poznam precej dijakov, ki v času šolanja ne stanujejo doma in menijo, da so štipendije pri nas prenizke, kajti v trgovinah se vsak dan kaj podraži, štipendije pa so kar naprej enake.“

SONJA ADLEŠIČ, gimnazijka: „Štipendijska politika v naši občini ni najboljše zastavljena. Preveč pozabljamo na dijake, ki se v šolo vozijo, prav tako tudi na tiste, ki so iz socialno šibkih družin. Prav gotovo bi morali imeti ti večje štipendije kot tisti, katerih starši so zaposleni. Ne bi bilo napak, ko bi začeli skrbeti tudi za naše najmlajše šolarje. Koliko bistrin in nadarjenih „bučk“ gre v uk, ko bi lahko občini, če bi se s pomočjo štipendij šolali naprej, kasneje precej bolje koristili!“

FRANCI JENIČ, delavec: „Precej otrok je imel na grbi naš oče, prav tako mati. Res nisem bil najbolj priden učenec, a osnovno šolo sem končal. Če bi morda dobival kakšno podporo, bi verjetno pridneje listal po knjigah in bi imel poklic. Tako se sedaj pripravim na večerno šolo. O štipendijski politiki pa mislim, da je kar dobra. Z njo bomo namreč v občini zadržali študente, bodoče strokovnjake.“

Tomaž Plazar

IZLET NA KRK

Pionirji osnovne šole 29. oktober iz Šmarjete so bili konec septembra na enodnevnem izletu. Obiskali so Gorski kotar, Reko, Bakar in otok Krk. Se najbolj so bili navdušeni nad lepo jesensko pokrajino ob morju, nad prekrasnim Jadranskim morjem in belimi galebi. Odšli so tudi na letališče, kjer so si ogledali vzlete in pristajanja velikih „jeklenih pticov“.

Za prelepi izlet se pionirji zahvaljujejo vodstvu šole in novomeškemu avtobusnemu podjetju „Gorjanci“.

Dobra organizacija koristi

Vojaki: mladinska organizacija bo zboljšala bojno pripravljenost vseh naših enot

V enoti podpolkovnika Rada Japundžića v Brežicah so že oblikovali delovno skupino, ki bo poskrbela, da se bo mladinska organizacija v JLA čimprej ustanovila. Še najbolj delavni so pri tem v organizacijah Zveze komunistov in v vojaških kolektivih.

Za sedaj so izdelali osnutek statuta o organiziranju mladih v JLA. Vojaki so se enotno zavezli za skorajšnjo ustanovitev mladinske organizacije. Prepričani so namreč, da bodo z njeno pomočjo bistveno pripomogli pri nadaljnjem uresničevanju načela o čim boljši bojni pripravljenosti enot in naše celotne JLA.

Razprave o osnutku statuta organizacije ZSMJ so se v delovnih skupinah osnovnih organizacij ZKJ že začele. Te so sprejele tudi obveznost, da bodo čim konkretnije nakazale naloge mladinske organizacije in določile število osnovnih organizacij. Oblikovati morajo še vodstva, se dogovoriti za način dela in povezave z mladinskimi organizacijami na terenu. Prav gotovo lahko pohvalimo željo vojakov, da bi se po enotah čimprej začele javne razprave.

D. MARAS

Slavnostni ples

Ves trud nekaterih mladih v Novem mestu, ki bi radi, da bi starejša generacija začela nanje gledati drugače kot doslej, je zastoj zaradi peščice huliganov, ki kvarijo njihovo delo.

Predsedstvo OK ZMS Novo mesto je po uspeli slavnostni seji v prostorih Doma JLA pripravilo mladinski ples. Že pred začetkom prireditve so organizatorji najavili, da bo ples do 22. ure, če se bo mladina dostojno obnašala. Opozorili so tudi, da se v prostorih ne sme kaditi. Toda opozorila nihče ni vzel zares. Čim bolj se je ura bližala koncu plesa, vse bolj je prostor postajal zakajen, nesramnejši in „bolj vesel“ pa so postajali že znani novomeški nepridipravi. Nekaj se jih je opilo in v zdušje v dvorani je postajalo vse bolj moreče. Tako se je komaj 16-leten fant opit zgrudil kar ob blagajni kina, medtem ko so ga okajeni prijatelji hrabril in - oživljali.

Ves zakajeni cirkus so si nehote morali ogledovati tudi rhimoidoči „stari nazadnjaki“, generacija, ki mladih (pijanih, nesramnih, nasilnih) nikakor ne more „razumeti“.

In tako se je zgodilo, da so morali ples prekiniti na jezo in negotovanje vseh. Nihče se ni nikoli rekel, da mladi ljudje ne potrebujejo zabave. Da jo, je potrdil tudi „slavnostni ples“, vendar se je zaradi peščice mladih pijanih ljudi neslavnostno končal. Ali ni že čas, da bi s temi obračunali - smi mladinci?

Ogledalo mladih

Na sliki: Novomeščani tik pred vstopom na avtobus, s katerim so odšli na počitniško akcijo „Dok huče Sutjeska“.

V Foči

Akcije Ferialne zveze Bosne in Hercegovine, „Dok huče Sutjeska“, so se udeležili tudi slovenski počitničarji. Med njimi je bila tudi delegacija novomeških mladincev. V tridnevni akciji, (od 4. do 6. oktobra) so si mladi ogledali Sarajevo, se udeležili velikega ljudskega zborovanja v Foči in bili na Tjentištu. Seznanili so se z narodnim herojem, komandantom X. hercegovske brigade Vladom Segertom, obiskali Sutjesko in se pomerili v tradicionalnem krosu.

Mladi, povežite se!

Jakob Berič: »Meje ovirajo zastavljeno delo«

„V občinski skupščini spremljamo delo vseh mladih. Ne pozabljamo na kmete, mlade delavce po tovarnah, šolarje, dijake in študente. Njihovi uspehi nas sami opozarjajo nanje. Tam, kjer so mladi manj delavni, nastopajo težave. Pozdravljamo in predlagamo še več dela pri regionalnem povezovanju med mladimi...“

Tako je spregovoril na slavnostni seji občinske konference ZMS Novo mesto predsednik novomeške občinske skupščine Jakob Berič in med drugim še

dejal: „Mladi ne bi smeli poznati mej, kajti te ovirajo delo. Posamezni aktivni po krajevnih skupnostih se morajo povezovati in reševati skupne težave. Že iz zgodovine vemo, kako močni so mladi, ko nastopajo združeno. Mladi ljudje so bili že od nekdaj nosilci napredka, ta pa temelji samo na enotnosti in znanju. Pri graditvi socialistične samoupravne Jugoslavije so v prvih vrstah stali vedno zavedni mladi brigadirji, delavci samoupravljalci, študentje in kmetje. Tako, kot so se naši brigadirji izkazali na Kozjanskem, se lahko tudi v naši občini. Koliko cest in vodovodov še čaka pridnih rok... Prav tako pa ne smete pozabiti, da bi Dolenjska potrebovala tudi muzej NOB. Tu vi s svojim delom ogromno pomagate: z delom, z zbiranjem sredstev...“

Berič je spregovoril še o težavah dijaških domov in srednjega šolstva. Poudaril je, da mladi lahko delajo, predlagajo in uresničujejo načrte na vseh področjih, kajti mladi rod mora biti nosilec naprednih idej, ki pa jih mora tudi uresničevati. Razen Beriča sta na slavnostni seji, ki se je udeležilo 193 mladih, spregovorila o problematiki vzgoje in izobraževanja na Dolenjskem Jana Kapler ter o delu mladih Boris Dular.

NATEČAJ ZA DODELITEV ŠTIPENDIJ

Zvezni sekretariat za ljudsko obrambo razpisuje natečaj za dodelitev štipendij študentom fakultet in dijakom srednjih šol v šolskem letu 1974/75. Na natečaj se lahko prijavi proslci, ki so državljani SFRJ in redni študenti in dijaki navedenih fakultet in šol. Vsi zainteresirani dobe informacije pri občinskem upravnem organu za ljudsko obrambo. Natečaj velja do 31. oktobra, o rešitvi prošnji pa bodo kandidati zvedeli do 31. decembra.

Poceni bivanje

Prav gotovo pozna vsak Šmarješke Toplice. Polno Novomeščanov je, ki se v poletnih mesecih namakajo v prepolnem bazenu in si po končanem plavanju zaželejo kozarec osvežilne pijače. Nihče ne pomisli, kako težko delo opravlja v tem času gostinstvo osebe. Kakšen je njegov delavnik in kakšna zabava, nam je povedala Liljana Hrzenjak, učenka 1. letnika gostinske šole v Novem mestu:

„Doma sem iz Tuhelja v Hrvaškem Zagorju, zato sem primorana stanovati v domu. Tu stanujejo sami mladi, zato življenje res ni dolgočasno. Ustanovili smo mladinski aktiv, vendar delujemo v sklopu gostinske šole. Predsednica aktiva Mirjana Kuhar organizira vsak drugi petek sestank, po njem pa še ples. Z glasbo nismo najbolje preskrbljeni, saj nam za ples igra le gramofon. Zadnje čase smo na sestankih precej razpravljali o 9. kongresu mladine.“

Stanovanje v domu je tako rekoč brezplačno, saj nam oskrbo plačuje tovarna zdravil Krka. Poleg oskrbine dobivamo še štipendijo in imamo po končanem šolanju zagotovljena delovna mesta. Dokler sem na praksi, delam sedem ur na dan. Delam tudi ob nedeljah, zato pa dobim na koncu meseca več prostih dni skupaj. Ker sem precej daleč doma, mi to pride kar prav.“

Tako je življenje v internatu. Kaj pa ko se bo pričel pouk?

B. KRŽE

VINICA: ZBOR PIONIRJEV DOPISNIKOV

V okviru Jugoslovanskih pionirskih iger 1973-74 „Lepota in ustvarjanje - radost v odkrivanju“ bo v Vinici 11. in 12. oktobra VI. srečanje pionirjev dopisnikov in nagrajenih uredniških odborov pionirskih glasil. Srečanje organizirajo uredništva mladinskih časopisov, mladinska redakcija RTV Ljubljana in občinska ZPM iz Črnomlja v sodelovanju z Zvezo prijateljev mladine Slovenije, z Zavodom za šolstvo in Solskim muzejem. Udeležilo se ga bo okoli 150 najboljših pionirjev dopisnikov in predstavnikov uredništev nagrajenih pionirskih glasil.

TREBNJE: OBISKI

Na razširjeni seji mladinskega predsedstva so se člani pogovarjali tudi o obiskih po mladinskih aktivih. 30 aktivov bodo do 19. oktobra obiskali člani predsedstva, se seznanili s pokongresnim delom ter mladim pomagali s praktičnimi napotki.

ADLEŠIČI: DOLENJSKI LIST

V okviru ustnega časopisa, ki ga bo pripravil v soboto, 12. oktobra, v Adlešičih Dolenjski list, se bosta v prijateljski nogometni tekmi pomerili ekipi mladinskega aktiva Adlešiči in Dolenjskega lista. Tekma se bo pričela ob 15. uri.

V TRIMU v Trebnjem dela okoli 100 mladih ljudi, v mladinski organizaciji pa je aktivnih samo 30. V tovarni prevladujejo v glavnem fantje, ki se zanimajo predvsem za šport, radi pa se udeležujejo tudi delovnih akcij. Na sliki: vsakdanjik mladih delavcev (Maks Logar, Tomaž Strel in Janez Majcen)

Košarka je v Kočevju že nekaj let med mladino najbolj priljubljena igra z žogo. Medtem ko igrajo člani v drugi slovenski košarkarski ligi, nastopajo mladinci v mladinski, svojo vrsto pa imajo tudi pionirji, ki so že nekajkrat dokazali, da so dobri košarkarji.

košarka

V Dolenjskem derbiju - Beti

Zaostalo tekmo s Kovinotehno Novomeščani izgubili po - tekmi!

V zaostalem srečanju prve slovenske košarkarske lige so Novomeščani doma po zadnjem sodnikovem žvižgu sicer zmagali, kljub temu pa so se na koncu veselili košarkarji Kovinotehne iz Celja. V derbiju kola v zadnji tekmi letošnjega prvenstva so v Metliki zmagali domači košarkarji, ki so se Novomeščanom maščevali za spomladanski poraz.

BETI - NOVOTEKS
81 : 70

V dežju in na spolzkem igrišču so v dolenjskem derbiju domači košarkarji zabeležili zmago nad Novomeščani, potem ko so si odločilno prednost pridobili sredi prvega polčasa. V nadaljevanju Novomeščani niso imeli več moči za preobrat in jim je uspelo le zmanjšati razliko.

Beti: Murko 4, Kosovac 7, Ž. Vergot 3, Jezerinac 4, Lalič 16, Dautović 23, Rožič 4, Medek 18, Arbutina 2.

Novoteks: Cukut 22, Z. Kovačević 8, Ivančič 27, Poljšak 5, S. Kovačević 8.

NOVOTEKS - KOVINOTEHNA
60 : 61

Zaradi dežja in hladnega vremena je bila tekma namesto na Loki v bršlinski telovadnici. Košarkarji obeh ekip so se na parketu slabo znašli, zato je bila tekma na nizki ravni in s številnimi napakami. Ob koncu je bil v zapisniku rezultat 60:59 za Novoteks. Gostje so protestirali, in čeprav sta bila pri zapisniku ves čas delegat in predstavnik Kovinotehne, ki nista prej ničesar ukrenila, so po koncu tekme pripisali gostom še en koš, kar je nedvomno proti pravilom, in tako prisodili zmago Celjanom. Zanimivo je, da je bila to že druga kršitev pravil v tem prvenstvu proti Novomeščanom, vendar je zveza že pri prvi uzakonila nepravilnost, pa se Novoteks tokrat niti pritožil ni. S to tekmo se je od aktivnega igranja poslovil domači igralec Andrej Počrvina.

50 let AK Novo mesto
Nastopili bodo Svet, Sušanj, Urbančičeva...

Atletski klub Novo mesto bo v soboto, 12. oktobra, ob 50-letnici organiziranega delovanja pripravil na Stadionu bratstva in enotnosti v Novem mestu odprto atletsko prvenstvo Dolenjske, na katerem bodo nastopili tudi atleti iz Celovca in Gorice. Na tekmovalnem prostoru bodo nastopili tudi nekateri najboljši jugoslovanski atleti, ki so se izkazali na evropskem prvenstvu. Organizatorji upajo, da se bodo vabilom odzvali Urbančičeva, Sušanj, Pavličičeva, Svet in še nekateri znani atleti. Razen tega bo atletski klub izdal brošuro o novomeški atletiki in podaril priznanja tistim atletskim delavcem, ki so do sedaj navduševali mladino za atletiko, kraljico športov.

Novoteks: Senicar 4, Cukut 8, Z. Kovačević 14, S. Kovačević 5, Ivančič 11, Poljšak 8, Janežič 2, Plantan 6, Pirč 2.

LESTVICA

1. Maribor	22 17 5	1851:1619	34
2. Vrhnja	22 16 6	1746:1596	32
3. Beti	22 16 6	1692:1635	32
4. Kovinotehna	22 16 7	1759:1708	30
5. Triglav	22 14 8	1897:1756	28
6. Fructal	22 11 10	1687:1593	24
7. Novoteks	22 10 12	1655:1623	20
8. Branik	22 9 13	1679:1798	18
9. Trnovo	22 8 14	1704:1819	16
10. Maries	22 7 15	1461:1677	14
11. Radenska	22 5 17	1569:1733	10
12. Lesonit	22 4 18	1560:1908	8

DVA ZA TRETJEGA

V predzadnjem kolu dolenjske košarkarske lige so bili doseženi pričakovani rezultati. Tri ekipe, ki se borijo za tretje mesto, so imele tudi prvi medsebojni derbi, ki ga je krepko odločila sebi v prid ekipa Metlike. Za tretje mesto bo tako odločal obračun Bršlina in Metlike v zadnjem kolu.

Rezultati: Sentjernej - Loka 74:41:55, Črnomelj - Dolenjske Toplice 57:54, Metlika - Žužemberk 77:57, Straža - Bršlin 53:64; Semic je bil prost. Vrstni red: Loka 74:28

Brata Železnik tretja

V rallyju „Bratstva in enotnosti“ v 4. dirki za državno prvenstvo sta brata Železnik (AMD Ribnica) vozila na 748 kilometrov dolgi progi od Beograda do Tare odlično. Startalo je 36 posadk, na cilj pa je prišlo samo 18 avtomobilov. Ribničana sta zavzela odlično tretje mesto, prvi pa je bil Pušnik.

Kljub temu da so vozniki tekmovali v težkih razmerah, so dosegli dobre rezultate. Brata Železnik sta sedaj v skupni uvrstitvi na odličnem desetem mestu. Če jima na tem rallyju ne bi nagajalo vozilo, bi se lahko uvrstila precej višje.

Na nočnem rallyju v okviru prvenstva Štajerske pa je zelo dobro vozil tudi predstavnik AMD Ribnica Milan Kajtna. V kategoriji nad 1150 ccm. je zavzel odlično drugo mesto.

Kohek in Dular

Med člani Novomeščan

V Krškem je bilo v nedeljo turistično prvenstvo Slovenije v kolesarstvu, ki so se ga udeležili kolesarji iz Novega mesta, Dola pri Ljubljani, Roga, Kranjske Save, Pomurja iz Beltincev, Hrastnika in Krškega. Ker je bila določena trasa pod vodo, so morali progo spremeniti.

Člani so vozili na progi Krško - Križaj - Krška vas - Trnovo - Krško; proga je bila dolga 63 km. Mladinci pa so vozili na 37,5 kilometrov dolgi progi.

Rezultati - člani: 1. Dular (Novo mesto) 1:54,00, 2. Kamin (Dol) v enakem času, 3. Rutar (Sava) (minuta zaostanka); mladinci: 1. Kohek (Rog), 2. Skrbinec, 3. Lužar (oba Krško), 4. Beton (Sava), 5. Kolenc (Rog), vsi v času 1:04,50. (I. S.)

rokomet

Tokrat brez osvojenih točk

V republiški rokometni ligi porazi Sevnice, Lisce in Brežičank

Medtem ko so rokometasi Inlesa iz Ribnice prvenstveno srečanje slovenske rokometne lige preložili, so igralci Sevnice v Slovenj Gradcu srečanje izgubili, prav tako pa so brez točk ostale igralke Brežic in Lisce.

SLOV. GRADEC - SEVNICA

K drugouvrščenemu Slovenj Gradcu so Sevničani odšli verjetno s strahom, toda kljub temu so dobro zaigrali. S točnimi strelji so se izkazali predvsem v drugem polčasu, ko so dosegli kar trikrat več zadetkov kot v prvem delu igre.

SEVNICA: Možic, Kristof, Simončič, Vrtačnik, Bizjak 5, Svažič 7, Koprivnik, Štojs 5, Novšak, Sumej 4.

LISCA - USNJAR

7 : 9

S porazom proti Usnjarju so Sevnčanke doživle prvi poraz na domačem igrišču. Tekma je bila ves čas izenačena, toda domače igralke, ki jih je v navijanjem podpiralo okoli 200 gledalcev, so bile v napadu preveč neodločne, da bi lahko potek tekme spremenile v svojo korist.

LISCA: M. Plazar, D. Plazar, Kovač, Rugej 2, Mlinarič 1, Mejak 4, Popovič, Cernelič, Ernestel, Zvegljič, Pfeifer.

IZOLA - BREŽICE

13 : 12

Brežičanke so zelo dobro začele in polčas zaključile v svojo korist. V drugem delu igre so domače rokometasice zaigrale precej bolje, medtem ko so gostje popustile. V vrsti Brežičank se je tudi tokrat z dobro obrambo izkazala Hribernikova, ki je obranila kar 4 sedemmetrov.

BREŽICE: Hribernik, Balon 2, Štauber 3, Bah 3, Kežman 4, Zakšek, Omerzu, Rožman, Kostrevec, Kostanjsek, Vogrinc, Cetin.

ISKRA - KRKA

3 : 22

V prvenstveni tekmi ljubljanske cone rokometne lige so Novomeščanke gostovale v Sentjerneju in igro brez težav zaključile v svojo korist - 3:22. Pri domačih se je izkazala Kramarjeva, pri gostjah pa Segova, sestri Blažič in vratarica Ključarjeva.

KRKA - DOBOVA

11:12

Brez najboljšega igralca Veličkovića so novomeški rokometasi doželi

nogomet

BREŽICE - STRAŽA

3 : 3

Na izredno težkem terenu, pokritem z vodo, sta se ekipi razšli z delitvijo točk; čeprav bi domačini zaradi dobre igre in borbenosti zaslužili zmago. Zadetke sta dosegla Mirkac 2 ter Kuzmin. Preteklo nedeljo pa so Brežičani v gosteh premagali Boč z 2 : 1. (V. P.)

BELA KRAJINA - ELAN

3 : 2

V prvenstveni tekmi ljubljanske cone nogometne lige so Novomeščani gostovali na vedno vročem igrišču Bele krajine. Domači nogometasi so tudi tokrat pred domačimi gledalci dobro zaigrali in premagali Novomeščane s 3:2. Tekma je bila izenačena, zanimiva, prav gotovo pa bi bila še boljša, ko ne bi bil teren zaradi dežja precej razmočen.

NK KOČEVJE - DOBRO

Nogometasi Kočevja nadaljujejo z nastopi v ljubljanski cone nogometni ligi. V prvih petih kolic so igralci trenerja Komaca osvojili štiri točke: premagali so Hrastnik in dvakrat igrali neodločeno. Po začetnih uspehih so doma izgubili kar tri točke. Tega si v nadaljevanju prvenstva ne bodo smeli več privoščiti.

Z. FAJDIGA

ŠPORTNI KOMENTAR

»Beti« malo prekratka

Košarkarsko prvenstvo Slovenije je v zadnjem kolu razpletlo svoj klobčič: košarkarji Maribora gredo v drugo zvezno ligo, Radenska in Lesonit izpadeta, na njuno mesto prihajata ljubljanska kluba Prule in Ježica. Pred prvenstvom sem zapisal, da je sedem klubov, ki imajo možnosti za naslov prvaka. Prav teh sedem ekip je zasedlo prvih sedem mest.

Metliški košarkarji so s tretjim mestom in s komaj dvema točkama zaostanka za prvakom že v prvem letu nastopanja v tej ligi potrdili, da so odlična ekipa. Ne dvomno bodo tudi prihodnjo sezono med najresnejšimi kandidati za prvaka. Tudi gledalci, ki navadno v velikem številu spodbujajo svoje ljubljence, so njihov močan adut. Kljub vsemu pa si ne smejo zatiskati oči pred tem, da zlasti gledalci, pa tudi nekateri igralci večkrat prekoračijo mejo športno dovoljenega obnašanja.

Novomeščani so bili sedmi, kar gotovo ni uspeh. V primerjavi s prejšnjim letom

je ekipa zapustilo kar sedem igralcev, vendar je forma Novoteksa preveč nihala, da bi lahko bili boljši. V dobršni meri so bili temu sami krivi, ker so več tekem izgubili z enim košem ali dvema košema razlike. (Na primer: od zadnjih štirih kar tri!)

Vse bolj očitno pa postaja, da celo v slovenski konkurenci lahko uspevajo le tisti klubi, ki imajo trdno organizacijsko vodstvo in urejene finance. To dokazujejo Maribor, Beti, Fructal, Triglav. Vsi, ki se borijo za osnovni problemi, imajo znatno manj možnosti za tekmovalni uspeh. Razveseljivo je tudi, da se košarka na Dolenjskem vse bolj razvija. Kočevje je sicer pri dnu v drugi slovenski ligi, zato pa je lepo zažvela dolenjska liga - prvak je Loka 74, pred Črnomeljem - kjer se porajajo nova žarišča košarke. Črnomelj, Žužemberk in Sentjernej, da nastejemo le najboljše, so lep primer zavzetosti za košarko in tudi prvih tekmovalnih uspehov.

J. SPLIČAL

veli neprijetno presenečenje in so na domačem igrišču izgubili pomembni točki v boju za prvo mesto cone lige. Premagali so jih rokometasi Dobove 12:11. S po petimi goli sta bila najuspešnejša strelca Bosina pri gostih in Pungercič pri domačih.

BREŽICE OLIMPIJA

28 : 29

Člani Brežic so pri ljubljanski Olimpiji doživeli poraz, pri čemer je bil najboljši vratar Maras. V soboto gostuje v Brežicah novomeška Krka. (V. P.)

LESKOVEC - KRMELJ

18 : 34

Rokometasi Krmelja so se v Leskovcu izkazali z odlično igro. Domače igralce so nadirali v vseh pogledih in zabeležili peto zaporedno zmago. (D. B.)

KOČEVSKI ROKOMETASI: BOLJE KOT LANI

Rokometasi iz Kočevja so v letošnjem tekmovalnem v dolenjski rokometni ligi odlično začeli. V prvih osmih kolic so kar petkrat zmagali, enkrat igrali neodločeno in dve tekmi izgubili. Poudariti moramo, da igrajo fantje letos precej bolje, to pa zaradi novega igrišča, na katerem lahko redno trenirajo. Sedaj so na lestvici na četrtem mestu, kar je spodbuden uspeh, hkrati pa pomeni obvezo, da bodo še naprej igrali tako kot sedaj. - Z. FAJDIGA

NAŠA OLIMPIADA

Šolsko športno društvo gimnazije Brežice je razpisalo medrazredna prvenstva v športnih igrah in atletiki. Fantje merijo moči v košarki, rokometu, malem nogometu in odbojki, enako, razen v malem nogometu, pa tudi dekleta. Za zimski čas bodo pripravili nastope v namiznem tenisu, strelstvu, šahu, orodni telovadbi in v smučanju. Tekmovanje se imenovali NASA OLIMPIADA. (V. P.)

odbojka

V prvi tekmi poraz

Novomeščani zaigrali dobro le v zadnjem setu

V prvem kolu novega prvenstva slovenskih odbojkarških ekip so Novomeščani gostovali pri novem ligašu Polskavi in tekmo izgubili. Dekleta Krke so bile proste, igralke Kočevja pa so v prvi tekmi II. slovenske odbojkarške lige dobro zaigrale, kljub temu pa so v gosteh z ekipo Kamnika izgubile z najtesnejšim izidom.

GOR. POLSKAVA - NOVO MESTO 3 : 0

Oba nova člana prve slovenske lige - Novo mesto iz zahodne, Gor. Polskava pa iz vzhodne II. lige - sta se srečala že v prvem kolu na vročih tleh v Slovenski Bistrici. Ob viharni podpori 250 gledalcev, zanesljivejši igri na mreži, večji uigranosti in borbenosti so domačini zasluženo gladko in sorazmerno lahko porazili Novomeščane, kar dokazuje tudi rezultat 3:0 (4, 9, 11). Le v zadnjem nizu so bili gostje enakovredni nasprotnik, vendar niso izkoristili vodstva 9 : 3 in so ostali povsem praznih rok. Poraz naj bo predvsem spodbuda za resnejši in bolj sistematičen trening novomeške ekipe, nad katero bo verjetno prevzelo pokroviteljstvo SGP „Pionir“.

Novo mesto: Lapajne I, Lapajne II, Vajs, Goleš, Babnik, Cotic, Legan, Atelšek, Rajer, Vizjak.

KAMNIK - KOČEVJE

3 : 2

Na prvo srečanje v Kamniku so igralke Kočevja odšle dobro pripravljene. Tekmo so začele zelo dobro, toda kljub temu so morale iz Kamnika poražene. Z malo več športne sreče bi Dolenjke lahko tudi zmagale.

šport

KRŠKO - V prvenstveni tekmi mladinske rokometne lige je ekipa Smartnega v Krškem dobro zaigrala le v prvem polčasu, v drugem pa so bili domači mladinci precej boljši in so brez težav odpravili vrstnike s 15:10. Krčani so tako še naprej neporaženi. (I. S.)

RADEČE - V prvenstveni nogometni tekmi celjske lige so igralci Krškega gostovali v Radečah in tekmo z veliko razliko izgubili (7 : 0). (S. I.)

DOBOVA - V prvenstveni tekmi zasavske mladinske rokometne lige sta se srečali ekipi Dobove in Radeče. Prepričljivo je zmagala ekipa Dobove s 16 : 10. Najboljši na igrišču je bil domači vratar Tomše. (S. O.)

NOVO MESTO - V prvenstvenih tekmah občinske mladinske nogometne lige so se pomerili igralci Bršlina in Bučne vasi. Zmagali so Bršličani s 6 : 2 in se tako igralcem Bučne vasi maščevali za spomladanski poraz. V drugi tekmi sta se pomerili enajsterici Šmihela in Mirne peči. Favoriti Mirmopečani so zaigrali odlično in zmagali 9 : 1. (M. S.)

KOČEVJE - S tekmovaljem v jesenskem delu so pričeli tudi nogometasi v občinski ligi. Letos nastopa kar 14 moštev: Mahovnik A, Mahovnik B, Podgorska, Koprivnik, Rudar, Kidričeva, Internat, Dolga vas, Stara cerkev, Koblarji, Rog, Miaka, Zidar in Zaborniki. Za sedaj je prvaka težko napovedati, med favorite pa prav gotovo sodijo igralci Mahovnika A, Roga in Podgorske. Tekme bodo vsako nedeljo popoldan. (Z. FAJDIGA)

SENTJERNEJ - Prejšnji četrtlet je imelo Športno društvo Sentjernej v prostorih osnovne šole letno konferenco. Na njej so pregledali dosedanje delo sekcij, dali rezeznico do sedanjemu odboru in izvolili novega predsednika športnega društva in člane upravnega odbora. (A. P.)

DELAVSKE ŠPORTNE IGRE - NAJBOLJŠI NAPREJ

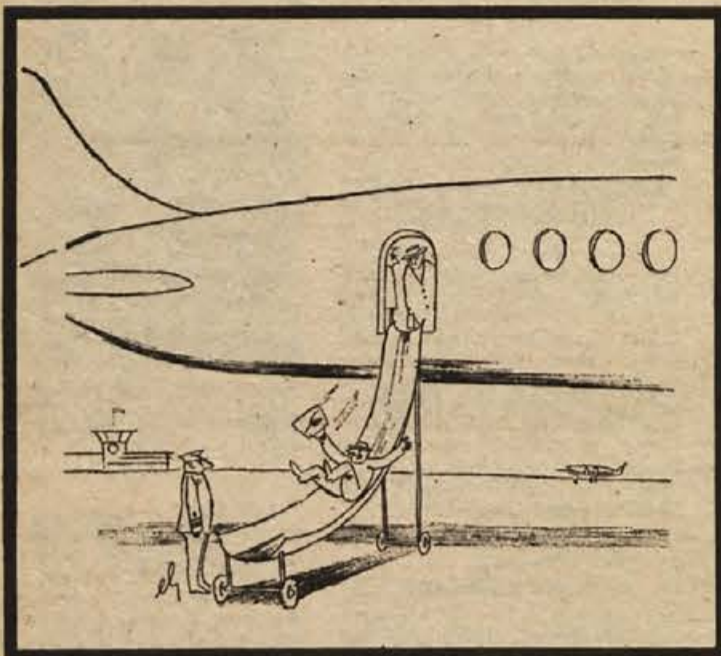
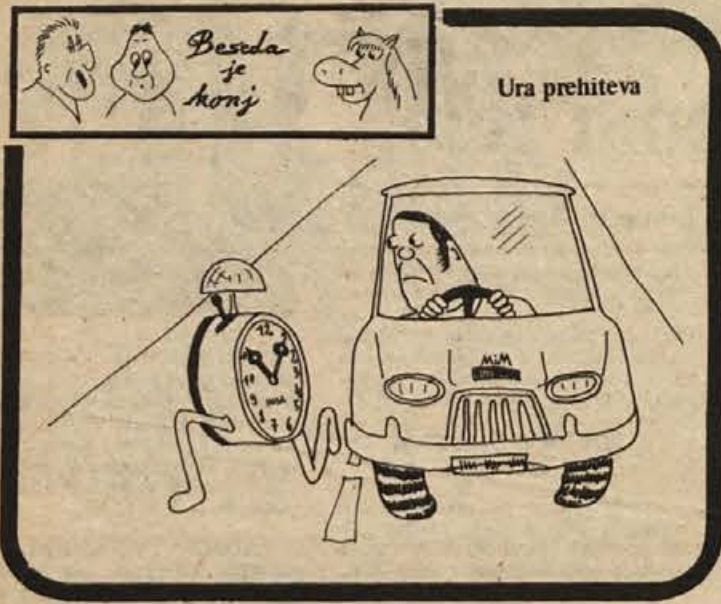
Končan je prvi krog letošnjih delavskih športnih iger v malem nogometu. V finale, ki se bo začelo danes (10. oktobra), so se uvrstile ekipe Posavja, vojne pošte Cerklje, PPV Dobova, Remontni zavod Bregana, Tovarna pohištva Brežice in Slovin. Kegljaci so odigrali predzadnje kolo. Med posamezniki še vedno vodi Poldi Avšič iz Regiona z 997 podrtimi kegliji, med ekipami pa Remontni zavod Bregana, katerega člani so podrl 5.482 kegjev. (V. P.)

KAJ, KJE, KDO?

V prvi republiški odbojkarški ligi se bodo igralke novomeške Krke pomerile doma z igralkami Fužinarja, Novomeščani pa so v drugem kolu prosti. V nedeljo bo v Ribnici Dolenjski rokometni derbi, pomerili pa se bosta vrsti Inlesa in Sevnice. Rokometasice Lisce gredo tokrat po točke k igralkam Steklarja, Brežičanke, ki so sedaj z eno samo zmago na zadnjem mestu na lestvici, pa bodo poskušale pred domačimi gledalci premagati vrstnice Dobravej. Igralke odbojke iz Kočevja, ki nastopajo letos v drugi republiški ligi, se bodo doma pomerile z igralkami Bohinja.

Na tekme sevniske Lisce prihaja vse več gledalcev, saj igrajo dekleta od srečanja do srečanja bolje. Na sliki je ena izmed najboljših igralk Irena Mejak v prodoru. (Foto: Alfred Železnik)

Dolenjski list pred 20 leti Kaj zvišuje cene?

VELIKO SE pri nas razpravlja o dviganju cen in pri tolmanjenju tega pojava se rado namiguje, kot da so visoke cene določene od zgoraj. V resnici pa je dvig cen samo posledica neodgovornega navijanja posameznih podjetij in posameznikov. Pri tem se dostikrat kaže dvojno lice tudi industrijskega delavca, ki se v svojem delu ne prizadeva za večjo storilnost in s tem za znižanje cen, zunaj pa potem na vso moč kritizira visoke cene. Pri nas je na splošno velika borba za investicije, pri tem pa dostikrat spustimo iz rok kontrolo nad posameznimi podjetji in tudi cenami. V večji meri kot doslej bi se morali posvetiti malim obrtnim in uslužnostnim podjetjem, ki imajo pri nas vse možnosti in se lahko osnujejo tudi drugje. Tudi večkratno prekupevanje zvišuje ceno.

V TOREK, 5. oktobra opoldne, so v Londonu zastopniki Velike Britanije, Združenih držav, Jugoslavije in Italije podpisali sporazum o Trstu. Po tem sporazumu je Jugoslaviji priznana pravica do cone B in manjšega dela cone A. Italija bo Slovencem v Trstu povrnila škodo, ki so jo utrpeli pod fašizmom, in dala sredstva za zgraditev in opremo kulturnega doma.

PONOČI SO SE zbrali žvirski fantje na nekakšno atletsko tekmo, za okrepčilo pa so si izbrali vinček. Svojo moč so razkazovali z dviganjem težkih kamnov, ki so jih metali v hišo, kjer je bila svatovščina. Ko so fantje uvideli, da se svatje za njihovo „tekmovalje“ ne zmenijo, so pričeli sežigati prejšito odejo in tuliti kot volkovi. Potem se jim je posrečilo s kamenjem raniti ženinov starše. Ljudje se sprašujejo, zakaj ni za take ostrejših kazni.

CESTA IZ Novega mesta na postajo je pričela dobivati lepšo podobo. Zdjaj ze lahko slutimo, kaj pravzaprav delajo tam, in da bo tlakovana cesta res lahko v ponos Novomeščanom.
(IZ DOLENJSKEGA LISTA 8. oktobra 1954)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Kaj bi s samimi berači

(Amerika nam) je posle požrla, in pa v mesta ali na tuje hiti vse, le kmetu ne marajo delati. Vse bi bilo rado gosposko. Ko pa omaga, ali se postara, potlej pa ve, kje se je zlezel; in če ne bi vedel sam, pa pošče gosposka. Ti domača vas, sosenska, pa redi človeka in njegove otroke, akoravno niso storili nič v tvoj dobček, marveč so vse svoje moči izrabili na tujem, ves svoj zaslužek potrosili na tujem! Res ne vem, zakaj bi ravno rojstvo imelo toliko pravico? Mali črvček, ko dojde na svet, vsaj ni taka zverina; zakaj bi ne veljal več kraj, kjer je delal krepak mož in se trudila trdna žena? V tej reči mora biti postava drugačna, sicer bodo prišle kmetске občine na beraško palico. Kaj bode pa počela država s samimi berači, tega ne vem jaz, in z menoj tudi ne drugi.

(Tigatev) na Dolenjskem je za letos večinoma dokončana. Pridelalo se je sicer mnogo manj vina nego lani, toda to, kar ga bo letos, bo jako dobro. V nekaterih krajih niso pridelali nič, ker za vinograde niso nič poskrbeli med

letom. Sedaj se tudi tem oči odpirajo in uvidevajo, da je vendar dobro, ako se človek ravna po najnovejših vinarških navodilih.
(O dolenjski) železnici se sploh toži, da je za tovorno blago veliko predraga. Istina je, da radi tako visokih tarifov Novomeščani ne bomo mogli kuriti s prejšnjim premogom. Sploh trdijo, da so se prej male reči dobivale ceneje preko naših vozovnikov nego sedaj po železni cesti. Tu naj vendar slavnja uprava kaj ukrene!
(Ruski car) je nevarno bolan. Pravijo, da ima neozdravljivo bolezen, katera ga je v kratkem bodo shušjala. Najboljše zdravnike kličejo, da bi mu pomagali, a kakor se čuje, niti dobro ne vedo, za katero boleznijo bolega. Car je jako blag vladar, zato bi ga bilo res škoda. Njegova smrt utegne zmešnjave narediti v politiki.
(IZ DOLENJSKIH NOVIC 15. oktobra 1894)

PO SVETU OKOLI

POSLEDICE – Posledice varčevanja z nafto konec lanskega leta se so pokazale pred kratkim. Kei državljanj Zahodne Nemčije je niso ob nedolhah smeli nikamor z avtomobili, so se pač zavajali kar doma in tako imajo letos v porodnišnih redno število rojstev v zadnjih letih.

NEZVESTE ČLANICE – Usodi nekoga švedskega ženskega kluba, ki se imenuje „Brez otrok“, je na nitki Klub združuje ženske, ki so se odločile, da ne bodo nikoli rodile, te bodo tako po svoje prispevale k reševanju vprašanja prenaseljenosti. Zdjaj pa se je napletlo tako, da je podpredsednica kluba rodila dvojčka, neka članica dečka, nekaj drugih pa je nosečih. Članicam bi moralo se lahko oprustiti, ampak ko se spozabi vrh, potem...

LASTNO STRANIŠČE – Slavnj pevec Frank Sinatra je kujen svoje vrste. Izmišljejuje si vse mogoče in nemogoče stvari. V nekem gurmanškem lokalu v Palm Springsu so mu zgradili celo osebno stranišče, ki se zaklepa s posebno ključavnico, katere kombinacijo poznata samo slavnj Frank in snažilka. Kako neki je takrat, ko Franjka „pritsne“, pa se ne more takoj domisliti potrebne kombinacije?

ZENA NA KREDIT – Nekaj kandidat za turški parlament objublja svojim volicem, da bo izposloval brezobzerna dolgoročna posojila za poroke željne mladeniče, da si bodo lahko kupili ženo. Morda ni bilo napak, ko bi se kandidati pozanimali, kako je z enakopravnostjo žensk drugod po svetu.

OGORČENJE – David Wolper, prejemnik visoke filigrade nagrade Oskara, je ogorčen nad odločitvijo komisije, ki je sklenila prepovedati ogled njegovega najnovejšega dokumentarnega filma mladini, mlajši od 17 let. Film „To delajo ptice, to delajo čebelarji“ namreč pripoveduje o raznoževanju živali. To je za mladino res pohujljivo, medtem ko v drugih filmih brez nevarnosti lahko gledajo raznoževanje – ljudi.

SKOTSKI REKORD – Skoti so v razbujljivem tekmovanju za nov svetovni rekord potokli Avstrale. Izkazali so se za večje požeruhe, saj je njihov predstavnik Archie Leggett v 16 minutah popil kar 150 sladkoder. Sladko življenje se mu je gotovo otepal.

NE PRENESE – Francoska filmska igralka Mylene Demongeot je vsa zgrožena izjavila, da ne bi mogla prenesti misli, da so oči vseh gledalcev v dvoranj uprte v njeno goloto. Besede dajo vedeti, da lepota malo ali nič ne misli, saj bi morala, po izjavi sodeč, že davno znoreti.

NAROBE SVET? – Naravnost absurdno je, da v današnjem svetu ne gladijejo samo revni, ampak tudi bogati. Znana ameriška pisateljica Jacqueline Susan, ki s svojimi romani služi milijone, si ne privoščja prav nobene dobre hrane in vsak dan vzeti kolo, da bi ohranila zdravga duha za opisovanje norosti sveta.

Zdravilno gladovanje

Ze stari zdravnik Hipokrat, ki je živel nekaj stoletij pred našim štetjem, je dejal, da nosi vsak človek v sebi svojega zdravnika in človek mu mora samo pomagati, če hoče ozdraviti. Ta misel iz davnih časov je ponovno oživela v nekaterih medicinskih krogih, kjer prepoznajo človekove odlične obrambne sposobnosti za razne bolezni. Vrsta poskusov in praks v klinikah širom po svetu je odkrila presenetljivo dejstvo, da je tudi gladovanje lahko uspešna metoda za zdravljenje nekaterih bolezni.

Gre za preprosto dejstvo, da prične z gladovanjem človeški organizem trošiti notranje zaloge hrane, z njimi pa tudi vse tiste snovi, ki se v njem nabirajo ter lahko škodljivo delujejo za zdravje. S stradanjem se torej organizem izčišča. Iz njega se izločijo strupene snovi, ki so se nabrale zaradi nepravilne prebave, dolgotrajnega jemanja zdravil, alkohola in drugih škodljivih snovi. Tako se organizem sam zdravi.

Prav zanimivo je, da je po tekega načina zdravljenja neprijeten samo v začetku, ko človek občuti grozno lakoto, kasneje pa se občutek lakote razgubi in pacienti se izredno dobro počutijo. Poveča se jim celo miselna aktivnost, krvni tlak in pulz padeta, izboljša se prekrvavitev, pri ženskah pa se vzpostavi pravičen menstrualni ciklus. Obdobje popolnega gladovanja, ko pacient lahko pije le vodo, traja 10 do 15 dni, potem lahko nekaj tednov spet je normalno, nato pa nastopi drugo obdobje, ko traja gladovanje od 10 pa celo do 30 dni.

Svedra pa tak postopek ni primeren za vse bolezni, pri nekaterih boleznih in pljučnih je celo strogo prepovedan. Velja pa tudi, da se zdravljenja z gladovanjem ne smemo lotiti sami, ampak samo v klinikah, pod stalno zdravniško kontrolo.

Turisti in olika

Obnašanje Japoncev na tujem - Nič riganja!

Pogosto beremo v časopisih o raznih prigodah in nezgodah turistov, ki si ne glede na letni čas privoščijo popotovanja po svetu. Kar največ takih dogodkov se pripeti v hotelih, na izletih itn., za tovrstne nevedčnosti pa so dostikrat krivi popotniki sami, ki ne znajo brzdati svojih navad, ki so sicer dovoljene v njihovi deželi, nikakor pa ne po celem svetu.

Da bi bilo takih neprijetnosti čim manj, je japonska vlada izdala posebno brošuro, ki je namenjena samo turistom, ki potujejo v tujino. Ta knjižica ni zanimiva zato, ker bi turistje seznanjala z tujimi deželami (takih priločnikov je na tone), ampak zategadelj, ker so v nji podrobni napotki o tem, kako naj se japonski turist obnaša v tujini. Lahko bi rekli, da je v brošuri od A do Ž zapisano vse, kar Japonec sme ali ne sme po svetu storiti ali govoriti ob najrazličnejših prilikah in situacijah.

Tako beremo, da ni dovoljeno pustiti žensko prvo v lokal, hrupno srkati juho ali rigati po jedi. Dalje se v deželah, ki so bile v zadnji vojni pod japonsko okupacijo, ne smejo peti japonske vojaške pesmi; ne sme se pripraviti o tujih religijah (posebno ne o muslimanski); ne sme se po hotelih hoditi v sami pidžami. Ko se v koga zaletiš, moraš reči „Pardon!“ ali „Excuse me!“; taisto tudi, če stopiš komu na nogo.

Podobnih navodil je v omenjeni brošuri še in še, gre za nekakšen turistični bonton. Cela vrsta predpisanih prepovedi pa kaže, da Japonci vse te stvari lahko mirno počnejo doma. Srkanje juhe, riganje in letanje v pidžamah je torej nekaj povsem običajnega v Deželi vzhajajočega sonca.

Podložene obline

Stisni, kjer je preveč, podložji, če je premalo

Moda je res tiranka, muhavu obrača plašč, kakor zapiha veter, obenem pa zahteva, da so njeni podložniki zvesti spremljivemu okusu. Kaj naj uboga ženska stori v tem vihravem spreminjanju, ko so enkrat lepe mršave ženske, skoraj brez modnih vrh zasjede z oblinami bogato obdarjene lepoticke. Mati narava, ki je za modne krinke gluha, oblikuje žensko telo po svojih zakonih. Toda delo narave ni vseodločujoče.

To je spoznal tudi 57-letni modni kreator Frederick Mullinger, ki je osrečil milijone žensk na ameriškem kontinentu. Američani so namreč spet začeli spoštovati in obračati oči za lepo zaobljenimi žen-

Kaj, če so te obline samo navidezne?

skami, čeprav so še pred nekaj časa njihove strasti razburjali „obesalniki za obleko“, suha, vitka dekleta. Samo lani je s svojo domisljico zaslužil okoli 20 milijonov dolarjev pa še veliko hvale in hvalečnosti je pozel. Podjetni mož je na tržišče poslal posebne nogavice in ženske hlačke, ki imajo vdlane potrebne pripomočke za zaobljenje nog, stegen in ostalih delov ženskega telesa, po katerih klopceci kaže najraje pogledovati. Prodaja je v hipu zavrela in na ulicah ameriških mest so se nenadoma pojavile cele vrste bujnih lepotic.

Za tem splošnim uspehom pa se skrivajo tudi usode posameznih žensk, ki jim je z modnimi novostmi uspelo premagati notranjo zavrtost zaradi suhih nog ali zadnjice. Svojega strahu pred nastopom v javnosti so se znebili in spet lahkotneje zadihale. Evropski modni ustvarjalci se ob navdušenju za „podloženo“ modo na ameriški celini samo smehljajo in menijo, da je kaj takega možno samo v Ameriki, kjer igra zunanji videz odločilno vlogo.

Kaj pa moški? Jim ni nič tesno pri srcu, ko imajo toliko nevarnosti, da dobe mačka v zaklju?

Rešitev prejšnje križanke

1	P	A	S	I	V	K	R	I
2	O	P	A	R	T	L	A	T
3	D	A	L	I	L	E	C	A
4	T	O	A	L	E	T	A	
5	K	O	Z	I	M	N	I	C
6	A	N	K	O	A	T	R	I
7	B	E	Z	A	N	O	N	A
8	R	I	S	A	N	O	M	A
9	A	V	E	O	K	R	A	I
10	N	A	N	O	S	N	I	K
11	A	L	S	T	A	N	A	A

(Ne)resnice z napako

Na ta dan bo 150 delavcev pobilo (dobilo) darila, predsednik pa bo oblikoval (odlikoval) 18 članov kolektiva.

Na lestvici sterilnosti (storilnosti) smo Slovenci zelo visoko.

Samoupravne sparizume so ponekod vzeli preveč lakotno (lahkotno).

Že prvi koraki so poprdili (potrdili) naša pričakovanja.

Nabral: J. JUST

Štirinožno milijonarkino potomstvo

Psi so podedovali milijone dolarjev, zato žive zdaj samотно življenje, brez pasjih radosti, igranja, sprehodov in potepov

Še 78 jih je. Zive nedaleč od avtoceste, ki pelje iz Fort Luderdaleja, njihovo bivališče je ograjeno z dvojno ograjo, čuva pa jih več dobro oboroženih stražarjev. Do njih je skoraj nemogoče priti, kajti ta bitja so izredno dragocena za Broward National Bank. Vse dotlej, dokler bo vsaj eno od njih še živo, lahko banka razpolaga s 16 milijoni dolarjev kapitala, ki je bila določena za izvršiteljico oporoke, ki morala zgraditi ubožnico za

Ta pes je že slep, gluhi in od starosti tako nemočen, da se ne more držati na nogah. Življenje mu podaljšujejo z injekcijami, ker je za banko vreden četr milijona dolarjev.

Gre za čisto navadne pse, ki bi bili že zdavnaj žrtve konjedera, ko bi jih pred leti ne pobrala s ceste čudaska Američanka Eleanor Ritchie, ki je poleg ljubezni do potepuških psov imela še nekaj milijonov dolarjev imetja. Ko je pasja ljubiteljica umrla, je zapustila oporoko, v kateri določa, da so nasledniki bogastva njeni potepuški psi. Browardova banka, ki je bila določena za izvršiteljico oporoke, ki morala zgraditi ubožnico za

tisoč psov, a tu predpis v oporoki je toliko nejasen, da je banka postavila psetamo samo za tistih 150 psov, ki so prej živeli s čudasko žensko.

V psetarni žive psi zalostno življenje. Zaprti so v samice, da se med seboj ne bi grizli in se poškovali. Za njihovo zdravje skrbi veterinarska ekipa, ki razpolaga z najmodernejšo pasjo ambulatno in z izvrstno opremljeno operacijsko sobo, kakršno bi si želela tudi marsikatera bolnišnica za potrebe ljudi. Vsak dan dobe psi natančno določeno količino hrane, vode, vitaminov in hormonov, samo da bi dosegli čim večjo starost. Na sprehode jih ne vodijo, ker bi se štirinožni milijonarji lahko prehladili.

Ljudje, ki so zvedeli za „pasje“ posle banke, so pričeli groziti, da bodo vrgli psetamo v zrak. Zahtevajo, naj se milijoni „prismojene babnice“ uporabijo za gradnjo človečanske ustanove. Glasni so tudi sorodniki umrle milijonarki, a oporoka je jasna – ves denar je za pse!

Sovjetski večni stroj

Stroj, ki bi deloval sam po sebi brez energije, imenovan perpetuum mobile, je enkrat za vselej tudi teoretično izbiršan iz spiska stvari, ki so mogoče, kljub temu pa se cela vrsta „izumiteljev“ ukvarja z njim. Nedolgo tega so sovjetski znanstveniki odkrili pojav, ki je zelo blizu večnega motorja.

V leningrajskem inštitutu „Mehano“ se je dogodilo, da je velik elektromotor po naključju izgubil dotok električne energije, toda na veliko presenečenje vseh je lepo tekel dalje ne samo nekaj ur, ampak kar nekaj dni. Kako to?

Elektromotor je stal na isti podlagi kot drug, prvemu povsem enak. Ko je prvemu zmanjkalo električnega toka, je drugi običajno deloval, vibracije podlage od njegovega teka pa so povzročile, da se tudi prvi ni ustavil. Presenetljiv pojav so potem še večkrat poizkusili in pokazalo se je, da je pojav veljaven v vsakem primeru, ko imata motorja enake parametre.

Na osnovi teh praktičnih izkustev so pričeli graditi različne naprave, ki lahko konstantno uporabijo ta pojav. Zgradili so visoki tekoči trak, v katerem občasno izklopijo posamezne motorje, ne da bi to prekinilo njihovo delovanje. Veliko možnost uveljavitev teh pojavov pa vidijo v velikanskih energetskih objektih, kjer je nemoteno dobavljanje energije odvisno od sinhroniziranega delovanja vseh generatorjev.

V Tihvinski tovarni boksita so postavili tak agregat, ki je omogočil, da so proizvodnjo ob manjših stroških kar potrojili.

NARAVNA UMETNINA – Lepa Dewi Sukarno, vdova indonezijskega predsednika, je gola pozirala fotografu za neko japonsko moško revijo. Svoje dejanje je pospremila z izjavo, da upa, da se japonsko občinstvo spozna na umetnosti, kadar mu je predstavljena. Tako smo na posreden način zvedeli, da sta bila oči in mati lepe vdove umetnika.

OBVESTILO

DAVČNA UPRAVA OBČINSKE SKUPŠČINE NOVO MESTO

daje na podlagi 39. člena zakona o starostnem zavarovanju kmetov (Ur. list SRS št. 13/72) in 1. člena odloka o ureditvi določenih vprašanj s področja starostnega zavarovanja kmetov (SDL št. 8/72) naslednje

OBVESTILO

O ODMERI PRISPEVKA ZA STAROSTNO ZAVAROVANJE KMETOV

Razpored o odmeri prispevka za starostno zavarovanje kmetov za območje občine Novo mesto je na vpogled za posamezne krajevne skupnosti izven Novega mesta in ožje okoliče na sedežih krajevnih uradov: Straža, Dol. Toplice, Žužemberk, Hinje, Mirna peč, Otočec, Šmarjeta, Škocjan, Semtjernej, Brusnice in Težka voda, za krajevne skupnosti: Novo mesto, Birčna vas, Prečna, Bučna vas in Mali Slatnik na davčni upravi Novo mesto, soba št. 7, od 10. X. do 25. X. 1974, od 8. do 14. ure.

OBVESTILO

zavezancem za prispevek za starostno zavarovanje kmetov

Vse zavezance prispevka za starostno zavarovanje kmetov obveščamo, da se lahko z odmerjenim prispevkom za leto 1974 seznanijo na pristojnih krajevnih uradih v času od 10. oktobra do vključno 16. oktobra 1974.

Za območje matičnega urada Trebnje bo seznam razgrnjen na davčni upravi vsak delovni dan, razen sobote. Vsa natančnejša pojasnila v zvezi z odmero in možnostjo vložitve zahtevka za znižanje odmerjenega prispevka dobite na krajevnih uradih oziroma davčni upravi, ker zavezancem ne bomo pošiljali posebnih obvestil.

DAVČNA UPRAVA OBČINSKE SKUPŠČINE TREBNJE

PROSTA DELOVNA MESTA

Odbor za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu pri OBRTNO KOMUNALNEM PODJETJU ČRNOMELJ

HAZPISUJE prosto delovno mesto

NORMIRCA – TEHNOLOGA ZA MIZARSKA DELA

Pogoji:
1. LESNI TEHNIK s 5-letno prakso v stroki ali
2. VKV MIZAR z 10-letno prakso v stroki.

Osebnih dohodkov po samoupravnem sporazumu o osnovah in merilih za delitev osebnih dohodkov. Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v 15 dneh po dnevu objave Odboru za medsebojna razmerja delavcev v združenem delu pri OKP Črnomelj.

Zavod za kulturno-prosvetno dejavnost v Črnomlju

razpisuje prosto delovno mesto

KNJIŽNICARJA

v splošni izobraževalni knjižnici v Črnomlju.

Kandidati z dokončano srednjo šolo ustrezne smeri naj vložijo pismene ponudbe v 15 dneh po dnevu objave. Posebni pogoji: delno popoldansko delo.

POSEBNA OSNOVNA ŠOLA ČRNOMELJ

razpisuje prosto delovno mesto

TAJNIKA – RAČUNOVODJE

Razpisni pogoji:
a) srednja šola z nekajletno prakso v finančnem knjigovodstvu,
b) nedokončana srednja šola z večletno prakso v finančnem knjigovodstvu.
Kandidati morajo imeti tudi ustrezne moralno-politične lastnosti.
Rok prijave: 14 dni po objavi.
OD po samoupravnem sporazumu.
Prijave pošljite Posebni osnovni šoli Črnomelj.

OBVESTILO O DERATIZACIJI

(zastupljanju podgan in miši)

V OBČINI ČRNOMELJ

Po odloku o obvezni deratizaciji v občini ČRNOMELJ (Skupščinski Dolenjski list št. 2/71) bo Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto opravil obvezno DERATIZACIJO (nastavljanje zastupljenih vab) na območju naselij ČRNOMELJ, VINICA, SEMIČ V DNEH OD 16. X. – 24. X. 1974. Točna navodila in opozorila bodo objavljena na vidnem mestu v krajih, kjer bodo opravljali deratizacijo.

Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto
Moj vrti 5, tel. 21-253

Jazbeci

Letos je bilo veliko dežja, vendar je bila obilna letina. Zdjaj se nam ponuja zima, saj je sneg pobelil že vse višje hribe, zato je marsikdo v skrbeh, ko ne more spraviti krjavne pod streho. Najhuje so bile letos ose, ki so v rojih obletavale sadje, pa tudi v ljudi so stile, da so se jih komaj otepli. Kajpak, največ je bilo gobarjev. Menda jih je bilo več, kot je v Ljubljani vseh ljudi. Nekoga od njih sem ujel, ko je namesto gob ravno korenje in kolerabo tlačil v kosar. Povprašal sem ga:

„Si veliko nabral?“

„O, ja. Jurčkov je bilo za en stot, pa še drugih reči nekaj.“

„To je pa veliko,“ sem ga pohvalil in namignil na kosar.

„Saj drugi so še več. Poznam nekoga, ki je nabral celo vrečo krompirja, pa tudi dva mu ne bo treba za to zimo kupovati.“

„Je tudi krompir pobiral v hosti ali tako kot ti, na nji-

vi?“

„Kje neki! V hosti je nabiral jurčke, na bližnji njivi pa krompir in kar mu je prišlo pod roke.“

„Tudi koruzo, zelje in drugo zelenjavo?“

„Tudi,“ je odgovoril ravnodušno.

„Bes te opali! Saj se vendar taki kot jazbeci, ko vsako jesen ropate njive. Kaj ne veš, da delate kmetom škodo?“ sem se razjezil.

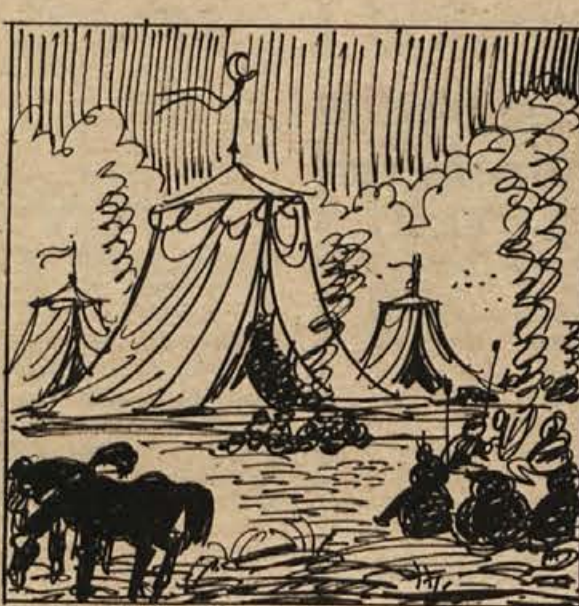
„Prava reč, saj so njive polne pridelkov! En naračaj več ali manj se na njivi ne pozna.“

14. Prav je slišal Paradižnik, vendar se je pripravil, da odkoraka s svojo vojsko pred Dmujaj. Odnoslo je našega strežaja v kuhinjo, da svoji ženi sporoči, kaj se pripravlja. „Znova povzame!“ je hlastno odločila Klara. „Brez pehlatov pojde!“ In so pričeli turški soldati v Istanbulu brusiti meče, kovati svoje konjiče in pripravljati perljajo. Ves sulta-

nov dvor je bil na nogah. In ko je dična vojska slednjic krenila skozi mestna vrata, sta se med lonci in pokrovkami v pratežu zibala tudi naša janičarja. Tako, kot je dejala Klara. Priča smo važnim dogodkom, dragi bralci! Marsikaj se je pisalo in poročalo o tem velikem pohodu na sever, pred sama vrata cesarskega Dunaja, vendar vseh podrobnosti zgodovina še ni osvetlila, kot

bi to zaslužile. Te podrobnosti bodo torej zapisane na tem mestu v naslednjih nadaljevanjih. Ne prezirimo jih, dragi bralci! Peketala so torej turška kopita skozi mestna vrata. Peketala po belih cestah noč in dan pa dan in noč, vse do meje otomanskega cesarstva. Tu pa se je vojska ustavila. Razprostrla je šotore, polegla je, da se spočije pred velikim napadom.

POTA IN STRAŽNIPOTA

Dežurni poročajo

VINJEN JE HOTEL SE - 1. oktobra so novomeški miličniki iz hotela Kandija spravili na hladno Azema Selkiča iz Novega mesta, ker je bil nasilen. Bil je že močno vinjen, pa je na vsak način še hotel pijače. Ker mu niso hoteli postreči, je razgrajal.

NA POMOČ - so poklicali občani iz Trebnjega miličnike, ker je 30. septembra Milan Tafener iz Migolice postal nasilen. Zabil je vsakogar. Ko so prišli miličniki, tudi njim z jezikom ni prizanesel. Vroč kri si je potem hladil v prostoru za pridrzanje, moral pa bo še pred sodnika za prekrške.

TAT V KURNIKU - Jožefi Zrimšek iz Novega mesta je v noči na 2. oktober iz kurnika zmanjkalo 9 kokoši. Kdo se jih je polastil, še ni znano.

DVAKRAT OKRADEN - Franc Zivec iz Pangrč grma je prijavil, da so mu neznanči v noči na 3. oktober odnesli 14 kur. Obenem je povedal, da je to že drugi tatinski obisk, kajti septembra mu je iz kleti zmanjkalo 25 kg svinine.

ZNAŠAL SE JE NAD DOMAČIMI - Trebanjski miličniki so morali 3. oktobra zvečer rešiti družino Mlakar iz Dol. Nemške vasi pred podivjanim očetom. Alojz Mlakar se je napil, potem pa doma razbijal pohištvo in grozil svojem.

POTOVALKA JE IZGINILA - Francu Horvatu iz Vel. Podljudbna je 3. oktobra zvečer pri poštnem poslopiju v Novem mestu nekdo ukradel potovalko s pečarskim orodjem. Horvat je oškodovan za 900 din.

PREVEČ MALIGANOV - Miličniki v Dol. Toplicah so 5. oktobra popoldne pridržali do iztreznitve 25-letnega Janeza Seničo iz Sel pri Toplicah. Mladenič je pod vplivom maliganov razgrajal v restavraciji.

BREZ KRIVDE - V BOLNICI NEDOLŽNI

2. oktobra zvečer se je Ana Ravbar z Rateža s sinom in hčerko peljala z mesta proti domu. Na Malem Slatniku je naproti pripeljal z avtom Novomeščan Slavko Blatnik in čelno trčil v avto Ravbarjeve. Pri nesreči je Ravbarjeva dobila hude poškodbe, laže poškodovana pa sta bila tudi njen 16-letni sin Roman in 14-letna hči Vesna. Vsi trije so se ta večer namesto doma znašli v bolnišnici, gmotne škode pa je za 30.000 din.

GRADIŠČE: AVTOBUS JE NA SEDEL - 30. septembra dopoldne je Ivan Serjak iz Pec vozil tovornjak iz Dol. Toplic proti Straži. Pri Gradišču je vozil po sredi ceste, zato je avtobus, ki je pripeljal naproti, skušal rešiti položaj. Ko pa je šofer Milan Cingerle iz Kočevja zavil z avtobusom na bankino, se ja ta udria in avtobus je nasedel. Na srečo se potnikom ni nič zgodilo, materialna škoda pa še ni znana.

RATEŽ: OPLAZIL GA JE - Sentjernečan Peter Mavrin se je 1. oktobra peljal proti Novemu mestu, pri Ratežu pa ga je oplazil tovornjak, s katerim sta se srečala. Kamion je vozil Alojz Zoretič iz Javorovce. Nastalo je za 5.000 din škode.

LOŠKA VAS: AVTO NA STREHI - Ko se je Janez Kovačič iz Vavte vasi 1. oktobra popoldne peljal z avtom proti Soteski, ga je v ovinku zaneslo pod nasip. Tam je avto obstal na strehi. Gmotne škode je za 8.000 din.

POTOČNA VAS: PRI ODCEPU V KAMEN - Jože Muhič z Golobinjeka je 3. oktobra popoldne peljal z avtom iz mesta proti Mirni peči, pri odcepu za Potočno vas pa ga je zaneslo. Najprej je trčil v kamen, potem je prevrjen obstal na strehi. Naglica bo veljala kar 9.000 din.

DRUŽINSKA VAS: NEPREVIDNO DEKLETCE - Cveto Zoran iz Šmarjeških Toplic je 3. oktobra popoldne pripeljal z avtom do Družinske vasi, kjer je ob cesti stal avtomobil. Ko je hotel Zoran z avtom mimo, je iz avta stopila 8-letna Nataša Bobič. Voznik je deklico zbil, ker pa je tudi močno zavrnil, je avto zanašalo, potem se je prevrnil. Deklica je bila poškodovana, gmotna škoda pa znaša 8.000 din.

DOL. DOBRAVA: PO PREHITRI VOZNI NA NJIVO - Anton Rečelj iz Smalčje vasi pri Sentjerneju se je 30. septembra zjutraj z avtom peljal proti Ljubljani, med potjo pa je avto zaneslo čez bankino a njivo, kjer je obstal na boku. Voznik je pri nesreči dobil le nekaj prask, avto pa je precej razbit. Po oceni bodo popravila veljala najmanj 7.000 din.

NOVO MESTO: NI BILO VARNO - 4. oktobra zjutraj je Novomeščan Alojz Zupančič ustavil avto pred občino, da bi zavil v levo, v tem pa ga je prehitel avtobus, ki ga je vozil Marjan Bele. Ker je takrat naproti pripeljal drug avto, je avtobus zapeljal na kraj, pri tem pa zadel Zupančičev avto. Škode je za 5.000 din.

BROD: KOLO JE ODPADLO - 5. oktobra zvečer, ko se je Alojz Zajc iz Novega mesta peljal s tovornjakom od Straže proti mestu, so se med potjo odvili vijaki na zadnjih kolesih. Kolesi sta odpadli in eno se je skotalilo v osebni avto. Neže Kavšek iz Gotne vasi, tako da je škode za 3.000 din.

SENTJERNEJ: KONJ NA AVTO - Anton Vide iz Grobelj je 5. oktobra zvečer vodil vprežni voz proti Sentjerneju, naproti pa mu je po levi strani pripeljal z osebnim avtom zdomec Jože Hudoklin iz Dobravice. Hudoklin je konja zadel, ta je padel na pokrov motorja, vetrobransko steklo pa je živali prerezalo vrat.

GRADIŠČE: AVTOBUS JE NA SEDEL - 30. septembra dopoldne je Ivan Serjak iz Pec vozil tovornjak iz Dol. Toplic proti Straži. Pri Gradišču je vozil po sredi ceste, zato je avtobus, ki je pripeljal naproti, skušal rešiti položaj. Ko pa je šofer Milan Cingerle iz Kočevja zavil z avtobusom na bankino, se ja ta udria in avtobus je nasedel. Na srečo se potnikom ni nič zgodilo, materialna škoda pa še ni znana.

RATEŽ: OPLAZIL GA JE - Sentjernečan Peter Mavrin se je 1. oktobra peljal proti Novemu mestu, pri Ratežu pa ga je oplazil tovornjak, s katerim sta se srečala. Kamion je vozil Alojz Zoretič iz Javorovce. Nastalo je za 5.000 din škode.

LOŠKA VAS: AVTO NA STREHI - Ko se je Janez Kovačič iz Vavte vasi 1. oktobra popoldne peljal z avtom proti Soteski, ga je v ovinku zaneslo pod nasip. Tam je avto obstal na strehi. Gmotne škode je za 8.000 din.

POTOČNA VAS: PRI ODCEPU V KAMEN - Jože Muhič z Golobinjeka je 3. oktobra popoldne peljal z avtom iz mesta proti Mirni peči, pri odcepu za Potočno vas pa ga je zaneslo. Najprej je trčil v kamen, potem je prevrjen obstal na strehi. Naglica bo veljala kar 9.000 din.

DRUŽINSKA VAS: NEPREVIDNO DEKLETCE - Cveto Zoran iz Šmarjeških Toplic je 3. oktobra popoldne pripeljal z avtom do Družinske vasi, kjer je ob cesti stal avtomobil. Ko je hotel Zoran z avtom mimo, je iz avta stopila 8-letna Nataša Bobič. Voznik je deklico zbil, ker pa je tudi močno zavrnil, je avto zanašalo, potem se je prevrnil. Deklica je bila poškodovana, gmotna škoda pa znaša 8.000 din.

DOL. DOBRAVA: PO PREHITRI VOZNI NA NJIVO - Anton Rečelj iz Smalčje vasi pri Sentjerneju se je 30. septembra zjutraj z avtom peljal proti Ljubljani, med potjo pa je avto zaneslo čez bankino a njivo, kjer je obstal na boku. Voznik je pri nesreči dobil le nekaj prask, avto pa je precej razbit. Po oceni bodo popravila veljala najmanj 7.000 din.

NOVO MESTO: NI BILO VARNO - 4. oktobra zjutraj je Novomeščan Alojz Zupančič ustavil avto pred občino, da bi zavil v levo, v tem pa ga je prehitel avtobus, ki ga je vozil Marjan Bele. Ker je takrat naproti pripeljal drug avto, je avtobus zapeljal na kraj, pri tem pa zadel Zupančičev avto. Škode je za 5.000 din.

BROD: KOLO JE ODPADLO - 5. oktobra zvečer, ko se je Alojz Zajc iz Novega mesta peljal s tovornjakom od Straže proti mestu, so se med potjo odvili vijaki na zadnjih kolesih. Kolesi sta odpadli in eno se je skotalilo v osebni avto. Neže Kavšek iz Gotne vasi, tako da je škode za 3.000 din.

SENTJERNEJ: KONJ NA AVTO - Anton Vide iz Grobelj je 5. oktobra zvečer vodil vprežni voz proti Sentjerneju, naproti pa mu je po levi strani pripeljal z osebnim avtom zdomec Jože Hudoklin iz Dobravice. Hudoklin je konja zadel, ta je padel na pokrov motorja, vetrobransko steklo pa je živali prerezalo vrat.

GRADIŠČE: AVTOBUS JE NA SEDEL - 30. septembra dopoldne je Ivan Serjak iz Pec vozil tovornjak iz Dol. Toplic proti Straži. Pri Gradišču je vozil po sredi ceste, zato je avtobus, ki je pripeljal naproti, skušal rešiti položaj. Ko pa je šofer Milan Cingerle iz Kočevja zavil z avtobusom na bankino, se ja ta udria in avtobus je nasedel. Na srečo se potnikom ni nič zgodilo, materialna škoda pa še ni znana.

RATEŽ: OPLAZIL GA JE - Sentjernečan Peter Mavrin se je 1. oktobra peljal proti Novemu mestu, pri Ratežu pa ga je oplazil tovornjak, s katerim sta se srečala. Kamion je vozil Alojz Zoretič iz Javorovce. Nastalo je za 5.000 din škode.

LOŠKA VAS: AVTO NA STREHI - Ko se je Janez Kovačič iz Vavte vasi 1. oktobra popoldne peljal z avtom proti Soteski, ga je v ovinku zaneslo pod nasip. Tam je avto obstal na strehi. Gmotne škode je za 8.000 din.

Vljuden tat

Ob vole in ob denar

Prijazen mladenič je vljudno priskočil na pomoč precej vinjenemu Matiji Kolegarju, ko se je vračal s sejma, na katerem je prodal par volov. Kmalu pa je možak ugotovil, da je okraden. Iz žepa v suknjiču mu je izginilo malo manj kot 5.000 dinarjev.

Tatinska roka, ki je 24. junija letos v Dol. Gradišču zvečer segla v Kolegarjev suknjič, je bila Patetova. Mladi Franc, doma iz Potočne vasi 20, je bil že kot mladoletnik na krivih poteh. Dali so ga v prehodni mladinski dom v Ljubljano, toda od tam je pobegnil in prišel domov. Mame nima, zato je očeta prosil za denar, da bi se peljal k sestri v Beograd. Ker mu oče denarja ni hotel dati, je fant iskal priložnosti, da bi prišel do denarja tako ali drugače.

Naključje je hotelo, da je našel na Matijo Kolegarja, ki se je vračal s sejma s polno denarnico. Možak je bil tudi precej okajen, zato se je prijazni mladenič ponudil za spremstvo. In tako mu je neopazno izmaknil denarnico.

Ko so fanta prijeli, je imel večino ukradenega denarja še pri sebi. Zaradi tatvine je bil na novomeškem okrožnem sodišču obsojen na 1 leto in 6 mesecev zapora. Pred senatom, ki mu je predsedoval Janez Smolej, je fant vse priznal in obžaloval, toda prepozno. Ko bo sodba pravomočna, bo šel v zapor.

Ves razmrcvarjen je ležal mlad golob pred dnevi na škarpri v novomeški Vrhovčevi ulici in vsak, kdor je šel mimo, je zmajal z glavo. Le kdo je ptiča tako zdelal in ga pustil na tako vidnem kraju? (Foto: R. Bačer)

DEKLICA STOPILA PRED AVTO

7. oktobra okrog 18. ure je na novomeškem Glavnem trgu avto podrl še ne triletno Silvano Ostojič. Zgodilo se je, ko je Vladislav Mali, domačin, pripeljal z avtom čez most na trg, pri trgovini Dolenkja pa je s pločnika nenadoma skočila na cesto mala Silvana, ki se je izrgala materi z rok. Otrok je bil k sreči le laže poškodovan, vendar je ostal v bolnišnici.

Navzlic novemu mostu čez Krko v mizarskem obratu NOVOLESA na Dvoru ob poplavih še niso brez skrbi. Kadar hkrati pritisejno hudourni vode in narasla Krka, se gladina v proizvodnih prostorih in skladiščih hitro dviga. Nič boljše ni v novem obratu v Soteski: Takole je v soboto zvečer reševalna skupina črpala vodo iz poplavljenega dvorskega obrata (Foto: M. Moškon)

Star znanec pride na Dob

Franc Zaletel je ponovno dobil tri leta zapora, ker je po naših krajih vlamiljal in kradel, kjer je bila priložnost

Veliko let svojega 42-letnega življenja je Franc Zaletel, doma iz okolice Kranja, predsedal po zaporih. Kaže, da mu je tako življenje všeč, kajti znova in znova sega po tuji lastnini. Nad meter je dolg list, na katerem so vpisane doseganje Zaletelove kazni.

Zaletel je sicer izučen krojač, vendar se preživlja s krojo. Ni zaposlen, klati se in kar naprej stopa kot obtoženec pred sodišča. Od leta 1950 do zdaj je bil dvajsetkrat kaznovan, vselej za-

Še v svinjaku nimajo miru

Ženska z majhnimi otroki stanuje v svinjaku, ker jim je doma oče alkoholik naredil življenje neznosno - To so Špringerjevi z Grčvrha

Zival bi bolje ravnala z mladiči, kot dela Špringer z lastnimi otroki. Alojz Špringer, star 45 let, je podivjan alkoholik z Grčvrha pri Miri peči. Družino je mučil brez konca in kraja in center za socialno delo ga obravnava že skoro sedem let.

Petnajst let sta poročena Alojz in Ana Špringer in štiri otroke imata. Marti je zdaj 4 leta, Jožica jih ima 6, Slavka je stara 10 let, Lojze jih je bil 15. Imajo skromno posestvo z enim hektarom zemlje, toda že dolgo se gospodar ne zmeni za kmetijo. Ima invalidsko pokojnino, ki jo kmalu požene po grlu. Popije tudi ves domači pridelek vina.

Grob je bil Špringer že od nekdaj, prav poživljen pa je zadnja leta. Mali deklici Jožico in Marto je neštetokrat zvečer napodil od hiše. Grozil jima je s sekuro, ju s kričanjem in batinami budil iz že tako nervoznega sna. Otroci so z materjo vred neštetokrat bežali v temno noč, poleti, v dežju, pa tudi v snegu.

Po očetovi zaslugi ima Jožica poškodovano nogo in se je zara-

Razmere so se čedalje slabšale in letos januarja - sredi zime - se je mati z otroki vred oddešila v sosedov svinjak. Sosed Kolenc jim je dal skromno zavetje, da bi vsaj noč prebili v miru. Ampak tudi tam niso povsem na varnem: podivjani alkoholik jim še v svinjaku ne da miru.

Ko je Špringer zaradi grdega ravnanja z otroki pred kratkim stal kot obtoženec pred novomeškim občinskim sodiščem, ni bil niti malo skesan.

„Res se od časa do časa napijem,“ je rekel, „ampak nikomur nič nočem. Zaradi mene so lahko vsi doma, če pa sami gre do hiše, je to njihova stvar.“ Nič ga ni sram in nič se mu ne zganja na dnu srca! Najbrž je tudi tam že sam alkohol. Špringer se je zdrvil, a ni nič pomagalo. Senat, ki mu je predsedovala Cveta Matjašič, je Špringerju prisodilo leto dni zapora. Ko bo sodba pravomočna, si bodo domači oddahnili. Vsaj letošnjo zimo bodo morda prebili v miru.

R. BAČER

KRONIKA NESREČ

GRADIŠČE: AVTOBUS JE NA SEDEL - 30. septembra dopoldne je Ivan Serjak iz Pec vozil tovornjak iz Dol. Toplic proti Straži. Pri Gradišču je vozil po sredi ceste, zato je avtobus, ki je pripeljal naproti, skušal rešiti položaj. Ko pa je šofer Milan Cingerle iz Kočevja zavil z avtobusom na bankino, se ja ta udria in avtobus je nasedel. Na srečo se potnikom ni nič zgodilo, materialna škoda pa še ni znana.

RATEŽ: OPLAZIL GA JE - Sentjernečan Peter Mavrin se je 1. oktobra peljal proti Novemu mestu, pri Ratežu pa ga je oplazil tovornjak, s katerim sta se srečala. Kamion je vozil Alojz Zoretič iz Javorovce. Nastalo je za 5.000 din škode.

LOŠKA VAS: AVTO NA STREHI - Ko se je Janez Kovačič iz Vavte vasi 1. oktobra popoldne peljal z avtom proti Soteski, ga je v ovinku zaneslo pod nasip. Tam je avto obstal na strehi. Gmotne škode je za 8.000 din.

POTOČNA VAS: PRI ODCEPU V KAMEN - Jože Muhič z Golobinjeka je 3. oktobra popoldne peljal z avtom iz mesta proti Mirni peči, pri odcepu za Potočno vas pa ga je zaneslo. Najprej je trčil v kamen, potem je prevrjen obstal na strehi. Naglica bo veljala kar 9.000 din.

DRUŽINSKA VAS: NEPREVIDNO DEKLETCE - Cveto Zoran iz Šmarjeških Toplic je 3. oktobra popoldne pripeljal z avtom do Družinske vasi, kjer je ob cesti stal avtomobil. Ko je hotel Zoran z avtom mimo, je iz avta stopila 8-letna Nataša Bobič. Voznik je deklico zbil, ker pa je tudi močno zavrnil, je avto zanašalo, potem se je prevrnil. Deklica je bila poškodovana, gmotna škoda pa znaša 8.000 din.

DOL. DOBRAVA: PO PREHITRI VOZNI NA NJIVO - Anton Rečelj iz Smalčje vasi pri Sentjerneju se je 30. septembra zjutraj z avtom peljal proti Ljubljani, med potjo pa je avto zaneslo čez bankino a njivo, kjer je obstal na boku. Voznik je pri nesreči dobil le nekaj prask, avto pa je precej razbit. Po oceni bodo popravila veljala najmanj 7.000 din.

NOVO MESTO: NI BILO VARNO - 4. oktobra zjutraj je Novomeščan Alojz Zupančič ustavil avto pred občino, da bi zavil v levo, v tem pa ga je prehitel avtobus, ki ga je vozil Marjan Bele. Ker je takrat naproti pripeljal drug avto, je avtobus zapeljal na kraj, pri tem pa zadel Zupančičev avto. Škode je za 5.000 din.

BROD: KOLO JE ODPADLO - 5. oktobra zvečer, ko se je Alojz Zajc iz Novega mesta peljal s tovornjakom od Straže proti mestu, so se med potjo odvili vijaki na zadnjih kolesih. Kolesi sta odpadli in eno se je skotalilo v osebni avto. Neže Kavšek iz Gotne vasi, tako da je škode za 3.000 din.

SENTJERNEJ: KONJ NA AVTO - Anton Vide iz Grobelj je 5. oktobra zvečer vodil vprežni voz proti Sentjerneju, naproti pa mu je po levi strani pripeljal z osebnim avtom zdomec Jože Hudoklin iz Dobravice. Hudoklin je konja zadel, ta je padel na pokrov motorja, vetrobransko steklo pa je živali prerezalo vrat.

Skrbnik je lahko oseba, ki ima določene osebne lastnosti in sposobnosti za opravljanje skrbniške dolžnosti, in mora dati svoj pristanek. Pri tem upoštevajo želje osebe, ki zapade pod skrbništvo, če je sposobna želje sama izraziti, sicer pa upoštevajo mnenje bližnjih sorodnikov. Skrbniku izdajo dokument, na podlagi katero-

Skrbnništvo nad polnoletnimi

regi je potem dolžan skrbno in preudarno upravljati imovino varovanca in zanj skrbeti. Posebno pa je skrbnik dolžan odpravljati tudi vzroke, zaradi katerih je bila varovanec odvzeta opravilna sposobnost, in si prizadevati, da bi tak človek spet lahko postal zmožen sam skrbeti zase.

Če ima varovanec imovino, jo popisajo, ocenijo in jo predajo skrbniku v upravljanje. Če ima nepremičnine, postavljene pod skrbništvo, se to vpiše v zemljiško knjigo, prav tako pa zabeležijo, kadar skrbništvo preneha, kadar sodišče varovanca vrne opravilno sposobnost.

Skrbnik sicer samostojno opravlja posle za svojega va-

radi vlomov in tatvin. Nazadnje so ga septembra obsodili pred novomeškim okrožnim sodiščem.

Zaletel je 25. maja letos v Gotni vasi vlomil v čuvajnico Komunalnega podjetja, kjer je vzel bundo, delovno haljo in drobnarije; na Otočcu je iz shrambe Petra Iskre odnesel 28 salam, več klobas in šunko v vrednosti 1.800 din. V vasi Kote v Grčevju je iz hiše Martina Blažiča smuknil tranzistor s kasetnim magnetofonom; v Šmarjeti je iz stanovanja Marije Prešeren ukradel kolo; v Brezovici je vlomil v hišo Antona Jereleta in se dodobra oblekel s tujimi oblačili; 30. maja zvečer je na Straškem hribu vdril v zidnico Franca Kulovca in mu odnesel razno orodje, obleko in nekaj jedil.

Vseh 6 kaznivih dejanj: tri vlope in 3 tatvine, je obtoženec priznal, ugotavljajo pa, da je v njegovem zagovoru tudi nekaj resnice. Zaletel namreč pravi, da se ga povsod branijo v službo zaradi „burne preteklosti“ in da mu na koncu ne preostane drugega kot ponovna kraja. Senat pod predsedstvom Janeza Kramariča je Zaletelu prisodil tri leta zapora, do pravomočnosti sodbe pa bo počakal v priporu.

KOLESARKO JE PODRL

Milan Furlan iz Artič je 2. oktobra pripeljal z avtom v križišče pri Brežicah in ni pogledal, če je cesta prosta. Izzsilil je prednost pred kolesarko Jožico Ogorevc iz Bukoška, jo podrl in tako poškodoval, da so jo morali odpeljati v bolnišnico.

Zdaj še precej megle...

Rudi Hrvatini: »Tudi samoupravno skupnost socialnega skrbstva do konca leta«

Na republiško pobudo sledijo tudi v Novem mestu samoupravno skupnost socialnega skrbstva. Inicijativni odbor, ki ga vodi Rudi Hrvatini, se je že nekajkrat sestal. Člani so si razdelili naloge. Naloge, ki so jih posamezniki dobili, prav gotovo niso lahke. Pripraviti morajo vrsto samoupravnih aktov, tako samoupravni sporazum in statut. Trenutno je najodgovornejša naloga pripraviti samoupravni sporazum, saj brez take listine skupnosti ni mogoče ustanoviti. „Osnutek sporazuma bo šel v javno razpravo, brž ko

bodo tudi to ustanovili delovni ljudje iz TOZD, krajevnih skupnosti in drugi. Zakon natančneje piše o tem, kdo so to in kdo oziroma v čigavem imenu sporazum tudi podpiše. V Novem mestu je ta čas že znan tudi okvirni program potreb za leto 1975. „Pričakujemo, da bo možno v okviru skupnosti potrebe na področju socialnega skrbstva lažje pokrivati kot do zdaj, ko je bilo financiranje v občini neposredno odvisno od občinskega proračuna. Ta hip pa še ne morem reči, kako in po kakšnih stopnjah naj bi zbirali denar za fonde socialnega skrbstva.“

„Slišati je, da je inicijativni odbor že pri svojem začetnem delu naletel na nejasnosti. Te so menda prišle na dan tudi v dosedanjih razpravah. Kaj je, na primer, še sporno?“

„Več nejasnosti ponuja že sam zakon. Med drugim je predvideno, naj bi imela skupščina socialnega skrbstva zbor uporabnikov in zbor izvajalcev. Naš predlog je, naj bi ne imeli tako imenovanega dvodomnega skupščinskega sistema, marveč v skupščini samo en zbor. Ne znamo si namreč razložiti, kaj naj bi bil zbor izvajalcev, oziroma kdo naj bi ta zbor sestavljal. Priporočila je tudi glede same strokovne službe. Nekateri menijo, da bi moral biti sedanjí Center za socialno v Novem mestu v sestavi samoupravne skupnosti kot njena strokovna služba, drugi pa, naj bi center postal samostojna OZD. Kaj je še nejasnega, pa bo pokazala javna razprava.“

I. ZORAN

Rudi Hrvatini: „Socialno skrbstvo poslej v interesni skupnosti.“

bo narejen. Računamo, da bomo že do konca oktobra imeli pred seboj besedilo, podobno končnemu. Upamo, da nam bo v tem času uspelo dobiti tudi osnutek statuta. Da se mudi, ne bi posebej poudarjal, vendar si le nadejamo, da bomo skupnost oblikovali do konca leta in da bo s 1. januarjem 1975 že delovala,“ napoveduje Hrvatini.

Podobno kot druge samoupravne interesne skupnosti

V nedeljo popoldan je v Novo mesto dopotovala sedemčlanska krvođajalska delegacija iz Ditzingena. V Novem mestu bo ostala do nedelje, 13. oktobra. V tem času si bodo gostje iz Nemčije ogledali Novo mesto in okolico. Na sliki: Boris Savnik, predsednik Rdečega križa mesta Ditzingen Siegfried Bople in Danilo Kovačič. (Foto: Janez Pezelj)

Nobena pomembna stvar ne sme mimo

Na petkovi predkongresni konferenci prizadeto razpravljali o vlogi sindikata - »Nič, kar je pomembno za delavca, ne sme mimo!« so rekli

V polni dvorani doma sindikatov je bila v petek predkongresna konferenca sindikatov novomeške občine. Glavna tema konference je bila razprava o osnutkih predkongresnih dokumentov in poročilu republiškega sveta ZSS ter volitve delegatov za osmi kongres ZSS in sedmi kongres ZSJ.

V uvodnem govoru je tovariš Franc Borsan poudaril pomen osmega kongresa ZSS, te najbolj množične organizacije delavskega razreda, ter da mora biti kongres akcija za dosledno uresničevanje vsega, kar smo zapisali v ustavo in v dokumente desetega kongresa ZKJ in sedmega kongresa ZKS.

Po letu in pol trajajočih razpravah in dopolnjevanju imamo sedaj izdelan predlog statutarnega dogovora, ki bo stopil v veljavo na osmem kongresu ZSS, če ga bo sprejelo dvotretjinsko članstvo osnovnih organizacij sindikata v Sloveniji. Ta predlog v 91 členih opredeljuje pomembnejša vprašanja sindikalne organiziranosti in delovanja. Naloge sindikatov zadevajo tista področja, na katerih imajo delavci poglavitne interese. Ta področja pa so: samoupravljanje, dohodek in njegova delitev, vloga v samoupravnem sporazumevanju, kadrovska politika,

medsebojna razmerja v združenem delu in še mnoga druga. Statutarni dogovor zahteva v tem okviru tudi tole: „Nič, kar je pomembno za delavca, brez sindikata!“

Po razpravi o stanovanjski politiki in otroškem varstvu ter o problemih

šolstva v novomeški občini, so udeleženci konference na javnih volitvah izvolili še osem delegatov za osmi kongres ZSS in štiri za sedmi kongres ZSJ.

B. KRŽE

Spet varni pločniki!

Že na seji občinske skupščine v mesecu juliju je neki delegat opozoril na izrabljene lesene pločnike na mostu v Novem mestu in dobil odgovor, da se

ZAKAJ TAKO?

Mlečni odbitek

„Na mirnopoški zbiralnici imajo vedno kaj reči o mleku, ki ga tam oddajamo. Enkrat, trdijo, je presmetno, drugič spet, da je skisano. Zadržič mi niso priznali kar 36 litrov, češ da je bilo mleko kislo. Skoraj vedno se zgodi, da ta ali ona prinese več, kot ji plačajo. Ampak, prosim vas, ali je mogoče dokazati neoporečnost mleka, ko je že v veliki skupni kanti!? Zase in za druge prav dobro vem, da dajemo čisto in naravno mleko, kot ga pač namolzemo.“

Tako je povedala prejšnji teden Marija Zupančič, kmečka gospodinja iz Hmeljičiča, in dejala, da v njeni vasi in v okolici mnoge mislijo tako. Čutijo se ogoljufane, boli jih, da se jim neprijetnosti z mlekom dogajajo leto za letom. Ugovarjajo, pravijo, a nič ne za-leže. „Ali naj to razumemo kot norčevanje iz zgarane in zapostavljene dolenske kmetice, ki ima tako rekoč svoj edini dohodek od mleka?“ je še pristavila Zupančičeva in odhitela domov po opravkih: da bi nakrmila svoje tri krave in kaj postavila na domačiji z 11 ha velikim posestvom.

D. R.

MINI ANKETA:

Republiškega Zavoda za spomeniško varstvo očitno prav nič ne žulijo grobovi Janeza Trdine, Primčeve Julije ali Leopoldine Logar-Kuraltove in še koga, ki počivajo na novomeških pokopališčih, kajti obnove in varstva potrebnih kulturnih spomenikov na Slovenskem je brez števila. Zategadelj bi bilo podobnih zapisov, kot je prof. Bačerja v naši „Prilogi“, lahko še precej, vprašanje pa je, kdo se bo zganil in storil kaj učinkovitega, kajti prav nesramno do pokojnikov je, da se jih spominjo samo slavistična društva enkrat v letu dni, to je na dan mrtvih, sicer pa njihovih grobov sploh ni mogoče najti. Nekaj Novomeščanov je povedalo o stvari naslednje:

Pozabljeni?

Marjan PEČAR, študent: „Pokojniki so že pokopani, to drži, kje pa so njihovi grobovi, bi bilo treba povedati vsakemu na uho. Ne smeli bi dopustiti, da se tudi v Novem mestu ponovi kakor z ljubljanskim Navjem, zato bi moralo Slavistično društvo narediti kakšno akcijo in potegniti pokojnike iz anonimnosti novomeških pokopališč.“

Bogdan MALI, avtomehaničar: „Vem, da je na pokopališču v Smitelu in Ločni pokopanih nekaj znanih ljudi, zato bi bil lahko na vhodih kakšen napis, ki bi vsaj približno nakazal kraj grobov, kajti veliko ljudi zanje sploh ne ve. Oskrbovanje teh grobov ne bi smelo biti prepuščeno naključju.“

Marko POTOČNIK, študent: „Če bi bil že pokopan kak slavist, bi bila potka do njegovega groba posuta z belimi kamenčki. Grobovi res priznanih ljudi pa so prepuščeni času in pozabi. Morda ne bi bilo napak, ko bi šli v akcijo študentje in s sirkovimi krtačami očistili že precej nagnjene nagrobnike.“

Neka fina gospodična, ki seveda ne sme biti imenovana, nas je v Studijski knjižnici odpravila kar na hitro z besedami, da nima časa in da naj take otročarije sprašujemo tiste brezdelce, ki posedajo v gostilnah. Zategadelj nisimo več drezali v ta, po našem mnenju za vse odgovoren kulturni problem, ker smo se bali, da nas ne bi kakšna gospodična celo ugriznila.

D. R.

STROKOVNO VODSTVO

V nedeljo, 13. oktobra ob 10. uri dopoldne, bo po arheološki razstavi „Novo mesto v antiki“ v Dolenjski galeriji strokovno vodil Tone Knez, višji kustos Dolenjskega muzeja, in razlagal razstavljeno gradivo. Opozorjamo na to priložnost in vabimo na ogled razstave.

Kaj dviguje mirnopoški prah?

Prebivalci Mirnopoške doline imajo glede asfaltiranja drugačne predloge od »uradnih« - Ali bo pobuda Ivanje vasi dokončno šla po vodi?

Te dni raznemajo Mirnopočane govorice o asfaltiranju ceste skozi naselje. Kot je znano, naj bi cesto posodobili od Biške vasi do Jablana. Sofinancirali naj bi jo republika in občina.

Medtem so se sporekli zagovorniki že znanega posodobitvenega načrta in vaščani Ivanje vasi, ki so na lastno pobudo začeli zbirati denar za asfaltiranje cestnega odseka od svojega kraja do mostu. Z druge strani je

spet slišati, da bi bili Mirnopočani s svojimi prispevki raddarnejši, če bi dobila asfaltno prevleko tudi cesta proti železniški postaji.

Računi kažejo, da bi asfaltiranje ceste od Mirne peči do

konca Ivanje vasi (približno 1 km) stalo okoli 28 starih milijonov. Vaščani Ivanje vasi so že do zdaj zbrali znatno vsoto, skupaj z brezplačnim delom pa bi njihov prispevek dosegel 10 starih milijonov. Trdijo, da njihove pripravljenosti prej omenjeni načrt ne upošteva.

Vprašati se je treba tudi, ali ne bi kazalo najprej asfaltirati le del od zaselka Vihre do Malenske vasi, poleg tega pa še odseka Mirna peč-most v Ivanji vasi in Mirna peč-postaja. Če bi se del lotili tako, bi se gotovo tudi samopriskevki prebivalstva podvojili.

P. PUNGERČAR

VELIKI LIPOVEC: PRAZNIK SE BLIŽA

Vaščani Velikega Lipovca so začeli pred kratkim vgrajevati kanale na cesti skozi Boršt. V tem kraju bodo 27. oktobra odkrili spominsko ploščo narodnemu heroju Dušanu Jerebu-Stefanu in tovarišem, ki so padli z njim 12. marca 1943. Dokončno ureditev ceste je prevzela žužemberska krajevna skupnost, ki bo k delu pritegnila tudi vinogradnike. Cesto bodo uredili tako, da bodo po njej lahko vozili avtobusi. Na proslavo v Velikem Lipovcu se pripravljajo tudi družbenopolitične organizacije iz krajevne skupnosti, še posebej pa krajevna organizacija Socialistične zveze in gasilsko društvo v Ajdovcu.

M. S.

Stolp starinskega novomeškega Rotovža so pred kratkim nanovo »preoblekli«. Nevarno delo so delavci opravljali več dni. Upajo, da bo ta sveža barva vzdržala nekaj desetletij. (Foto: Zvone Seruga)

Kakšna cesta drži skozi Ivanjo vas, kaže posnetek: ob deževju poplavljen, kanal zamašen, makadam uničen. (Foto: Polde Pungerčar)

Ena gospa je rekla, da bo poslala sina v pekarsko šolo. Druga je dodala, da verjetno samo zato, da ji ne bo treba stati pred trgovino v dolgi vrsti...

TRŽNICA - Zaradi trgatve je

POGREBI - Umrl je Rudolf Zajc, delavec v 34. letu starosti, iz Foersterjeve 11.

ROJSTVA - Rodile so: Milena Kumer z Ragovske 14 - dečka, Angela Kristan iz Volčičeve 16 - Matevža in Ivanka Vidmar, Nad mlina 42 - dečka.

S TRANSFUZIJSKE POSTAJE - Prejšnji teden se je na transfuzijski postaji oglasilo 76 prostovoljcev; med njimi je bilo največ dijakov in delavcev.

MRAZ SILI V KRAJO - Te dni, ko se živo srebro krči, je v mestu vse manj Ciganov. Če že pridejo, se najraje klatijo po tržnici, kjer ponujajo tekstilne izdelke prodajalci iz Bosne. Tako so v petek ujeli „na delu“ desetletnega Roma, ki je s stojnice potegnil jopico, a ga je prodajalec pravočasno ujel. Okoli ruvočega se para se je takoj nabralo nekaj radovednežev in Romov, ki so hoteli kar na mestu dogodka poiskati pravico. Kljub temu ni prišlo do pretepa.

Od dogovorjene solidarnosti slovenskih občin v proračunih nerazvitih še vedno le luknje - Črka zakona onemogoča gospodarstvu da bi po samoupravnem dogovoru pomagalo proračunu odplačevati anuitete za šolstvo

Z mučnim moledovanjem, ne po dogovorjenem avtomatizmu, so predstavniki trebanjske občinske skupščine le pritegnili 300 tisočakov, teče pa že deseti mesec proračunskega leta. Kako se bo prelilo 2,80 milijona tega denarja? Po drugi strani pa v občinski proračun lepo doteka denar iz domačih virov tako, da bo le-ta celo večji, kot je bilo načrtovano. To je lep dokaz, da nerazviti ne čakajo le na druge, čeprav jim ta denar gre.

Smo torej že padli na izpitu slovenske solidarnosti med občinami za tako imenovano financiranje splošne in skupne porabe? Kot nam je o tem povedal predsednik izvršnega sveta občinske skupščine Trebnje Janez Zajc, položaj, v katerem so se znašli zaradi neizpolnjenih obveznosti iz sklada za prelihanje tega denarja, niso v lahkem položaju. Še julija in celo avgusta je bilo v republiškem skladu le 26.000 dinarjev! Danes ni mnogo bolje. To, kar je iz tega dobila trebanjska občina, je kot kaplja v morje. Obveznosti imajo skozi vse leto, neglede na to, ali je kaj denarja iz solidarnostnega sklada ali ne. Razen težav za izplačevanje osebnih dohodkov državne uprave so bile močno prizadete krajevne skupnosti in ostali porabniki.

Ob tem v Trebnjem poudarjajo še povsem zakonsko oviro, ki jim podira doseženo samoupravno soglasje z delovnimi organizacijami. Le-te so pripravljene pomagati občinskemu proračunu, da bi lahko še nadalje poravnava sprejeto obveznost za odplačevanje obrokov od posojil za gradnjo šol. Četudi bi kateri od kolektivov ta denar rad nakazal, služba družbe-

nega knjigovodstva takega naloga ne bi dopustila, ker zvezni predpis prepoveduje „obreme-

JANEZ ZAJC: „Solidarnost med slovenskimi občinami ne gre in ne gre. Doma dosežemo soglasje z gospodarstvom, vendar nam vse skupaj vržejo v vo-

do predpisi.“

njevanje tekočega dohodka“. Občinski proračun (obveznost,

sprejeta pred leti) je letos dolžan poravnati 720.000 dinarjev zapadlih obrokov. Polovico te vsote je celo že uspelo vplačati, čeprav ni bilo dohodkov. Ostalega po vsej verjetnosti ob takim dohodku ne bodo zmogli, a glej, banka se jim lahko usede na preostali denar v proračunu z akceptnim nalogom!

Občinski izvršni svet je o teh težavah že večkrat prizadeto razpravljal, ugotovitve so tudi že posredovali slovenskemu izvršnemu svetu.

A. ŽELEZNIK

JANEŽIČ IN KOLENC DELEGATA

Na predkongresni konferenci sindikalnih organizacij trebanjske občine minuli četrtek sta bila za delegata, ki bosta zastopala na sindikalnih kongresih delavce občine, izvoljena Ludvik Janežič in Franc Kolenc. Janežič iz TRIMA se bo kot delegat kovinskopredelovalne industrije udeležil zveznega kongresa v Beogradu, Kolenc iz DANE pa kot delegat živilske industrije slovenskega kongresa v Celju.

Rudi Berg, doma iz Prelesja in mesar v krmeljski klavnici KZ Krka, nima pripomb nad lepimi kosi, ki gredo v mesnice KZ Trebnje. Zaklane živali na sliki so bile v torek, 1. oktobra popoldne, pripravljene za prevoz v mesnice. (Foto: Železnik)

IZ KRAJA V KRAJ

SKUPNA MENZA - V Trebnjem se dogovarjajo o preureditvi nekdanjih zaporov v občinski zgradbi v objekt družbene prehrane, kjer bi se lahko hranili delavci občinske uprave in tudi nekaterih drugih kolektivov.

VELIKA LOKA: POMLADILI SO SE - Člani mladinskega aktiva so izredno pridni. Zadnje nedelje so se lotili celo polaganja robnikov za nove asfaltne ceste. Delo ni lahko: posamezen robnik tehta tudi 90 kg, dosti sitnega dela je, preden je tak kamen vliit v beton in poravnat z drugimi. Ni čudno, da Cestno podjetje zaračuna za to opravilo po 150 dinarjev za tekoči meter. Sicer pa mladi pri tem delu niso osamljeni: rokave so zavijali tudi predsednik krajevne organizacije SZDL Stane Kozlevčar, predsednik sveta KS in podpredsednik občinske skupščine Jože Klemenčič, Jože Medvešek ter avtoprevoznik Marjan Pangerc. V šali so dejali, da se kar bojijo, če bodo mladi lahko našli zanje še prostor v svojih članskih zvezkih!

POŽARNOSTNI SESTANKI - Gasilska društva v občini so se dostojno pripravila za požarnovarnostni teden. Društva so pripravila požarnostne sestanke po vaseh, kjer so člani in vaščani govorili o nevarnostih pred požari, občinska gasilska zveza in oddelek za notranje zadeve pri občinski skupščini pa sta pripravila tudi letak, kjer opozarjajo občane na zaščito pred ognjem.

LEPŠA GOSTILNA - Gostilničar in donedavna aktivni odbojkar Opara obnavlja svojo gostilno, saj v Trebnjem še vedno manjka gostinskega prostora. O načrtih razvoja gostinstva noče nobene povedati, saj še vedno zameri tistim, ki so ga prijavili komisiji za ugotavljanje izvora premoženja. Zato je izgubil mnogo časa in volje; dokazati pa mu niso mogli ničesar. Pošteno in z marljivostjo prigosposodarjeno ni greh, čeprav, kot je bilo to v tem primeru, terja nato še živcev in dokazovanja. Računi pa so čisti in tudi to je zadovoljstvo!

TREBANJSKE NOVICE

Črna ne pripelje pamet, sili narava. Načelnik oddelka za gospodarstvo F. Lipovšek, je lani celo v pisnem pismu našemu časniku pisal o nepotrebnosti mostu čez Mirno v Dol. Boštanju. Ob poplavih je bil edina vez Sevnice s svetom ceste, dokler voda ne zalije tudi teh. V tako betežnem stanju je most sedaj, pa je izhod le za lažja vozila ali pa drzne. Zakaj? (Foto: Železnik)

Le združeni tudi uspešnejši

Kakšna so prizadevanja za združitev trgovine, gostinstva in kmetijstva v občini? Razgovori tudi z ABC iz Ljubljane in celjskim Merxom

Na pobudo komiteja občinske konference ZK Sevnica je prišlo do pogovorov o pripravi združitve Trgovskega podjetja, Kmetijskega kombinata Zasavje in Gostinskega podjetja iz Sevnice. Razgovori so se dajajo bifeji in gostinstvo v Gostinskega organizacijskih rešitvah je zato lahko spregovoril tudi občinski izvršni svet na ponedeljkovi seji.

Kombinacija, dvotinost (Kmetijsko kombinat in Trgovsko podjetje) v vrsti krajev enake trgovine, ki bi se dajajo bifeji in gostinstvo v Gostinskega organizacijskih rešitvah je zato lahko spregovoril tudi občinski izvršni svet na ponedeljkovi seji.

Zaupnica Zorku

Menije studenške delegacije in sveta KS

Ladno nedeljo v septembru je bil v Studencu 22. seja sveta krajevne skupnosti skupno s člani delegacije in sveta KS. Na seji so se dajajo bifeji in gostinstvo v Gostinskega organizacijskih rešitvah je zato lahko spregovoril tudi občinski izvršni svet na ponedeljkovi seji.

sposobnost večjih naložb in zaostajanje za naglim industrijskim razvojem občine so že večkrat privedle do zahteve po rešitvi tega vprašanja s povezovanjem v sami občini ali tudi izven nje. Ustavne rešitve, kongres in dokumenti Zveze komunistov omogočajo tudi izpeljavo take organizacijske povezanosti delavcev vseh treh sedanjih podjetij v trdno organizacijo, ne da bi bile okrnjene samoupravne pravice katerega koli dela.

Glede slednjega se je že oblikovalo mnenje, da bi bilo najbolj smotno združiti vsa tri podjetja v eno organizacijo združenega dela s TOZD za gostinstvo, kmetijstvo, trgovino in kooperacijo z delovno skupnostjo skupnih služb.

Ob tem pa se porajajo razne prilike za nadaljnje povezovanje v regiji in tudi na širšem območju. Bili sta že dve srečanja s predstavniki velikega trgovskega podjetja ABC iz Ljubljane, ki je znano tudi v Zasavju. V tej sestavljeni organizaciji združenega dela je v 280 poslovalnicah zaposlenih 2.200 delavcev, ki naj bi letos ustvarili za 140 milijard prometa. Drugi poslovni obisk sevnjskih go-

To pa je kopitarniški jez na Sevnici. Nihče v tovarni se ni spomnil, da bi ob naraslem hudourniku dvignili zapornice! Voda si je seveda izbrala pot čez travnik.

Proti jutranjemu kozarčku

Prepoved točenja alkohola med 4. in 7. uro

Občinski izvršni svet je na svoji 7. seji v ponedeljek sprejel odlok o prepovedi točenja alkoholnih pijač na območju občine v jutranjih urah. S tem je izpolnjena zahteva mnogih, ki opozarjajo na škodljive posledice „medenja“ nekaterih za točilniškimi mizami že v zgodnjih urah.

Pravih podatkov o tem, koliko ga zvrnejo že na vsežodaj, v občini ni. Po izjavah nekaterih gostinstvo na sevnjski postaji v nekaj jutranjih urah stoči za 1.000 dinarjev alkoholnih, večinoma žganih pijač! Terapevt v sevnjskem klubu zdravljenih alkoholikov dr. Cveto Gradišar sodi, da pri posamezni točilni mizi raznih bifejev steče v prvih jutranjih urah poprečno po 6 litrov žganih pijač.

Podatki, ki veljajo za vso republiko, so še veliko bolj zaskrbljujoči: alkoholik izgubi poprečno 10 svojih delovnih let zaradi tega zla. V republici imamo 80.000 kroničnih pivcev, preko mere pa jih pije 300.000. Vse to skupaj da v državi milijon in osemsto tisoč delovnih mesecev izgube v proizvodnji. Gostinci izvajajo v jutranjih urah 30 odst. dnevnega iztržka!

Kot navaja dr. Gradišar v obrazložitvi odloka, želijo z njim prenesti vprašanje boja proti alkoholizmu v občini z ramem strokovnih služb in peščice zanesenjakov posredno na vso družbo. To pa je le eden od členov iz akcijskega programa boja proti alkoholizmu, ki ga bodo morale obravnati družbenopolitične organizacije in delovni kolektivi. Ni univerzalnega zdravila za alkoholizem, uspeh pa lahko obrodi stalna skrb in široko zasnovana aktivnost vseh, ki v tem boju lahko kaj prispevajo. Bodo s tem prizadeti le gostinci? Nikakor ne. Bolj naj razširijo ponudbo toplih jedi in brezalkoholnih okrepčil! Tudi v delovnih organizacijah bo treba okrepiti budnost in preprečevati prinašanje alkohola za tovarniške ograje.

A. Z.

TO IN ONO S STUDENCA

VELIKI CESTE - Člani sveta krajevne skupnosti Studenec in komiteja občinske konference združenega dela, ki so se na zadnji seji srečali, kdo je dovolil Mariji Zavratac 14 graditi gostilno poleg tik ob dveh restoranskih restoranih. Gre za delo, ki je dovoljeno gradnjo?

KOPNIJO - Na območju krajevne skupnosti Studenec po novem zakonu pa kmetij mnogo bolj vprašanje bodo ob koncu zime obravnavali ob koncu zime. Vnaprej lahko o kmetijski skupnosti, odloča občinski izvršni svet.

URBANI KOMISIJI - Ker se pri oblikovanju dopolnjuje sestav za urbanistična vprašanja, občinski izvršni svet na svoji seji imenoval za člana te ko-

misije tudi svojega članka. Odločili so se za kmeta Franca Železnikarja s Studenca.

KS: 111 TISOČAKOV NALOŽB - Svet krajevne skupnosti je že sprejel predlog proračuna krajevne skupnosti za prihodnje leto. Potrebovali bodo kar 111.000 dinarjev. Gre za naslednja dela: obnova ceste Ponikve-Arto, ki bo veljala 30.000 dinarjev, Zavratac-Križe-Prevole (20.000 din), dograditev ceste Zavratac-Miren dol 5.000, cesta Rovišče-Hudo Brezje-Cerovec 10.000, Rovišče-Zastraze-Brezovo 10.000, Brezovo-Križe 3.000, Zavratac-Demarjev vrh 2.000, Studenec-Roženca-Ilovec 10.000, Rovišče-Breška gora 3.000. Ravno tako bi želeli pomagati graditeljem vodovoda na Vrseh s 5.000 dinarji. Popravilo mrtvašnice bo terjalo vsaj 4.000 dinarjev, gasilec pa bi se spodobilo pomagati vsaj s petimi tisočaki.

SEVNJSKI VEŠTNIK

DOLENJSKI LIST

Spomladi se obetata Adlešičem dve pridobitvi: do vasi se bodo lahko pripeljali po asfaltirani cesti, precej domačink pa se bo zaposlilo v novem obratu konfekcije novomeskega „Roga“. (Foto: B. Podobnik)

TIS: premalo

V črnomaljski občini uči precej učiteljev, ki za to delo nimajo zahtevane izobrazbe. Občinska temeljna izobraževalna skupnost si prizadeva, da bi predavateljski kader okreplila. Prav zato si v občini zares ne morejo „privoščiti“, da bi imeli učitelji slabše osebne dohodke kot njihovi kolegi v drugih občinah. Ker pa je za valorizacijo osebnih dohodkov zmanjkalo denarja, se je morala TIS zateči k rebalansu letošnjega proračuna.

Ko so pri TIS delali načrte za letošnje delo, so upoštevali stanje, ki je veljalo lani. Nikakor pa si niso mogli misliti, da se bodo stroški poslovanja, pa tudi osebni dohodki tako močno povečali. Pri tem je treba seveda povedati, da so se osebni dohodki povečali zgolj zaradi povečanja življenjskih stroškov. Zato so, ko so zaposlenim predložili program letošnjega dela, predlagali, naj bi prispevali 4,85 odst. svojih bruto osebnih dohodkov, kar so delavci v občini sprejeli. Na ta način se bo v blagajni TIS zbralo letos 8.438.000 dinarjev. Razen tega bo za šolstvo v občini prispevala republiška izobraževalna skupnost 7.852.000 dinarjev.

Ta denar se zbira v blagajni TIS po načrtu, vendar ga bo, žal, premalo zaradi dražjega materiala in usklajenih višjih osebnih dohodkov. Okrog 1.080.000 bo treba še zbrati. Rebalans letošnjega proračuna TIS bo navrgel okrog 550 tisočakov, ostalo pa naj bi prispevala republiška izobraževalna skupnost.

Sprememba proračuna TIS je bila za zdaj edina rešitev. Ta pa bo uspešna le, če bo republiška izobraževalna skupnost prisluhnila prošnji Črnomaljšev in prispevala delež k normalnemu finančnemu poslovanju šolstva v občini.

B. PODOBNIK

Dopustov je konec, treba je spet poprijeti za delo. Zaposlenim pri šivalnih strojih v „Kometu“ ga ne zmanjka... (Foto: B. Podobnik)

Sladkost daje več denarja

Trgatev se je pričela - Vinska klet odkupuje grozdje - Cene določene

V metliški vinski kleti se marljivo pripravljajo na odkup letošnjega pridelka grozdja od belokranjskih vinogradnikov. Računajo, da bodo od zasebnih vinogradnikov odkupili okrog osemdeset vagonov grozdja, štirideset vagonov pa ga bodo pridelali v svojih vinogradih. Določili pa so že tudi odkupne cene za grozdje. Te pa nagrajujejo predvsem kvalitetno grozdje.

V vinski kleti bodo grozdje odkupovali po naslednjih cenah: Za kilogram modre frankinje, ki bo vsebovala 18 odstotkov sladkorja, bo dobil vinogradnik 6,20 din. Za vsak odstotek sladkorja v grozdju več bo dobil pridelovalec 20 par več, za vsak odstotek sladkorja manj pa bo dobil 20 par manj. Kilogram grozdja portugalke in zametne črnine, v katerem bo 15 odstotkov sladkorja, bo veljal 5,20 din; za vsak dodaten odstotek sladkorja bo dobil pridelovalec 20 par več, če pa bo sladkorja manj, 20 par manj. Grozdje kraljevine in belo belokranjsko grozdje bodo v vinski kleti plačevali po 4,00 din, če bo vsebovalo 17 odstotkov sladkorja. Za vsak dodaten odstotek sladkorja v grozdju bo dobil prodajalec 10 par več, za vsak manjkajoči odstotek pa 10 par manj. Kilogram grozdja laškega rizlinga, ki bo vseboval 18 odstotkov sladkorja, bodo plačevali v vinski kleti po 4,30 din, za vsak dodaten odstotek sladkorja bodo dobili vinogradniki po 10 par več, če pa bo sladkorja manj, pa za vsak manjkajoči odstotek po 10 par manj.

Pri dobro dozorelem grozdju, na primer šentlovenki, lahko vinogradniki iztržijo tudi po 6,60 din za kilogram, če bo grozdje vsebovalo 20 odstotkov sladkorja. Za tiste, ki bodo grozdje prodali vinski kleti, pa je še posebno pomembno to, da so vse te cene na „odprti račun“. Če se bodo cene vinu povečale, bodo dobili tisti, ki bodo prodali grozdje vinski kleti, kasneje še dodatno doplačilo.

Večale, bodo dobili tisti, ki bodo prodali grozdje vinski kleti, kasneje še dodatno doplačilo. Žal letošnje jesensko vreme kvari normalno dozorevanje grozdja in bo treba najbrž s trgatvijo pohiteti. Pa tudi kvaliteta grozdja bo le povprečna. In ker letošnji pridelek grozdja v Sloveniji ne bo tako bogat, kot je bil lanski, se bodo razmere na trgu z vinom najbrž spremenile. Pridelovalci vin ne bodo več tako ponujali, saj bo vina manj. Na ta način naj bi trgovci znižali svoje sedaj (pre)visoke rabate, del tega denarja pa naj bi dobili vinogradniki. Cene grozdju so namreč letos glede na draga umetna gnojila in škropiva preznizke. Vendar klet grozdja draže ne more plačevati, saj odkupne cene pravzaprav določajo odkupne cene vina.

BRANKO PODOBNIK

Bo konec pomoči?

Zaradi pomanjkanja denarja mnogo nekdanjih borcev v metliški občini lani ni prejelo borčevske družbene pomoči, čeprav so bili do nje upravičeni. In bi jo, če bi živeli v bogatejši občini, tudi prejeli. V začetku letošnjega leta so v metliški občini vseeno zbrali denar in sprejeli nov odlok, po katerem je družbeno pomoč pričelo dobivati precej nekdanjih borcev. Sedaj pa grozi, da bodo ostali nekateri nekdanji borci, ki so upravičeni do pomoči, spet brez nje ali pa bodo prejeli manjšo. Metliška občina naj bi po Sloveniji dogovorjenih kriterijih dobila 600 tisočakov republiške pomoči, ki naj bi jo poleg svojih sredstev izplačala kot borčevsko pomoč in kot pomoč socialno najbolj ogroženim prebivalcem. Do konca avgusta pa se je v ta namen zbralo 12 odstotkov manj denarja, kot bi se ga po dogovoru moralo. Za zdaj borci tega na srečo še niso občutili, če pa bo pomoč še naprej „šepala“, bodo kmalu prizadeti.

DOBRAVICE: JE VODA SKRITA?

Prebivalci krajevne skupnosti Dobravice se sedaj oskrbujejo z vodo iz vodnjakov. Zlasti ob suši pa je potrebno le-te napolniti. In pogosto ni mogoče dobiti vode druge kot iz reke Lahinje. Ta pa za pitje in drugo uporabo zares ni primerna. Kdaj bodo skozi njihove vasi napeljali vodo, pa ne vedo, čeprav menijo, da je za Gornjimi Dobravami dovolj vode. Tam je bil včasih mlin, ki so ga Turki podrli. In če je mlinar lahko mlet, je bilo gotovo več vode, kot je je videti sedaj.

SPREHOD PO METLIKI

POZDRAV KONGRESU - Mladina iz Bete je s sestanka in s kulturne prireditve poslala delegatom IX. kongresa ZSMS pozdravno pismo, v katerem želi kongresu uspešno delo ter obljublja izpolnjevati sklepe, sprejete na kongresu.

KMETIJSKA ODDAJA - Ljubljanska televizija je prejšnji teden snemala toč okoli oddajo za kmetovalce. Gledalci bodo med drugim videli črnomaljski Belsad, metliško Vinsko klet ter poslušali razgovore s kmeti, ki so se združili pri obdelavi vinogradov.

BELOKRANJSKI ABONMA - Zvezi kulturno-prosvetnih organizacij Metlika in Črnomelj razmišlja

ta o tem, da bi tudi letos organizirali skupni belokranjski abonma za gledališka gostovanja. To se je pokazalo lani zelo učinkovito, prihranili pa so tudi marsikateri dinar.

PLAKATIRANJE - Mesto nima posebnih tabel, na katerih bi obeležili plakate, zato se porabniki poslužujejo izložbenih oken in plovov. S postavitvijo posebnih tabel bi dobilo mesto lepšo podobo.

ZMRZOVANJE - Zaradi dežja, ki je padel skoraj ves prejšnji teden, se je označilo zelo ohladilo, zato so ljudje po tovarnah in blokih sedeli v precej hladnih prostorih. Po kolektarju namreč še niso pričeli kuriti narava pa, žal, noče upoštevati človeških dogovorov.

Štiri namesto trinajst

Močnejše krajevne skupnosti bodo uspešnejše

Družbenopolitične organizacije v metliški občini so izdelale predlog o zmanjšanju števila krajevnih skupnosti v občini. Namesto trinajstih naj bi obstajale le štiri krajevne skupnosti. Krajevne skupnosti se bodo morale organizirati tako, kot to zahteva nova ustava, o tem, koliko jih bo, pa bodo odločali izključno prebivalci sami na zborih občanov.

Bolj delajo

Priprave na VIII. kongres Zveze slovenskih sindikatov so v metliški občini poživile delovanje članov sindikata. Aktivnejši so postali konec julija, ko so se pričele razprave o statutarnem dogovoru o novi organiziranosti sindikatov, nadaljevali pa se bodo vse do zveznega kongresa in seveda še kasneje.

Razprave o statutarnem dogovoru so zaključene, v njih pa so v metliški občini posredovali tudi nekaj predlogov. Ker predvideva bodoči statut uveljavitev sindikalnih skupin kot osnovnih celic sindikata, so v Metliki predlagali, naj bi take skupine sestavljale že ustanovljene samoupravne delovne skupine, ki so se že uveljavile. Duh statutarnega dogovora pa naj bi se, kot so predlagali v metliški občini, prenesel tudi v zvezni statut, saj bi morali biti sindikati v vsej državi enotno organizirani.

Do srede oktobra bodo v metliški občini organizirali razprave o osnutkih sklepov VIII. kongresa Zveze slovenskih sindikatov. O tem ter o problemih zaposlenih naj bi v razpravah spregovorilo vsaj polovico vseh zaposlenih v občini. Zato pa se bodo še natančneje dogovorili o načinu poteka razprav.

KMETJE POMAGAJO

Do preteklega tedna so kmetje v metliški občini zbrali 7.970 dinarjev, ki so jih namenili prebivalcem Kozjanskega kot pomoč za odpravo škode, ki jo je pred časom povzročil potres. Pri zbiranju pomoči so se najbolj izkazali kmetje z Jugorja, medtem ko občinski štab, ki je določen za zbiranje pomoči, v prihodnjih dneh pričakuje še prispevke kmetov iz Rosalnice, Grabrova in Radovice.

NOVA ORGANIZIRANOST SZDL

V črnomaljski občini bodo čez zimo reorganizirali krajevne organizacije SZDL. V vsaki krajevni skupnosti bo delovala krajevna konferenca SZDL, po vaseh pa bodo delovali oddelki krajevne konference SZDL kot njene osnovne celice. Pri občinski konferenci SZDL bodo v prihodnjih dneh imenovali člani komisije, ki bodo na osnovi statuta republiške konference SZDL izdelali pravila občinske in krajevnih konferenc SZDL. Vse to naj bi bilo opravljeno do prihodnje pomladi.

SPET VOLITVE

Aktivni člani SZDL in sindikata v črnomaljski občini niso imeli kaj dosti oddih. Po uspešno pripravljenih in tudi izvedenih spomladanskih skupščinskih volitvah jih spet čaka težko delo. Še letos bodo v občini volitve delegatov v delegacije za vseh pet samoupravnih interesnih skupnosti v občini. V TOZ in OZD bodo volitve pripravili aktivisti v sindikatu, v krajevnih skupnostih pa organizacije SZDL. Koliko delegatov bo v skupščinah posameznih samoupravnih interesnih skupnosti, za zdaj še ni znano, vsi pa upajo, da bodo skupnosti potem, ko se bodo konstituirale v skladu z ustavnimi določili, še bolj uspešno delovale.

HUMANOST „DAJE“ KRI

Najbolj človekoljubni med nami - krvodajalci, ki darujejo svojo kri zato, da z njo rešujejo življenje soljudem, bodo spet potrdili svoje človekoljubje 22. in 29. oktobra, ko jih bo poseben avtobus zjutraj ob 6.30 odpeljal izpred poslopja črnomaljske občinske skupščine na odzvezje krvi v Novo mesto. Akcijo organizira črnomaljski občinski odbor RK.

VSE ČAKA

Prebivalci Vinice ne verjamejo več napovedim, da bodo dobili novo poslovno zgradbo do junija prihodnje leto. Zgradbo, v kateri bodo prostori pošte, trgovine, banke, trafike in turističnega urada, naj bi pričeli graditi že julija letos. Doslaj pa gradbenikov še ni bilo. Na prostor, kjer naj bi zgradili bencinsko črpalno, so položili lesene drogove, ki že precej tednov čisto mirno ležijo. Ljudje ne verjamejo, da bo iz njih prišel teči bencin.

Uspela dvanajsterica

V šolskem letu 1972/73 je črnomaljski Zavod za kulturno-prosvetno dejavnost skupaj z brežiškim Centrom za kadre v blagovnem prometu ustanovil v Črnomlju oddelek poslovodske šole. Konec prejšnjega meseca je bil trud dvanajstih slušateljic poplačan: prešli so spričevala, ki potrjujejo, da je Bela krajina pridobila dvanajst novih poslovodij. Štirje med njimi so povedali:

MARIJA VOLK, Blagovnica Metlika: „Za to šolo sem se odločila zato, ker mi je večerno obiskovanje šole nudilo edino možnost, da si pridobim srednješolsko izobrazbo. Zaradi deljenega delovnega časa in oddaljenosti od Črnomlja je bilo šolanje naporno. Vedela pa sem, zakaj se učim, zato sem uspela.“

MARICA VESELIC, „Tobak“, Črnomelj: „Čeprav sem se po končani osnovni šoli želela vpisati na srednjo šolo, sem se šla po nasvetu staršev učiti za trgovko. Zaradi pomanjkanja denarja sem se odločila za večerno šolo, da sem bila lahko tudi v službi. Prihodnje leto pa bi se rada vpisala na višjo komercialno šolo.“

VLADO STARIHA, Kmetijska zadruga Metlika: „Zelo sem vesel, da sem šolo uspešno končal, predvsem zato, ker sem si moral šolanje sam plačati. O tem, kako mi bo pridobljeno znanje koristilo, pa še nisem razmišljal. Kmalu bom namreč oblekel vojaško suknjo.“

ANICA MIKŠIČ, „Dolenjka“, Črnomelj: „Imam že družino pa še v službo v Črnomelj se vozim z Vinice. Zato sem se morda teže kot drugi posvetila učenju. Zato se še bolj veselim uspeha, saj sem kar zavidala brezskrbnim srednješolcem, ker sama v njihovih letih nisem imela možnosti, da bi se šolala.“

Besedilo: LADKA PETRIC
Slike: BORIS LORKOVIČ

ČRNOMALJSKI DROBIR

NESRAMNI VOZNIKI - Pešci v Črnomlju se vse bolj pritožujejo nad nekaterimi nesramnimi vozniki, ki nalašč divjajo po lužah, ki se ob deževju zbirajo na cestah, in prihajo pešce za blatno vodo. Mokri pešci upajo, da bo novi zakon o cestnem prometu stopil na prste tudi takim objestnejšem za volanom.

DEŽ NAGAJA GROZDJU - Vinogradniki pretekli teden niso bili prav nič navdušeni nad vremenom. Dež, ki je vztrajno močil zemljo, jim je sivil lase, kajti trgatve še ni končana, hladno in deževno vreme pa je preprečilo normalno zorenje grozdja. Računajo, da pridelek v vinogradih letos ne bo tako kvaliteten in bogat kot lani.

BO ALI NE BO? - Po načrtu naj bi do Adlešičev že letos asfaltirali cesto. Deževno jesensko vreme pa graditeljem ceste tako nagaja, da bodo morali prebivalci Črnomlja in Adlešič najbrž počakati do prihodnje pomladi, da se bodo lahko med obema krajema vozili po lepi asfaltirani cesti.

FILM ZA OSNOVNOŠOLCE - Več kot 1.000 učencev iz črnomaljske občine si je pred dnevi ogledalo filmsko risanko „Mačke iz visoke družbe“. Predstava je bila na sporedu dvakrat, organizirala pa jo je Zveza kulturno-prosvetnih društev iz Črnomlja.

metliški tednik

Na fotografiji je zmagovalna ekipa strelcev Kočevja, ki je osvojila prehodni pokal ter predstavnik pokrovitelja Alojz Petek. (Foto: J. Primc)

Prehodni pokal Kočevju

Na strelskem tekmovanju 1. Kočevje, 2. JLA, 3. PETO

Za praznik občine Kočevje je bilo strelsko tekmovanje za prehodni pokal občinske strelske zveze, pokrovitelj tekmovanja pa je bila občinska skupščina. Na tekmovanje so bile povabljene strelske družine iz vseh bližnjih občin, udeležile pa so se ga ekipe Kočevja, JLA Ribnice in partizanske enote teritorialne obrambe (PETO) iz Kočevja. Tekmovali so z vojaško puško na 200 m. Vsak je izstrelil po 5 nabojev iz stoječega, klepečnega in ležečega položaja. Prehodni pokal je osvojila ekipa Kočevja (Novak, Zvab, Kos, Markovič, Šafar) 463 krogov, 2. JLA Ribnica (Rakič m., Rakič T., Puača, Maksimovič, Zahanovič) 369 krogov in 3. PETO (Gričar, Muhvič, Tošaj, Veselič, Novak) 270 krogov. Med posamezniki so bili najboljši: 1. Franc Novak (KO) 109 krogov, 2. Franc Zvab (KO) 104, 3. Tomislav Rakič (JLA) 101, 4. Milan Kos (KO) 101 in 5. Viktor Gričar (PETO) 90 krogov.

Predlog: praznik 4. maja

Mesto naj dobi svoj praznik, grb in zastavo

Na zadnjem zasedanju delegacije krajevnih skupnosti Kočevje (1. oktobra) so sprejeli poslovnik o delu delegatov in delegacije. Nadalje so bili seznanjeni s potekom priprav in ostalimi deli v zvezi z gradnjo baze in telovadnice, z ustanovitvijo medkrajevnega sveta krajevnih skupnosti, izvolili pa so tudi delegate za svečano sejo občinske skupščine 3. oktobra. Predsednik KS Stane Otoničar je seznanil delegate s programom, da bi imela krajevna skupnost svoj praznik, grb in zastavo. Po sedanjem predlogu, ki bo dan v večmesečno javno

Mrzlo - toplo

3. oktobra so dali predstavniki kemične tovarne Kočevje inženir Ivan Prezelj, Leon Mitar in Tone Kovačič za javnost naslednje obvestilo o ogrevanju: „24. septembra je bilo na sestanku v kemični, ki so mu prisostvovali tudi tovariši Derenda (Stanovanjsko podjetje), Subic, Valda (oba kurilni odbor), Klun (Kovinar) in Papič (Zidar) sklenjeno, da je treba pred začetkom kurjenja opraviti preizkus toplovodnih naprav, za kar je zadolženo Stanovanjsko podjetje, ki bo to organiziralo v sodelovanju s Kovinarjem. Mi (kemična) pa bomo začeli ogrevati stanovanja v Kidričevi ulici, ko bomo dobili naročilo Stanovanjskega podjetja, vendar ga do danes še nismo dobili. Le včeraj je Ivan Derenda ustmeno napovedal, da bo danes preizkus toplovodnih napeljav.“ Poudarili so, da jih je za izvedbo pooblastil strokovni kolegij podjetja. 4. oktobra zjutraj so bili radiatorji v Kidričevi ulici topli in upam, da bodo tudi vnaprej. Kljub temu pa je treba le razčistiti, kdo je kriv, da se kurjenje ni začelo dovolj zgodaj, saj je zaradi tega zbolelo precej ljudi. J. P.

Sklepi ne grejejo

Stanovanja v Kidričevi ulici v Kočevju, ki jih ogreva centralno greetje iz kemične tovarne, so kljub mrzlemu vremenu, ki se vleče še iz prejšnjega meseca, mrzla. Stanovalci kihajo, kašljajo, smrčkajo in kolnejo. Skoro vse družine so že prebolele lažjo ali hujšo obliko prehlada ali pa jo prebolevaljo. Kljub lepim obljubam, zagotovilom in sklepom, danim na raznih sestankih, ni bilo do 2. oktobra, ko to pišemo, napravljenega ničesar. V tej kurilni sezoni, se pravi, ko se je vreme ohladilo, je centralno ogrevanje mrzlo. Stanovalec ni znan, da bi uredili napeljavo centralne tako, da bi bila toplota kar najbolje izkoriščena. Tudi sveto obljubljeni števci dobljene toplote (po eden v posamezni zgradbi) niso montirani itd. Seveda bi se tako pri Stanovanjskem kot v kemični tovarni izgovarjali, da se kurilna sezona še ni začela, in bodo trdili, da se začne kasneje, na primer 15. oktobra ali še kasneje. Za ta primer smo 2. oktobra obiskali tako Stanovanjsko kot kemično ter ugotovili, da imajo „ritke na toplem“, se pravi, da zase kurijo in da se je torej zanje kurilna sezona že začela! Stanovalci zahtevamo, naj družbenopolitične organizacije poiščejo krivca za tako stanje in ga kaznujejo. V pravkar sprejetem partijskem programu je jasno povedano, da je treba tiste nosilce funkcij, ki ne opravljajo v redu svojih dolžnosti (sem sodi gotovo tudi dosledno izvajanje sprejetih sklepov) „poklicati na odgovor, odpoklicati, odstraniti, postaviti vprašanje zaupnice in kaznovati po določenih statutih ZKS, če gre za člane ZK.“ Kot je že običajno, se bodo zdaj vsi pristojni izgovarjali, da oni niso odgovorni, da niso krivi. Vendar če hočejo partija in druge organizacije in organi ohraniti ugled in ga krepiti, morajo sprejete sklepe in programe tudi dosledno uresničevati. JOŽE PRIMC

Letos nič več likovnih razstav

Petkova galerija zaključila sezono z razstavo del pomurskih slikarjev

Zadnja letošnja razstava likovnih del v Petkovi galeriji v Ribnici je bila od 3. do 15. septembra. Ogledalo si jo je nad 1.800 obiskovalcev, med njimi največ mladine. Razstavljali so pomurski akademski slikarji Ladislav Danč, Štefan Galič, Karel Jakob, Štefan Hauko, Zdenko Huzjan, Lojze Logar, Franc Mesarič in Ludovik Pandur. Omenili smo že, da obišče razstave veliko mladine, pa tudi

šolarjev. Vodstvo osnovne šole že kar redno organizira v okviru likovne vzgoje ogled razstav v Petkovi galeriji. Likovna pedagoginja Vera Vavrič meni, da učenci z ogledom veliko pridobijo in da je ogled razstav dopolnilo redne likovne vzgoje. Take razstave so torej za mladino ne le privlačne, ampak tudi poučne. Letos je bilo v Petkovi galeriji skupno 8 razstav, ki si jih je

ogledalo okoli 23.000 obiskovalcev. Vodstvo galerije se že dogovarja z likovnimi umetniki za nove razstave v prihodnjem letu. J. PRIMC

UREDNIKOVA POŠTA

Pri članku „7. oktobra, dnevu topništva, naproti“, je pomotoma odpadel podpis avtorja Rada Radenkovića, za kar se mu opravičujemo.

Učenci osnovne šole Dolenja vas love še zadnje lepe jesenske dneve in telovadijo na prostem. Pa tudi zime se ne boje, saj imajo odlično opremljeno telovadnico v komaj odprtem DC-16. (Foto: J. Primc)

Pri VARNOSTI je lista v nevarnosti

Člani kolektiva prikrajšani pri dodatku za malice, dodatku za letni dopust in dodatku za nočno delo - Služba čuvajev pa je odgovorna

Sindikalno listo je velika večina delovnih ljudi sprejela za svojo. Med nekaj redkimi delovnimi skupnostmi, kjer sindikalna lista še ni našla svojega mesta, je tudi VARNOST. Zagotovo vsaj to lahko trdimo za njegovo izpostavo, ki zajema občini Kočevje in Ribnica. Podjetje VARNOST Ljubljana zaposluje na območju teh dveh občin blizu 70 ljudi, od tega na območju občine Ribnica okoli 30. Zakaj lahko trdimo, da pri VARNOSTI zanikajo sindikalno listo oziroma njena določila? Ogmorna večina delovnih skupnosti v naših občinah in v Sloveniji regresira svojim članom kolektivov malice oziroma tople obroke hrane. Tega doslej pri VARNOSTI še niso uvedli. Sindikalna lista govori, naj bi znašal regres za čas letnega dopusta od 600 do 900 din. Pri VARNOSTI se tega priporočila oziroma dogovora ne držijo, saj so izplačali letos le po 450 din na zaposlenega. Nočne ure svojih delavcev obračunavajo, po

zatrtilu prizadetih delavcev VARNOSTI, kot ure, opravljene v delovnem času, torej brez dodatka za nočno delo. Tako je en del naših delavcev prikrajšan za materialne dobrine, ki bi jim po sindikalni listi pripadale. Ne vemo, kaj je ukrenila sindikalna organizacija VARNOSTI, da bi podjetje uredilo te stvari. Delavci VARNOSTI nimajo tolikšnih plač, da bi se temu, kar so izvojevali sindikati, mirne duše odrekli. In še nekaj: služba čuvajev je odgovorna in težavna!

Obiskali smo skoraj vse položaje in bili presenečeni nad tem, kar smo videli. Delali so tiho. Naloge so izpolnjevali hitro, kot da to ni vaja, ampak prava vojna. Vendar tokrat ne bomo pisali o tem. Našo pozornost je pritegnilo nekaj drugega: naselja šotorov, ki so hitro zrastle tam, kjer verjetno nikoli ne bo pravih naselij. Ob pogledu na ta naselja človek ne more zadržati vzdih občudovanja, saj so to prava mesta iz šotorov. Kljub temu jih je težko opaziti. Tudi mi smo jih opazili šele, ko smo prišli čisto blizu, ker so jih vojaki tako zamaskirali, da jih ne bi videl sovražnik iz zraka. Povedali so nam, da so vse to postavili v nekaj urah, in dodali, da bi, če bi bilo treba, vse opravili še hitreje. Mi bi še spraševali, a kaj, ko smo se sredi dela počutili nekako odveč. Povabili so nas: „Pridite na obisk, ko bo vaja končana, in se bomo o vsem podrobneje pogovorili.“ RADE RADENKOVIČ

Povest o mestu šotorov

Nekje na položajih

„Smo nekje na vzpetinah, na položajih. Do nas je težko priti. No, in od tukaj se oglašamo in sporočamo: Pripravljene smo, da takoj branimo, kar nam je najsvetejšega, tisto kar smo dobili z revolucijo – SVOBODO.“ Tako se glasi sporočilo vojakov in starešin enote Nikole Damjanovića, ki sodeluje te dni na vojaški vaji. Obiskali smo skoraj vse položaje in bili presenečeni nad tem, kar smo videli. Delali so tiho. Naloge so izpolnjevali hitro, kot da to ni vaja, ampak prava vojna. Vendar tokrat ne bomo pisali o tem. Našo pozornost je pritegnilo nekaj drugega: naselja šotorov, ki so hitro zrastle tam, kjer verjetno nikoli ne bo pravih naselij. Ob pogledu na ta naselja človek ne more zadržati vzdih občudovanja, saj so to prava mesta iz šotorov. Kljub temu jih je težko opaziti. Tudi mi smo jih opazili šele, ko smo prišli čisto blizu, ker so jih vojaki tako zamaskirali, da jih ne bi videl sovražnik iz zraka. Povedali so nam, da so vse to postavili v nekaj urah, in dodali, da bi, če bi bilo treba, vse opravili še hitreje. Mi bi še spraševali, a kaj, ko smo se sredi dela počutili nekako odveč. Povabili so nas: „Pridite na obisk, ko bo vaja končana, in se bomo o vsem podrobneje pogovorili.“ RADE RADENKOVIČ

„Pokrajina“ Štefana Hauka, ki je razstavjal skupno z ostalimi Pomurci v Petkovi galeriji v Ribnici. (Foto: J. Primc)

RIBNIŠKI ZOBOTREBCCI

KONCERT – 3. oktobra je bil v domu TVD Partizan koncert, na katerem so sodelovali veliki zabavni orkester JLA iz Ljubljane in pevci Marjana Deržaj, Irena Kohont in Nino Robič. Koncert je organiziralo vodstvo Doma JLA. VEČ UČITELJEV – Na osnovni šoli Loški potok se je v prvem polletju letos (koledarskem) zvečalo število zaposlenih za 3 ali 18,7 odst. Zato je bilo potrebnih manj natur in se je povprečni osebni dohodek prosvetnih delavcev zmanjšal od 2.404 na 1.971 din. RAZSTAVE – Letos je bilo v Petkovi galeriji v ribniškem gradu 8 likovnih razstav, ki si jih je ogledalo okoli 23.000 občanov. Letos predvidoma ne bo več razstav.

letos je knjižnica nakupila za 4.191,75 din knjig. Do 14. septembra je bilo izposojenih 3.981 knjig, in sicer 2.531 bralcem. občan vprašuje medved odgovarja

— Po čem sklepaš, da je borbenost ribniških žena zelo velika? — Ker so na znak alarma hitro pritekale na zborna mesto ne le v uniformah, ampak tudi s torbicami.

REŠETO

ŠE NISO PODPISALI

Večje delovne organizacije v kočevski občini so že podpisale družbeni dogovor o štipendiranju. Izjema so le AVTO, MERCATOR in INKOP.

UREDNIKOVA POŠTA

Zaradi pomanjkanja prostora, drugih neodločljivih nalog in zaradi odsotnosti nekaterih odgovornih ljudi nismo mogli že ta teden prikazati praznovanja kočevskega občinskega praznika, pač pa bomo to storili v prihodnji številki, ko bo imela kočevska občina v listu tudi več prostora.

»Dolenjski list«

DROBNE IZ KOČEVJA

NOVA ZNAČKA – Nogometni klub Kočevje bo izdal klubsko značko. Tako se kar množi število značk kočevskih društev in podjetij. Zbiralci so ugotovili, da so značke, izdelane doma, to je v Ljubljani, Celju ali Zagrebu, enake kakovosti, kakor tiste, ki jih naročajo v inozemstvu, le cena domačih je veliko ugodnejša. Enako je tudi z obeski za ključce, ki si jih dajo delati podjetja.

STROŽJE – Novi prometni predpisi že veljajo. Sprehajalci in pešci ter matere z otroškimi vozički upajo, da se bodo sedaj rešili izsiljevalcev voženj z avtomobili in motorji po Gaju do šole in keglijšča. Če to ne bo pomagalo, bodo občani sami prijavljali milici številke teh izsiljevalcev voženj po prepovedani poti, kjer ogrožajo predvsem šolske otroke.

— Kaj meniš o tem, da pri Stanovanjskem podjetju in v kemični tovarni svoje prostore kurijo, ne poskrbe pa hkrati za ogrevanje stanovanj, ki so priključena na centralno kurjavo? — Pri vas pravite temu pametno gospodarjenje, varčevanje z energijo in podobno, pri nas, medvedih, pa pravimo temu kar namerna sabotaža.

KOČEVJSKE NOVICE

Ukinitev bi bila slaba rešitev

Glasbena šola Ribnica je na osnovi učnega načrta sestavila predračun, ki je predvideval 34.312 din dohodka, vendar ji je temeljna izobraževalna skupnost Ribnica odobrila le 30.485 din, da je znašala njena mesečna dotacija šoli 2.400 din namesto predvidenih 2.800 din. Zaradi tega je imela šola v prvem polletju letos izgubo, saj doseženi dohodek ni zadostoval za kritje vseh obveznosti.

To je prva izguba na tej šoli, ki je doslej že 10 let uspešno poslovala. Zdej je treba nekaj ukreniti, da se izguba ne bo ponavljala. To pomeni, da je treba zagotoviti šoli več denarja ali zmanjšati obseg njene dejavnosti, oziroma jo, v najslabšem primeru, celo ukiniti. Vendar ukinitev verjetno ne bi bila najpametnejša rešitev. Do danes je bilo namreč potrebno veliko truda, prizadevanj in denarja, da je šola zaživela, da uspešno dela in je dobila ugled. Vsega dosežena ne bi smeli kar tako odpraviti. To pa tudi ne bi bilo pravično do učencev, ki se selojo v tej šoli, zlasti pa ne do organizatorjev šole, ki so največ žrtvovali, da je šola zaživela, da uspešno dela. Ukinitev bi pomenila, da ne cenimo njihovega dela.

J. PRIMC

Svoj obstoj moraš upravičiti

Ne le zase, ampak tudi za napredek skupnosti je dolžan vsak delati

Albina Grivec, učiteljica iz Dolenje vasi pri Ribnici, že več let prizadevno dela v raznih organizacijah in organih na območju Lončarije, kot tudi v občinskih pa tudi nekaterih republiških.

Pred približno letom dni si bila izvoljena tudi za sekretarko osnovne organizacije ZK. Kaj in kako dela osnovna organizacija oziroma njeni člani? Kako to delo vpliva na sprejemanje novih članov v ZK?

Sastanek je dogovor za delo

Vsakemu članu ZK v naši organizaciji, je določeno, kje mora delati. Posebnost naših sestankov je, da so le redki izključno partijski,

Albina Grivec: „Če predsednik dobro dela, potem delajo vsi.“ (Foto: J. Primc)

ampak so to razširjeni sestanki, na katere so vabljeni tudi drugi, predvsem tisti, ki vodijo razna društva, organizacije in druge dejavnosti. Naši sestanki so torej predvsem dogovori za skupno delo na območju Lončarije. Seveda imajo enak način dela tudi ostale organizacije, društva in krajevna skupnost. Tako smo na primer za proslavo 100-letnice gasilskega društva pomagali gasilcem vsi, tudi ZK, lovci, kulturniki in drugi. Gasilci pa pomagajo pri naših proslavah. Tako vedno združimo svoje telesne in umske moči, da lažje in uspešneje opravimo delo.

Partijsko organizacijo smo ustanovili na našem območju že precej pred Titovim pismom. Prej smo bili partiji v organizacijah in aktivih po delovnih skupnostih. Tako sem bila jaz v aktivu osnovne šole Ribnica, kjer sem bila dve leti sekretarka. Partiji z našega območja smo uvideli, da je v krajevni skupnosti mrtvilo, zato smo ustanovili osnovno organizacijo. Od takrat naprej je na našem območju zelo živahno, saj smo izpeljali že vrsto akcij in proslav, kot so predlanska 100-letnica gasilstva, lanska proslava ob 30-letnici zloma plave garde v Grčaricah, letos smo odprli DC 16 in imeli več kulturnih prireditev; v Grčaricah, kjer imajo sicer svojo organizacijo ZK, pa grade vodovod.

Tako delo je povečalo zanimanje za našo organizacijo. Tako smo na primer od decembra lani sprejeli v ZK še 7 članov, da šteje organizacija danes 25 članov.

Povsod so taki, ki delajo, in taki, ki stojijo ob strani in le kritizirajo. Kako je s tem pri vas?

Vse je odvisno od vodje oziroma predsednika. Če vodja dobro dela, potem delajo vsi. Vsak opravi, za kar je bil določen. Tako pri našem skupnem delu sodelujejo skoraj vsi: od najmlajših, ki so sposobni za delo, do najstarejših. Zal pa je res še nekaj takih, ki nič ne delajo za skupnost, ampak le na veliko kritizirajo. Tistim, ki delajo, namreč lahko včasih tudi kaj spodleti; tistem, ki ne dela, pa ne more nič spodleteti. Kakor midva z možem, ki zelo složno delava doma in pri družbenem delu, tako se tudi mnogi naši občani zavajajo, da moras tam, kjer živiš, kjer poženeš korenine, svoj obstoj upravičiti. Prispevati moraš vsaj nekaj za napredek kraja, če že ne daš za napredek naše ožje in širše skupnosti vsega od sebe.

Omenila si glavne proslave v zadnjih treh letih. Če se ne motim, si zanje pripravila pravi večino kulturnih programov.

Zadnja tri leta pripravilam z mladimi, ki so končali našo štiri-letno šolo in se selojo naprej drugod ali pa so zaposleni, kulturne programe, skupno z ostalimi učiteljicami pa še programe z otroki do 4. razreda. Z možem sva režirala Klopčičevo enodjelnko „Mati“ in pomagala pevskemu zboru „Lončar“. Z mladimi se da vse to pripraviti, ker je pripravljena sodelovati, pomagati, nastopati in delati. Takih pa je tudi precej odraslih, ki sodelujejo na primer pri pevskem zboru in drugod.

Žrtvovali so večere in dopuste

Zadnja tri leta je napravila Lončarija velik korak naprej. Kaj imate zdaj v načrtu, oziroma ali ima vsaka organizacija napisan svoj načrt dela?

Letošnji delovni program smo v glavnem izpolnili, nove pa bomo predvidoma naredili v tej jesensko-zimski sezoni. Vendar že zdaj vemo, katere so naše glavne naloge. Ena glavnih je utrditve SLO, da bomo pač lahko naše pridobitve lahko, če bo treba, branili s čim manj žrtvami.

Iz vsega tega lahko sklepamo, da je preskrba z vodo na območju Ribnice in Kočevja zopet v kritičnem obdobju in je treba nujno sprejeti ukrepe za rešitev. Razen podjetja HYDROVOD se morata tega zavdati tudi obe občinski skupščini, kakor tudi vse družbenopolitične organizacije.

REŠITEV JE MOGOČA

Na osnovi večjih analiz in izračunov ter ob upoštevanju čim gospodarnejše rešitve predlaga HYDROVOD, da je treba obvezno vgraditi vodomer vsem potrošnikom v Ribnici in v Kočevju ter takoj začeti graditi gravitacijski vodovod Izber-Ribnica, in sicer v I. etapi od Sodražice do Ribnice, v II. etapi od Podstenskega studenca do Sodražice, v III. etapi pa zgraditi glavni vod mi-

izdelati moramo tudi program vsestranskega razvoja krajevne skupnosti. Ta razvoj bo temeljil tudi na programu zbiranja in porabe krajevnega samoprispevka in drugih dohodkov krajevne skupnosti. Osnova programa bodo programi posameznih odborov in komisij, ki jih je pri krajevni skupnosti 13.

Na področju komunalnih zadev bo program verjetno zajel urejanje in asfaltiranje cest, gradnjo vodovodov, popravilo pokopališč, potov itd.

Na področju kulture, športa, rekreacije in vzgoje bo treba napraviti program zasedbe novega družbenega centra (DC); najti mentorje, vaditelje, trenerje, izdelati urnik zasedbe, preračunati stroške vzdrževanja, opremiti oder, napraviti program prireditvev itd. Prizadevati si bomo morali, da bomo v okolici DC dobili nove površine za šport in rekreacijo, da bo naš DC postal res pravi družbeni center.

Nadalje bomo v programu zajeli tudi izgradnjo vsaj dveh učiteljskih stanovanj, postavitve spominskega obeležja okoli 75 padlim z območja krajevne skupnosti, vsako leto bomo čim svečanije praznovali krajevni praznik itd. Prihodnje leto bo dograjen vodovod v Grčaricah, morda pa bo kakšna vas dobila tudi že asfalt. Ob naših krajevnih praznikih bomo obujali borbene in revolucionarne tradicije, razen tega bomo za vsak praznik skušali pridobiti kaj novega, podobnega, kot je bil letos DC 16, prihodnje leto bo to verjetno že precej pred praznikom vodovod v Grčaricah itd.

Ob zaključku povej še, kako združuješ delo v službi, družbeno delo in delo doma, saj delaš v svetu osnovne šole Ribnica, komisiji za propagando pri SLO, vodiš odbor za proslave pri KS, delaš v komisiji za kadrovske zadeve pri osnovni šoli Ribnica, si delegatka Republiške konference sindikalnih delavcev za področje vzgoje in izobraževanja, predstavnica oziroma poverjenica Prešernove družbe za to območje in še kaj, hkrati pa si tudi mati dveh mladotnih otrok.

Vse to zmorem, ker se z možem razumeva in mi pri vsem tudi pomaga. Razen tega starejša hčerka Herminica, ki ima 14 let, varuje mlajšo, 3-letno sestrico. Pri varstvu otrok in kuhanju mi pride zelo prav, ker sta zelo blizu moj rodnini dom in sestra, ki mi zelo pomaga.

Zaradi družbenega dela že tri leta nisem mogla nikamor na dopust, saj so bile vse proslave zadnja tri leta med dopustom. Povedati pa moram, da so za družbeno delo tudi mnogi drugi žrtvovali veliko večerov in dopuste, saj ni nihče odklonil sodelovanja, če smo ga zaprosili za pomoč.

J. PRIMC

muzej
„GRAD“

stavbno
pohištvo

inles

Tri turistične table, ki opozarjajo, kje je kaj v Ribnici, bodo v kratkem postavili na Miklovo hišo (ITPP), na Lovšinovo hišo ob Gorenjski cesti in na Delasciovni na Seškovi ulici. (Foto: Primc)

Od dobrega k še boljšemu

Z volilne konference ZK v vojašnici

Pred kratkim je bila v vojašnici Mirka Bračiča v Ribnici volilna konferenca osnovne organizacije ZK, ki so se je razen delegatov udeležili tudi mnogi gostje iz sosednjih občin in drugih organizacij ZK iz JLA.

Poročilo je podal sekretar osnovne organizacije Sreten Djordjevič, ki je med drugim povedal, da je bilo pismo tovariša Tita in izvršnega biroja predsedstva ZKJ vsem članom ZK velika spodbuda za delo, saj je pomenilo tovaršvo za boljše delo vseh komunistov, tudi v tej enoti.

V poročilu in razpravi je bilo povedano, da so na osnovi 21. seje in

pisma sprejeli program dela organizacije, njenih teles in vseh pripadnikov te enote. V njem so nakazali, kaj je treba popraviti, da bi v bodoče dosegali še boljše uspehe. Delavnost pri izvajanju pisma se je odvijala v zvezi z mednarodnimi odnosi, ki so vplivali na varnost naše države. Temeljila je na idejnih gibanjih ter političnih in gospodarskih odnosih v družbi, na krepitvi bojne pripravljenosti in SLO, budnosti enote, krepitvi enotnosti itd.

Delegati so sprejeli tudi načrt za bodoče delo in akcijski program ter izvolili komite. Za delegata za konferenco JLA so izvolili Nikolo Damjanoviča.

Ribniška »fešta«

Pravo južnoameriško vzdušje na tekmi v Ribnici

28. septembra zvečer se je vsa Ribnica zljala na domače rokometno igrišče. Vzrok je bil derby srečanje slovenske rokometne lige med Ribnico in Slovenjgradcem. Kdor ne ve, kako radi imajo Ribničani rokomet in svoj klub, ne bi mogel verjeti vsega, čemur smo bili priča.

Tribune in prostor okoli igrišča so bili premajhni, da bi lahko sprejeli vse, ki so hoteli videti tekmo. Pol navijačev je prišlo z zastavami in raznimi navijaškimi rekviziti, najbolj glasna pa je bila godba na pihala, ki je igrala med vso tekmo, po njej pa se je priključila splošnomu slavlju Ribničanov in igrala po ulicah mesta. V zelo zanimivi tekmi so namreč zmagali domači s 23 : 20.

Po tekmi smo nekaj časa mislili, da smo morda zašli v Rio de Janeiro, saj je eksplozija navdušenja preseгла vse, kar smo doslej videli pri nas.

Gotovo je taka publika zelo pomagala domačim rokometanom. Kakšen je bil njen prispevek, morda najbolje povedo besede dr. Krgoviča, ki je bil uradni zdravnik na tej tekmi: „Take publike nimajo nikjer! Treba jo je upoštevati, pa tudi negovati.“

Če bodo rokometišči Ribnice nadaljevali s tako dobrimi igrami in če jim bodo gledalci še naprej tako pomagali s spodbujanjem, potem se bodo že to sezono gotovo uvrstili v zahodno skupino II. zvezne lige.

RADE RADENKOVIČ

Žalostna melodija

Glasbena šola ima izgubo

Analiza polletnih obračunov organizacij združenega dela s področja negospodarstva v ribniški občini je pokazala, da so osnovne šole Ribnica, Loški potok in Sodražica, posebna osnovna šola (POŠ) Ribnica in delavska univerza (DU) Ribnica poslovale uspešno, glasbena šola (GS) Ribnica pa z izgubo.

Celotni dohodek v negospodarstvu je znašal v prvem polletju letos 4.596.000 din ali 32,1 odstotka več kot v istem obdobju lani, porabljena sredstva pa so znašala 931.000 din in so narasla za 27 odstotkov. Kljub tem ugotovitvam, ki kažejo donosno poslovanje, je glasbena šola prikazala 14.000 din izgube zaradi nedoseženega dohodka.

SLABO IN DOBRO

Kmetijska zadruga Ribnica je odpovedala odkup telet, ker ni dobila zanje kupcev. Cena teletom, sposobnim za pitanje, je padla od 21 na 18 din za kilogram. Dobra stran vsega tega pa je, da bi zaradi take cene telet in če bi se odkupna cena mlade pitane živine (bb) obdržala na 18,30 din, ostalo pitanje donosno. Vendar se ne bi smela hkrati podražiti umetna gnojila in krmila. Rejci bi si morali sami oskrbeti poceni in dobra osnovna krmila, kot sta silažna koruza in trava.

KAKO JE BILO Z BOROM

Bor, ki so ga v parku pri gozdarskem delu v Ribnici podrl delavci HYDROVODA, je bil zasajen prav nad cevni vodovod, zato ni bilo druge rešitve, kot da je moral pri urejanju vodovodnih napeljav na tem območju pasti. Tako so nam povedali pri HYDROVODU. Bor so tam zasadili, ko so urejali okolico gozdarskega doma.

Po posameznih zavodih je celotni dohodek v primerjavi z lani narasel tako: posebna osnovna šola Ribnica 74,2 odstotka, osnovna šola (OS) Ribnica 37,7 odstotka, GS 29,7 odstotka, OS Sodražica 23,4 odstotka, OS Loški potok 11,9 odstotka in DU 35,2 odstotka.

Porabljena sredstva so letos narasla pri OS Loški potok za 86,3 odstotka, GS za 84,6 odstotka, POŠ 58,3 odstotka, OS Sodražica za 27,3 odstotka in OS Ribnica za 22,2 odstotka, medtem ko so pri DU v primerjavi z lani manjša za 21,6 odstotka.

Pretežni del dohodka je negospodarstvo porabilo za osebne dohodke (81,1 odstotka). Povprečni čisti osebni dohodki na zaposlenega so narasli od lanskih 1.870 na 2.184 din ali za 16,8 odstotka. Seveda so imeli zavodi letos tudi več poslovnih sredstev in osnovnih sredstev.

J. P.

Vode zmanjkuje

Kako Ribnici in Kočevju zagotoviti več vode

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

Vse navedene podatke naj podkrepimo še z dejstvom, da je črpališče v Blatah obratovalo do junija po 23 in 24 ur. Zbiralniki za konice komaj še zadostujejo. Zaradi tega HYDROVOD ne more bolje izkoristiti cennejše nočne električne energije.

Celotna teoretična zmogljivost zajetja Obrh je okoli 3.070.000 kubikov na leto. Zaradi izpada potrošnje v nočnem času in zaradi izpada industrije v dela prostih dneh

in delno široke potrošnje so dejansko pošiljali do junija v omrežje okoli 1.870.000 kubikov. Od tega je cevni izgub okoli 26 odstotkov ali 486.000 kubikov. Glavni vzrok izgub je zelo slabo omrežje, ki je iz azbestno-cementnih cevi, ki rade pokajo. Skoraj vse območje občin Kočevje in Ribnice je kraško in iz iztok vode ne pokaže, zato je zelo težko odkriti napako. Delno pa je kriva za izgubo tudi neurejenost in neodločnost občinske skupščine Ribnica, ki še ni izdala odloka o obvezni vgraditvi vodomerov.

mo potrošnje v Ribnici in povezavo z vodom profila 200, ki dovaja sedaj vodo iz Obrha.

Ko bo občinska skupščina Ribnica sprejela odlok o obvezni vgraditvi vodomerov, bo HYDROVOD začel postopno vgrajevati po etapah oziroma naseljih in v okviru svojih možnosti. Ne sme namreč priti do takega „juriša“ kot v Kočevju, kjer jim tista hitrost pri vgrajevanju še danes dela preglavice. Vodomeri so bili namreč vgrajeni, kjerkoli se je komu zahotelo, ne glede na to, kako jih bo mogoče odstraniti ali celo odčitavati.

Na podlagi ugotovljenega kritičnega položaja pri oskrbi z vodo je HYDROVOD lani proučeval zajetje novih vodnih virov in v končni izbor kot najprimernejša po količinah, kakovosti vode in položaju izbralo: vir Podstenski studenec, ki daje okoli 50 l/sek. leži na nadmorski višini

(NV) 601 m in je 6 km zahodno od Sodražice, ter Izber, NV 548 m, izdatnost okoli 20 l/sek, ki leži okoli 600 m jugovzhodno od Sodražice.

Opazovani so bili tudi izviri „Kadičce“, za katere menijo, naj bi ostale naravni park in bi jih uporabili le v skrajni sili, ter izvir pri cerkvi v Sodražici, katerega izdatnost je okoli 40 l/sek in je, po temperaturi so-deč, globinskega izvora, vendar zaradi neposredne bližine pokopališča ni primeren. Opazovali so tudi izvir Ortnešica, ki pa ni primeren zaradi oddaljenosti in ker nanj ni mogoče priključiti drugih virov, ker jih ni. Razen tega je ortneški izvir ob nali-vih zelo umazan in bi bile potrebne čistilne naprave, medtem ko Izber in Podstenski studenec nista umazana. V pod' pitev naj povem še, da je načrt dovoda iz let 1906 in 1936 preavideval prav zajetje Podstenskega studenca. V idejnem na-

črtu iz leta 1936 pa je z njim rešena preskrba z vodo od Zigmarič do Starce kerke.

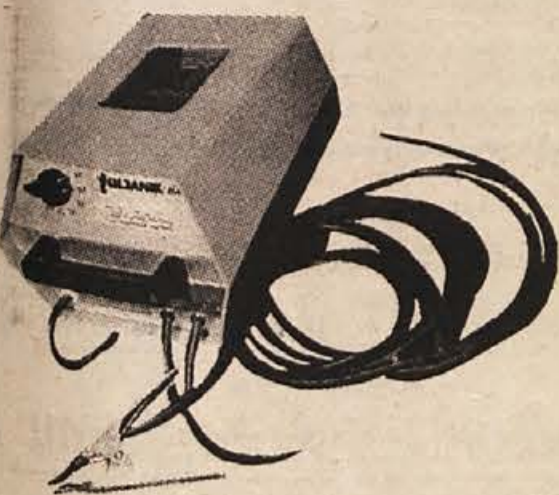
Z izgradnjo celotnega vodovoda bi bila urejena preskrba z vodo od Zigmarič in Sodražice (ki ima sedaj sicer lokalne vodovode) do Dolenje vasi. S prestavitvijo glavnega voda za Kočevje pri Slovenski vasi pa bi bilo možno gravitacijsko pripeljati v Kočevje še okoli 20 l/sek, torej presežek, ki bi nastajal na območju Ribnice. Koliko bi bilo to vredno v primeru katastrofe, ko bi bil za dalj časa izključen električni tok, ve samo tisti, kdor je že kdaj bil brez vode.

Menimo, da bi z uresničitvijo teh načrtov zagotovili preskrbo z vodo vsaj do leta 2000, če računamo z okoli 6-odstotnim letnim povečanjem porabe na sedanjo osnovo okoli 1.400.000 kubikov letne porabe.

(nadaljevanje prihodnjic)

ULJANIK

**PRENOSNI
TRANSFORMATOR
ZA VARJENJE**

**TBH 140
Bantam**

Za varjenje kosov tanke pločevine ali za njeno obdelavo je najidealnejše orodje BANTAM transformator: ker tehta le 20 kg, je zelo primeren za delo v delavnici ali na potovanju. Z njim lahko varite navadno mehko jeklo, nerjaveča jekla in jekla, ki so odporna proti kislinam. Moč je variti lito železo ali obnoviti izrabljene površine z elektrodami za trdo varjenje. Stroj je možno priključiti na enofazni priključek 220 ali 380 V.

Za BANTAM velja garancija leto dni. Če se pokvari v garancijskem roku, bo kupec dobil v zameno nov aparat. Če pa se stroj pokvari po garancijski dobi, lahko kupec BANTAM zamenja za novega — po zelo nizki ceni.

VSESTRANSKO — PRIPRAVNO — EKONOMIČNO

Brodogradilišče, tvornica dizel motora i tvornica električnih strojeva i uređaja — Pula

P P STEV 208, TELEFON: CENTRALA (052) 22-322
TELEX: 25 252 YU ULJTES

**vsak četrtek
DOLENJSKI LIST**

Edina revija za Slovence po svetu, njihov stalen most z domovino je revija

RODNA GRUDA

Naročite jo tudi svojim sorodnikom v tujini!

RODNA GRUDA
61001 Ljubljana, p. p. 196
Cankarjeva 1/II

Cepljenje proti GRIPI!

OBVESTILO DELOVNIM ORGANIZACIJAM IN OBČANOM O CEPLJENJU PROTI GRIPI

Združeni Zdravstveni dom Novo mesto in Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto organizirata preventivno cepljenje proti gripi, da bi zaščitila prebivalstvo pred obsežnejšo epidemijo gripe v nastopajoči jeseni in zimi. Zato vabimo vse delovne organizacije in občane, da čimprej sporoče svoje želje in potrebe po cepljenju najbližji zdravstveni enoti, vodstvu ZD Črnomelj, Krško, Metlika, Novo mesto in Trebnje ali Zavodu za zdravstveno varstvo Novo mesto.

Cepljenje proti gripi ni obvezno. To po predpisih pomeni, da polovico stroškov nosi sklad zdravstvenega zavarovanja, polovico delovna organizacija ali sam naročnik.

Cepimo lahko:

- 1 z živo vakcino za odrasle (3-kratno cepljenje zdravih odraslih prebivalcev z razpršilcem v nosno sluznico.) Participacija 50 % znaša 16,50 din (celotno cepljenje 33,00 din);
- 2 z živo vakcino za mladino (2-kratno cepljenje zdravih mladincev do 18 let z razpršilcem v nosno sluznico). Participacija 50 % znaša 8,70 din (celotno 17,40 din);
- 3 z mrtvo vakcino, ki ne povzroča nobenih reakcij, se lahko cepijo vsi; predvsem je priporočljivo za starejše ljudi, kronične bolnike, diabetike itd. Cepimo dvakrat z injekcijo pod kožo pri posameznikih, za večje skupine pa z avtomatično brizgo.

Ker ima avtomatično brizgo le Zavod za zdravstveno varstvo Novo mesto, prosimo večje kolektive, ki bodo zbrali vsaj 100 ali več prijaviteljev, da se obračajo z naročili na Zavod za zdravstveno varstvo naravnost ali prek najbližje zdravstvene enote.

50-odst. participacija za to vrsto cepljenja je 18,50 din (celotna cena 36,60 din).

Naročila za vsa cepljenja dostavite v obliki naročilnice v dvojniki. Za individualno cepljenje in neprijavljene posameznike o odprto posebno cepišče na Zavodu za zdravstveno varstvo Novo mesto, Mej vrti 5, od 10. 10. 1974 dalje od 10. do 13. ure.

Za vse informacije se obračajte na najbližjo zdravstveno enoto ali na prej navedene naslove.

Strokovnjaki ugotavljajo, da je samo množično cepljenje uspešna obramba pred epidemijo gripe. Zato priporočamo preventivno cepljenje, da se ne bo ponovila katastrofa iz prejšnjih let, zlasti iz leta 1969, ki nam je ohromila normalni delovni proces, zvečala smrtnost, predvsem pa povzročila množično obolevnost.

VZEMITE SVOJ MILIJON!

Kar tako milijonov (SEVEDA STARIH) ne dajemo. Treba se bo malce potruditi. Sprašujete, kaj vam je storiti. Vsak teden objavlja ITD razpredelnico s 25 številkami. Vaša naloga je, da obkrožite 5 številke, ki jih seveda sami izbirate. Držite pesti, da bo kombinacija, ki jo vsak teden izžrebajo v uredništvu ITD taka, kot ste jo napisali VI.

12 TEDNOV— 12 MILIJONOV ZA BRALCE itd

**ČE UGANETE VSAJ
3 ŠTEVILKE, PREJMETE
LEPO KNJIGO**

**ZA TISTE PA, KI BODO AKCIJO
ILUSTRIRANEGA TEDNIKA DELA
SPREMVALI VSEH 12 TEDNOV:**

**VELIKA NOVOLETNA
SUPER NAGRADA**

IZPOLNITE KUPON, VZEMITE SVOJ MILIJON!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 10. oktobra - Zlatko Petek, 11. oktobra - Emilijan Sobota, 12. oktobra - Maksimilijan Nedelja, 13. oktobra - Edvard Ponedeljek, 14. oktobra - Nedeljko Torek, 15. oktobra - Terezija Sreda, 16. oktobra - Hedvika Četrtek, 17. oktobra - Ignac

LUNINE MENE

15. oktobra ob 13.24 mlaj

KINIO

BRESTANICA: 12. in 13. 10. italijanski barvni film „Prepovedani dekameron“.
BREŽICE: 11. in 12. 10. francoski barvni film „Sex šop“.
13. in 14. 10. italijanski barvni film „Nevidna žena“.
15. in 16. 10. ameriški barvni film „Velikan Tony Karera“.
CRNOMELJ: ameriški barvni film „Sanje zločinca A“.
13. 10.

ameriški barvni film „Konpanjerosi“.
16. 10. italijanski barvni film „Prešušto“.
KOSTANJEVICA: 12. 10. italijanski barvni film „Topovi za Kordobo“.
13. 10. ameriški barvni film „Zgodba z zahodne strani“.
KRŠKO: 12. in 13. 10. francoski barvni film „Kozzikanško maščevanje“.
16. 10. ruski barvni film „Osvoboditev Evrope 3. del“.
MIRNA: „Varuj se prijateljev“.
METLIKA: italijanski barvni film „Za tisoč dolarjev dnevno“.
in ameriški barvni film „Suzana in Jeremy“.
16. in 17. 10. španski barvni film „Ulica Tuset“.
NOVO MESTO: od 11. do 13. 10. ameriški barvni film „Resnica o mafiji“.
16. in 17. 10. ameriški barvni film „Suzana in Jeremy“.
RIBNICA: 12. in 13. 10. ameriški barvni film „Tolpa cola youngerja in Jesse Jamesa“.
SEVNICA: 12. in 13. 10. angleški barvni film „Kraljica za 1000 dni“.
16. 10. ameriški italijanski film „Django strelja prvi“.
SENTJERNEJ: 12. in 13. 10. Arizona kelt“.
TREBNJE: ameriški barvni kriminalni film „Francoska veza“.

STEFKA BOKAL, DOLENJSKA CESTA 111, LJUBLJANA, prepovedujem delanje kakršnekoli škode po moji zemlji v Zburah 37 pri Smarjeti. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

Ob mnogo prerani in težki izgubi mojega navdve ljubljene in nikoli pozabljenega sina

RUDIJA ZAJCA iz Foesterjeve 11, Novo mesto

OBVESTILA

NUDIM VSE VRSTE ROLET, ZALUZIJE, PLATNE NE ZAVESE VSEH BARV, IZVRŠIM VSA POPRAVILA, SPADAJOČA V TO STROKO. KRATKI DOBAVNI ROKI, CENE SOLIDNE. NAROČILA PREVZEMA BOGO RADI. ZABJA VAS 15. NOVO MESTO IN IGNAC PRIJATELJ, KVEDROVA 8, KRŠKO.

IVAN KOBE, CELJE, Ljubljanska cesta 73, Vam nudi vrtnice vsch vrst po zmerni ceni.

ČESTITKE

DRAGEMU MOŽU, očetu in dedku Franju PEZDERŠKU iz Zagrebške 19, Novo mesto, čestitam za njegov praznik in mu želimo še mnogo let, zdravlja in zadovoljstva. Zena Olga, hčerki Olgi in Tatjana z možem Dušanom in sinom Andrejčkom.

RAZNO

37-LETNI FANT s srednjo kmetijo se želi poročiti z dekletom, ki ima veselje do kmetije. Ponudbe pod „PRIDEM TAKOJ“
POROČNI PRSTANI! - Najlepše darilo za Vašo nevesto vam pravi zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze). - Z izrezkom tega oglasa dobite 10. odst. popusta!
INŠTRUKTORICO matematike (srednje šole) potrebujem. Ponudbe pod „NOVO MESTO“.
MLAD FANT - 25 let, poln energije in veselja do življenja, želi spoznati dekle od 20. do 25. leta. Ponudbe pod šifro „Pridem in pošten“.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem celotni zdravniški ekipi, babicam in sestram porodničnice Novo mesto, ki so požrtvovalno, nesebično in humano sodelovali pri porodu porodnice MATEJE FABJAN, še posebno zahvala velja primariju dr. Šribarju za izkazano požrtvovalnost in osebno angažiranost.
RUDI FABJAN

Ob izgubi dragega očeta

MATIJA KRANJCA iz Vel. Brusnic 84

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam pomagali v težkih trenutkih in spremlili pokojnika na njegovi zadnji poti. Vsem prav lepa hvala za poklonjeno cvetje in vence ter izrečeno sožalje. Posebno se zahvaljujem zdravnikom in sestram internega oddelka Novo mesto in župniku iz Brusnic za opravljeni obred.
Žalujoci: sin Ladi, hčerka Fani, Justo, Rozi, Mici in Joži.

PROSTA DELOVNA MESTA!

„LABOD“ tovarna perila, Novo mesto

OBJAVLJA naslednja prosta delovna mesta:

- VODJA SPLOŠNE SLUŽBE PODJETJA
Pogoji: VIS ali VIŠ strokovna izobrazba pravne ali upravne smeri s prakso.
- FINANČNO-MATERIALNEGA LIKVIDATORJA - RAČUNOVODJA TOZD LOČNA
Pogoji: VIŠ ali SS strokovna izobrazba ekonomske smeri s prakso v knjigovodstvu.

Podrobne informacije o objavljenih delovnih mestih, osebnem dohodku in ostalih pogojih dela lahko kandidati dobijo v splošni službi podjetja.
Vloge sprejema splošna služba podjetja na naslov: LABOD, tovarna perila, Novo mesto, splošna služba, C. Herojev 29, Novo mesto.
Objava velja do zasedbe delovnih mest.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, starega očeta in brata

JOŽETA POVŠETA

iz Zagrada 9 pri Škocjanu

se toplo zahvaljujem sosedom, vaščanom, znancem, sorodnikom za večkratne obiske in tolažbo trpečemu očetu ter vsem, ki so nam izrazili sožalje, nudili pomoč, poklonili pokojniku vence in cvetje ter ga spremlili k zadnjemu počitku. Enaka zahvala kolektivoma TOZD Gozdarstvo Novo mesto in IMV za vence in spremitvo, dr. Šakiču za zdravstveno skrb in duhovniku za opravljeni obred in tolažilne besede.
Vsem in za vse še enkrat prisrčna hvala!
Žalujoci: sinova Jože in France z družinama, hčerki Mici in Francka z družinama in sestra Tončka.

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega očeta

JOŽETA GRUBARJA

iz Dolenjega Vrhpolja

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so z nami sočustvovali in ga spremlili na zadnjo pot. Hvala tov. Vinku Žuliču za govor v imenu prostovoljcev za severno mejo, župniku za poslovilne besede ter vsem, ki so darovali cvetje.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, starega očeta in brata

JANEZA ŠTERBENCA

iz Dobljč

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, dorovano cvetje in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Najlepša zahvala zdravniku dr. Ivanu Hečimoviču, zdravstvenemu osebju nevrološkega oddelka Novo mesto, Gasilskemu društvu Dobljč, KOZB Dobljč, Rudniku Kanižarica, SAP Ljubljana, duhovniku in pevcem iz Črnomlja. Iskrena hvala Mariji Bajuk in vsem sosedom za pomoč med težko boleznijo.
Žalujoci: sin in hčerke z družinami ter sestra.

Pretekli teden so v brežiški porodničnici rodile: Jožefa Vogrine iz Kapel - Bojano, Karolina Brajdič iz Straže - dečka, Bernarda Rebersak iz Leskovca - dečka, Anka Volk iz Mrzlega Polja - Zmova, Tatjana Močan iz Dobove - dečka, Pavica Kižlin iz Samobora - deklico, Elfrida Merslavič iz Mosteca - dečka, Marija Prahin iz Samobora - Claudio, Dragica Tomažinec iz Grdanjca - dečka, Ana Spec iz Sevnice - Jožeta, Stefica Janžič iz Samobora - dečka, Kristina Savnik iz Sel - Romana, Anica Savnik iz Sel - dečka, Cirila Oster - Sepec iz Trnja - deklico, Tatjana Kodrič iz Vrhovške vasi - Tomaža, Đurda Živoder iz Novakov - Kruna, Magda Juratova iz Novega sela - Ankico, Stanislava Šterk iz Loč - dečka, Marija Majcenovič iz Domaslovca - Maria, Ljubica Toth iz Vrbine - Mladena. Čestitamo!

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodničnici rodile: Jožefa Vogrine iz Kapel - Bojano, Karolina Brajdič iz Straže - dečka, Bernarda Rebersak iz Leskovca - dečka, Anka Volk iz Mrzlega Polja - Zmova, Tatjana Močan iz Dobove - dečka, Pavica Kižlin iz Samobora - deklico, Elfrida Merslavič iz Mosteca - dečka, Marija

SCHIEDEL — YU —
Kamin, dimnik št. 1 v Evropi
PGP
GRADNJA ŽALEC

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Casopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.
IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jeke, Vlado Silvester, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Stajdohar in Ivan Živič

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Milan Markelj, Janez Pezelj, Branko Podobnik, Jože Primc, Jože Splichal (urednik žiloge P), Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Fotoreporter Sandi Mikulan, oblikovalec priloge Peter Simič.

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 3 din - Letna naročnina 119 dinarjev, polletna naročnina 59,50 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 240 din ali 15 ameriških dolarjev oz. 45 DM (oz. ustreznega druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 45 din, 1 cm na določeni strani 68 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 90 din. Vsak mali oglas do 10 besed 17 din, vsaka nadaljnja beseda 1,50 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 6 od 1.1. 1974 - Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 - Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 - Telefon: (068) 21-227 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Casopisni stavek, filmi in prelom: ČZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

ISČEM DEKLE za varstvo dveh otrok v dopoldanskem času. Nudim hrano, stanovanje, plačilo ter možnost šolanja v popoldanskem času. Marinka Zidar, Cestno podjetje, Ljubljana, Stolpniska 10.
NUJNO POTREBUJEM varstvo za enoletnega fantka v Krškem. Ponudbe: Olga Leban, Medvode 80 a.
ZAPOSLITEV DOBI kvalificiran ali nekvalificiran monter centralnega ogrevanja. Zaposelitev možna takoj. Jože Papež, Mestne njive 14, Novo mesto.
VAJENCA SPREJMEM v uk za previjanje elektromotorjev. Telefon 061-310-119.
ZA VARSTVO dveh otrok za pomoč v gospodinjstvu iščemo pridno mlajšo dekle. Ponudbe pod šifro „PLAČAMO DOBRO“

SLUŽBO IŠČE

SPREJMEM SLUŽBO gospodinjske pomočnice v Novem mestu ali okolici. Naslov v upravi lista ali po telefonu št. 22-465 (2461/74).

STANOVANJA

SOBO V KRŠKEM ODDAM z novembrom tistemu, ki mi posodi manjšo vsoto denarja ali vplača za leto dni vnaprej. Jože Katič, Lapajnetova 6, Krško.
MLADO DEKLE išče opremljeno sobo v Novem mestu. Štefica Nabrišnik Hrnatič 57, Karlovac.
PRODAM enosobno stanovanje s centralno kurjavo, vseljivo julija 1975, 5 milijonov plačljivo takoj, ostalo po dogovoru. Javite se: Molan, Novo mesto, Nad mlini 42, vsak dan med 16. in 20. uro ali v soboto in nedeljo dopoldne.

Motorna vozila

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1973, prevoženih 22.000 km. Informacije na telefon 22-312.
PRODAM LADO, letnik 1972. Ogljed možen v soboto in nedeljo ali ob delavnikih po 17. uri v Novem mestu. Naslov v upravi lista (2422/74).
PRODAM FIAT 750 LUX, letnik 1972, po ugodni ceni. Lado Perko, Pri mostu 3, Črnomelj.
UGODNO PRODAM FIAT 750, letnik 1966 za 6.000,00 din - z generalno. Martin Senica, Sela 2, Dol. Toplice.
ZASTAVO 101 prodam. Prevoženih 23.000 km, letnik 1973. Naslov v upravi lista.
ZELO UGODNO prodam Ford Taunus 17 m, letnik 1964. Cveto Sitar, Stari trg 9, Trebnje (telefon 83-165)
PRODAM ZASTAVO lux 750, letnik 1971, prevoženih 20.000 km. Strojarska 3, Novo mesto.
ZASTAVO 750, letnik 1965, dobro ohranjeno, prodam za 6.500,00 din ali po dogovoru. Ivo Simonič, Zagrebška 14, Novo mesto.

PRODAM

PRODAM novo vezano že zastekljeno okno 180 x 120 cm. Ana Že-

KUPIM

KUPIM rabljeno trajno žarečo peč. Jože Janise, Kostanjevica na Krki.

POSEST

PRODAM posestvo z 1,5 ha zemlje, opremljeno z vodo in elektriko, do avtobusne postaje in trgovine 5 minut, primerno tudi za obrtnika. Gornik, Gornji Suhor 19 pri Metliki.
PRODAM ENOSTANOVANJSKO hišo z 20 ari vrta v Novem mestu ali zamenjam za enako izven Novega mesta. Naslov v upravi lista (2420/74).
PRODAM PARCELO 10 arov nad Dobruško vasjo, primerno za gradnjo vikenda. Naslov v upravi lista (2437/74)

PREKLIC

ALOJZ KRANJČIČ, HMELJČIČ 20, MIRNA PEČ, prepovedujem vsako vožnjo po poljski poti med njivami, kakor tudi obračanje po njivi, ki je bivaša last Jožeta Markla iz Sentjurja. Vožnja je po javni mapni poti mimo moje zemlje. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

JOŽE ŠULC, PREČNA 18, NOVO MESTO, opozarjam Jožeta Dragmana iz Prečne, naj preneha širiti lažne govorice, ker ga bom v nasprotnem primeru sodnijsko preganjala.

VSAK DAN: Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 16.00, 18.00, 19.30 in ob 20.00.

CETRTEK, 10. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo - Slovenci in Hrvti pod fašizmom. 10.15 Po Talijinih poteh. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Franc Prijatelj: Kako novi vinski zakon ureja provenienco in kakšni postopki so dovoljeni? 12.40 S pihalnimi godbami. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Med šolo, družino in delom. 15.45 „Vrtljak“. 18.35 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 23.05 Literarni nookturno.

PETEK, 11. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo - Moje knjige in zvezki. 10.15 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Janez Cop: Pripravi za varstvo gozdnih nasadov. 12.40 Popevke brez besed. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 15.45 „Vrtljak“. 16.50 Clovek in zdravje. 18.15 „Signali“. 19.40 Minute z ansambлом Borisa Kovačiča. 19.50 Lahko noč, otroci! 21.15 Oddaja o morju in pomorščakah. 22.00 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 12. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 10.15 Sedem dni na radiu. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Tone Vidrih: Ukrepi na travnjaku ob koncu paše. 12.40 Ob bistrem potoku. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.45 „Vrtljak“. 17.20 Gremo v kino. 19.40 Minute z ansambлом Boruta Lesjaka. 19.50 Lahko noč, otroci! 21.30 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 13. OKTOBRA: 8.07 Umetniška pripoved. 9.05 Še pomnite tovariši... 10.05 Prvi aplavz. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 18.03 Radijska igra - Kazimir Strzalka: Vaš dan je moja noč. 19.40 Minute z ansambлом Silva Stingla. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 23.05 Literarni nookturno.

PONEDELJEK, 14. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 10.15 Za vsakogar nekaj. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Marko Kmecl: Drevo in clovek.

13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtljak“. 17.20 Koncert po željah poslušalcev. 19.40 Minute z ansambлом Ottavia Brajka. 19.50 Lahko noč, otroci! 22.20 Popevke z jugoslovanskih studiev.

TOREK, 15. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo - Prvo leto upora in boja proti okupatorju. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Jože Osterc: Značilnosti rasti mladih govodi in njih pomen za prakso. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.40 Na poti s kitaro. 15.45 „Vrtljak“. 18.05 V terek nasvidenje! 19.40 Minute z

RADIO SEVNICA

Nedelja, 13. oktobra: - 10.30 reklame, oglasi in obvestila - 10.55 po domače - 11.10 obiskali smo vzorno kmetijo - 11.30 naša priznana pianistka Dubravka Tomšič - Srebotnjakova - 11.45 nedeljski intervju (Občinska mladinska organizacija po IX. kongresu ZSMS) - 12.00 za vsakogar nekaj - 12.30 poročila - 12.45 čestitke in pozdravi naših poslušalcev - 14.30 zaključek programa

Sreda, 16. oktobra: - 16.00 poročila - 16.10 reklame, oglasi in obvestila - 16.30 po domače - 16.45 kotichek za soferje - Zarometi, oči avtomobila - 16.55 disco klub brez imena - 17.30 veselo in žalostne zgodbe iz naše vzoje - 17.40 popevke na tekočem traku - 18.00 zaključek programa

Sobota, 19. oktobra: - 16.00 sobotni vrtljak - 16.15 pet minut za... - 16.20 EPP I. del - 16.30 poročila - 16.35 EPP II. del - 16.45 mini anketa - 17.00 zaključek SV in napoved sporeda za nedeljo

BREŽIŠKA KRONOKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Janez Gorenc, čevljar iz Črešnjice je padel preko soda in si poškodoval rebra; Ursula Zupan, žena kmeta iz Križev se je z levo nogo nabodla na polj. orodje; Franc Kinčič, upokojenec iz Brestanice se je z žago porezal po levi roki; Drago Kurnik, kretnik iz Sp. Starega grada se je zaletel v signal in si poškodoval glavo; Jožico Ogorevc, delavko iz Bukoška je podrl avto in ji poškodoval glavo in desno roko;

ansamblom Atija Sossa. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi.

SREDA, 16. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.25 Glasba vam pripoveduje. 10.15 Urednikov dnevnik. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - Milica Koman: Intenziviranje govedoreje v gričevnatem svetu. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Pojo naši operni pevci. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Loto vrtljak“. 19.40 Minute z ansambлом Milana Ferleža in Bojana Adamiča. 19.50 Lahko noč, otroci! 22.20 S festivalov jazz.

CETRTEK, 17. OKTOBRA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 10.15 Po Talijinih poteh. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Marija Skledar: Slabe in dobre strani dvopolja: pšenica koruza v vzhodni Sloveniji. 12.40 S pihalnimi godbami. 13.30 Priporočajo vam... 15.45 „Vrtljak“. 18.35 Z zabavnimi orkestri RTV Ljubljana. 19.40 Minute z ansambлом Jožeta Privšaka. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 23.30 Oto Pestner naš nocojšnji gost.

RADIO BREŽICE

CETRTEK - 10. oktobra: 16.00 - 16.30 - Napoved programa, poročila, sport in turistični napotki, Nove plošče RTB: 16.30 - 17.00 - Aktualnost tedna, obvestila in reklame - 17.00 - 18.00 - Glasbena oddaja Izbrali ste sami

SOBOTA - 12. oktobra: 16.00 - 16.30 - Malo za vas - nekaj za vse 16.30 - 17.00 - Radijska univerza, Jugoton vam predstavlja 17.00 - 17.30 - Kronika, Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam, Za naše najmlajše; 17.30 - 18.00 - Domače zabavne na valu 192 in

NEDELJA - 13. oktobra: 10.30 - Domače zanimivosti - V razpravo gredo osnutki statutov krajevnih skupnosti - Za naše kmetovalce: Prispevek za živinorejce - Nedeljska reportaža - En dan z občinskim inšpektorjem - obvestila, reklame in spored kinematografov 12.00 - 15.00 - Občani čestitajo in pozdravljajo

TOREK - 15. oktobra: 16.00 16.10 - Napoved programa in srečanje z ansambлом Rudija Marondinija 16.10 - 16.30 - Poročila, Kaj prinaša nova številka Dolenjskega lista, Novo v knjižnici 16.30 - 17.00 - Tedenski športni komentar, obvestila reklame in filmski pregled 17.00 - 18.00 - Mladi za mlade

TELEVIZIJSKI SPORED

CETRTEK, 10. SEPTEMBRA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 9.35 Francoščina (do 10.10) (Bgd) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 Francoščina - ponovitev (Bgd) - 16.10 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.30) (Bgd) - 17.10 Obzornik (Lj) - 17.25 Nogomet Dinamo: Olimpija, prenos (Zg) - v odmoru propagandna oddaja (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 3-2-1 (Lj) - 20.00 S. Lenz: Ura nemščine - barvna TV nadaljevanje (Lj) - 21.00 Kam in kako na oddih (Lj) - 21.10 Cetrtkovi razgledi: Prvi koraki delegatskega sistema (Lj) - 21.40 S. 6. baletnega bienala v Ljubljani: Spregetev, kubanski balet (Lj) - 22.10 TV dnevnik (Lj)

PETEK, 11. SEPTEMBRA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.50 Angleščina (do 11.25) (Bgd) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.45 Angleščina - ponovitev (do 16.20) (Bgd) - 16.30 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.50) (Bgd) - 17.25 Republiška revija mladih pevskih zborov v Zagorju - III. odd. (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Revija folklor - II. oddaja (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Energetika danes in jutri - II. del (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski notranjepolitični komentar (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.05 Ko pride lev - celovečerni slovenski film (Lj) - 21.35 Propagandna oddaja (Lj) - 21.40 TV kazipot (Lj) - 22.00 TV dnevnik (Lj)

SOBOTA, 12. SEPTEMBRA: 9.30 TV v šoli (Bgd) - 10.35 TV v šoli (Zg) - 12.00 TV v šoli (do 13.00) (Sa) - 14.25 Nogomet Sarajevo: Partizan - prenos (Sa) - v odmoru propagandna oddaja (Lj) - 16.15 Rokmet Medveščak: Dinamo - prenos (Zg) - v odmoru rezerviran čas (Lj) - 17.30 Narodna glasba (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Mozaik (Lj) - 18.25 Disneyev svet - barvni film (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar (Lj) - 19.55 3-2-1 (Lj) - 20.00 Skrita kamera (Zg) - 20.30 Zagreb 74 - prenos festivala zabavnih melodij (Zg) - 22.00 Moda za vas - barvna oddaja (Lj) - 22.10 TV dnevnik (Lj) - 22.25 Film (Lj)

NEDELJA, 13. OKTOBRA: 9.30 Svet v vojni - dokumentarni film (Lj) - 10.20 Otroška matineja: Zgodba o deklici Margeriti, Po neznanji delti, barvna filma (Lj) - 11.15 Kmetijska oddaja (Bg) - 12.00 Poročila (do 12.05) (Lj) - Nedeljsko popoldne: Igre brez meja, barvna evrovizijska oddaja: Naši zbori: Škofja Loka, barvna oddaja Košarka Zadar: Bosna, Za konec tedna - 18.05 Moda za vas, barvna oddaja (Lj) - 18.15 Poročila (Lj) - 18.20 Vidocq - serijski barvni film (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.50 Tedenski zunanjepolitični komentar (Lj) - 19.55 3-2-1 (Lj) - 20.00 M. Božič: Clovek in pol, barvna serijska oddaja (Zg) - 21.00 Mesta: Sremska Mitrovica, barvna oddaja (Lj) - 21.30 Sportni pregled (Sa) - 22.10 TV dnevnik (Lj)

PONEDELJEK, 14. OKTOBRA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 9.30 TV v šoli (do 10.35) (Bg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.30 TV v šoli - ponovitev (Bg) - 16.30 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.50) (Bg) - 17.30 S. Jeličić: Fant in očala (Lj) - 17.45 Barvna risanka (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Na sedmi stezi, športna oddaja (Lj) - 18.45 Dojemanje sveta in sporazumevanje, II. oddaja (Lj) - 19.05 Odlučimo! (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 3-2-1 (Lj) - 20.00 Anglade-Cosmos: Pozabljeno jabolko, francoska barvna TV drama (Lj) - 21.30 Sodobna oprema (Lj) - 21.40 Kulturne diagonale (Lj) - 22.10 Mozaik kratkega filma: Športna akrobatika (Lj) - 22.20 TV dnevnik (Lj)

TOREK, 15. OKTOBRA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 9.35 TV v šoli (Sa) - 10.05 TV v šoli (do 11.20) (Bg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 TV v šoli - ponovitev (Sa) - 16.05 TV v šoli - ponovitev (Bg) - 16.35 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.55) (Bg) - 17.30 M. Golar: Okrogle o veržencih (Lj) - 17.45 Barvna risanka (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Zivljenje v gibanju - barvni film (Lj) - 18.45 Zdravo, mladi! Oddaja TV Zagreb (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 3-2-1 (Lj) - 20.00 Aktualna oddaja (Lj) - 20.50 Propagandna oddaja (Lj) - 21.00 M. de la Roche: Whiteoaki z Jalne, barvna TV nadaljevanje (Lj) - 21.50 TV dnevnik (Lj)

SREDA, 16. OKTOBRA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.50 TV v šoli (do 11.25) (Bg) - 15.25 TV v šoli (Bg) - 16.30 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.50) (Bg) - 17.25 Zgodba o deklici Margeriti, barvni film (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Po sledah napredka (Lj) - 18.45 Mozaik (Lj) - 18.50 Ne prezrite (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 3-2-1 (Lj) - 20.00 Film tedna: Zgodba o Pavlu in Pavli (Lj) - 21.40 Propagandna oddaja (Lj) - 21.45 Miniature: Frank Ifield, barvna oddaja (Lj) - 22.00 TV dnevnik (Lj)

CETRTEK, 17. OKTOBRA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 9.35 Francoščina (do 10.10) (Bg) - 14.10 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.35 Francoščina - ponovitev (do 16.10) (Bg) - 16.30 Madžarski TVD (Pohorje, Plešivec do 16.50) (Bg) - 17.25 Slika oddaja iz serije Bistrootki (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Mozaik (Lj) - 18.20 Svet v vojni, serijski film (Lj) - 19.15 Barvna risanka (Lj) - 19.20 Cikcak (Lj) - 19.30 TV dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 S. Lenz: Ura nemščine - nadaljevanje in konec barv. TV nadaljevanje (Lj) - 21.00 Kam in kako na oddih (Lj) - 21.10 Cetrtkovi razgledi (Lj) - 21.40 Narodni balet s Kube (VI. baletni bienale v Ljubljani) (Lj) - 22.00 TV dnevnik (Lj)

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Pavla Pluž iz Črnomlja - Majo, Marija Kovačič z Vrha - Sandija, Majda Božič iz Grčeče vasi - Romana, Ana Saje iz Ivanje vasi - Lidijo, Marija Libaršar iz Bučke - Franca, Marija Cimermančič iz Jurne vasi - Antona, Ivica Mrvič iz Osojnika - Iztoka, Marija Suštar iz Belšnje vasi - Roberta, Draga Rizvanovič iz Črnomlja - Barbaro, Antonija Jerman iz Nakla - Aleša, Alenka Strniša iz Gornje Straže - Roberta, Marija Bajc iz Muhaberja - Andreja, Danica Fink iz Male Cikave - Jelko, Marta Rajkovič iz Regrče vasi - Gorana, Danica Kostevc s Potovega vrha - Francija, Ljuba Krisper iz Krškega - Primoža, Štefka Vovko iz Brezja - Janjo, Milena Veselič iz Črnomlja - Marka, Elizabeta Pompe iz Krškega - Darjo, Anica Zebula iz Mime peči - Martina, Marija Golob s Krške rebri - Roberta, Olga Žagar iz Šentjerneja - Alenka, Marija Ovniček iz Velikega Orehka - deklico, Jožica Jarkovič iz Drame - deklico, Marija Žarn iz Globočič - deklico, Štefka Mavsar iz Regrče vasi - deklico, Milena Riosa iz Družinske vasi - deklico, Anica Komljanč iz Krmelja - dečka in Jožefa Nečimer s Cistega brega - deklico - CESTITAMO!

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO

Ivo Pirkovič: O svobodni republiki pod gorjanci in njenem kirovskem junaku piparju bakšetu

13

„Zjutraj ob pol šestih je pridvelo sedem bombnikov. Začeli so krožiti nad nami. Mlatičj so vsi nehali z delom in bežali na svoje domove. Avioni so nenadoma začeli bombardirati podgorske vasi okoli Tolstega vrha. Brž smo znesli obleko in druge stvari na varen prostor, sami pa zbežali na vrt pod košato drevo in gledali velike zmaje, ki so prinašali toliko gorja. Metali so bombe, da se je zemlja tresla. Pokazal se je velik ogenj v Gabrijah. Jekleni ptiči niso odnehali. Krožili so nad Maharovcem in Krko in spet nazaj pod goro ter bombardirali, da je maharovška hosta šumela od pokanja. Ogenj se je pokazal zopet v drugem kraju. Bombardirali so Jugarje. Požgali in porušili so vso vas. Ubili so pet ljudi. Nekako pol ure je trajal ta silni boj. Potem so jekleni ptiči odleteli nazaj v Italijo.

Nenadoma se je pokazal ogenj na Mokrem polju. Zelo smo se prestrašili. Zvedeli smo, da so Italijani požgali pri Rokelnu (Dobravčevih) vse, kar je lesenega. V hišo so nanесли slame in drv ter zažgali kar na postelji.

V Šentjerneju so Italijani rušili Pirkovičevo hišo. Pravijo, da bodo tisto, kar je od nje ostalo, požgali. Pri Valetovih ni nikogar. Vse so izgnali, dom pa izropali.

Opoldne se je italijanska kolona odpeljala iz Šentjerneja nazaj v Novo mesto. S seboj so vzeli vse moške, ki so jim padli v roke. Spotoma so vzeli tudi Bevčega Lojza iz Maharovca, ki je bil na njivi. Na Mokrem polju so vzeli vse fante. Streljanja je bilo slišati toliko, da je kar odmevalo. Ubogi fantje, ki so se odpeljali s črnimi pošastmi. Bog ve, ali se bodo vrnilj.“

Na Polhovici je cerkovnik Albin Aršte, ki je nekje v vasi mlatil, pustil delo in kakor vsak dan opoldne pohitel zvonit. Italijani iz vračajoče se kolone so s ceste vdrlj v odmaknjeno vas in zvonarja brez sukniča in v umazani srajci, kakor so ga zgrabili, odvlekli s seboj. Ženi, ki je nesla drugi dan odpeljanim v mesto pet sukničev, so ječarji enega vrnilj. Prestrašila se je - bil je možev. Dolgo je blodila po samotnih gozdovih in v Mrzli dolini za Mokrim poljem našla pod grmado dračja možovo truplo. Umorjeni zvonar je zapustil sedem otrok.

Nekateri so ugibali, da so imeli Italijani zvonjenje morda za alarm, naj se ljudje poskrijejo. Kakor koli že, umor brez zaslišanja in preiskave je bil vojni zločin. Italijani so se vedno brezobzirneje zatekali k brezpravnemu strahovanju okupirane dežele, ne spoštujoč niti lastne zakone niti mednarodnopravne obveznosti, ki so jih podpisali v Haagu in Ženevi.

PEKEL V CEROVEM LOGU

Italijani so že v začetku avgusta izdelali nov načrt, kako zatrepi upor: kolikor največ ljudstva bodo spravili v internacijska taborišča na Rabu in v Italijo. Lov na kmete po nebranjnih vaseh se je spreminjal v roparske in požigalske pohode. Kolone vojaških kamionov so množice zajetih kmetov vozile v ječe. Tak dan je bil tudi 17. avgust, ki ga je opisala Pepca Rusova iz Dolenjega Maharovca takole:

„Danes smo zaužili strašno mnogo strahu. Ob pol enajstih dopoldne se je pokazal silen dim na

Dobravici. Sprva nismo vedeli, kje gori, a kmalu smo izvedeli. Italijani iz Šentjerneja so zažgali posestvo pri Gabračanovih (Goriškovich) in Črnetovih. Toliko gorja so naredili zato, ker sta šla domača fanta k partizanom. Najprej so zažgali pri Črnetovih. Zgorela je tudi hiša, ki je bila lesena, z obleko in hrano. Potem so šli h Gabračanovim. Tam so najprej vse openili in pokradli. Izropali so vse, odnesli so obleko in hrano in odpeljali konje in živino. Na voz so nametali žito, mast, obleko in pobito perutnino, za voz so pa privezali govedo in so vse odvlekli v Šentjernej. Ko so vse izropali, so še zažgali stan. Ker hiša ni hotela gorjeti, so nanесли slame in drv. Po poti v Šentjernej so zažgali hišo še pri Kočmanovih. Tudi zato, ker imajo sina pri partizanih. Tudi njim niso pustili ničesar rešiti.

Popoldne je bilo spet nekaj groznega. Šli smo na njivo na Ješevcu. Nenadoma pridrve trije avioni. Krožiti so začeli nad Orehovic in Cerovim logom. Že se zasliši silno brnenje in treskanje. Aeroplani so krožili tudi nad nami. V Cerovem logu se je pokazal dim. Vse je bobnelo in šumelo od samih bomb. Ko so avioni odšli nazaj, so začeli sipati še s strojnico po poljih. Kmalu smo izvedeli, da so letala naredila v Cerovem logu mnogo mnogo škode. Zgorelo je neko posestvo, pobite je bilo precej živine in svinj. Tudi cloveških žrtev je bilo nekaj.“

V Cerovem logu so ob napadu iz zraka vaščani spuščali svinje in živino iz staj, da ne bi zgorela. Ljudje so bežali v Gaj, ki se na vzhodni strani vasi vzpenja nad vaško cesto. In prav po tem gozdu je najhuje treskalo in lomilo dreve. Tam se je v neki mokri grezotini nabralo nekaj otrok in odraslih, češ da v blatu bombe ne bodo eksplodirale. Pa so. Devetletnemu tesarjevemu sinu Ivanu Erjavcu iz sosednje hiše je odtrgalo pol glave in tudi drugod je bil ves razbit. Njegovo pet let starejšo sestro Mici je bomba težko ranila. Iz zevajoče rane na boku so ji silila čreva. Nekdo jih je tlačil nazaj in ranjenko poskušal z raztrgano srajko obvezati. Zadata se je zgrudila gospodinja Rezka Luzarjeva. V hrbet se ji je zaril košček železa.

V zavetju Prhnetove, po domače Joškove sadne sušilnice sredi vasi sta bila od bomb ranjena priletli Anton Cunta in njegova žena Terezija, ki je pozneje ranam podlegla. Pri Zagorčevem, po domače Žagenčanovem mlinu so se trije parti-

zani umikali strojnici; laže je bil zadet Lojže Čukajne iz Mihovega.

Pilot se je z rotajočo strojnico podil tudi za begajočimi ženskami in otroki po Škofovem hribu na zahodni strani vasi. „Ranjena sem,“ je nenadoma vzkliknila sedemnajstletna Bratkovičeva Micka z Juretove domačije in se pred materinimi očmi sesedla pod drevesom. Izdihnila je, ne da bi bilo videti, kaj se ji je zgodilo. Pozneje so komaj našli pod prsmi drobeno ranico, ki ni niti krvavela. Vodila je naravnost skozi srce.

Prav tam, „v topolini“, je bila v križ zadeta Ana Kosova - Brzlančeva, ki je z otrokom v naročju prbežala iz vasi. Otrok ni bil ranjen, mati pa je pozneje okrevala, vendar ne brez posledic.

Po vrtovih je ležala pobita živina. Porušeni in požgani so bili staja, hlevi in svinjaki Pencove domačije in Gaju nad vaško cesto. Hiša ni bila zadeta. Gospodar je bil rudar v Franciji in je za dom skrbela njegova sestra Jožefa. Nekdo je bil Italijanom ovadil, da je na tem domu poveljstvo Gorganskega bataljona. Ovaduh se je zmotil. Zaman pa so bombniki iskali partizansko usnjarno in klavnico, skrito v gostem grmovju in pod košatimi bukvami.

„Takoj ko so letala odletela,“ nadaljuje v svojem dnevniku Pepca Rusova, „se je pokazal velik dim na Rojah.“ Italijani so požigali Srebrnjakovic, ki so imeli dva sinova v gozdovih. Družino, pet odraslih in tri otroke, so pregnali, dom izropali in ga s hlevom, svinjaki in kozolcem vred zažgali.

Na Rojah so ujeli partizanko Sonjo Francičevo, ki se je mudila pri starših. Z velikim hrupom so jo pripeljali v Šentjernej in govorili, da jo bodo v nedeljo javno na trgu ustrelili. (Pozneje jo je sodišče obsodilo na dolgoletno ječo.)

Iz strahu, da se bodo avioni z novim smrtonosnim tovorom še vračali, so družine iz Cerovega loga, posebno take z majhnimi otroki, zapuščale vas. Z najbornejšim imetjem se se selile na Vrbove, upajoč, da županovega gradu Italijani ne bodo bombardirali. Tudi živino so gonili s seboj. Tam je drugi dan v vročični nezavesti umrla ranjena Erjavčeva mala Mici. Da je treba nalupiti krompirja in pripraviti kosilo, se je dekletce zadnjo uro svojega rosnega življenja vznemirjalo v blodnjah. Čez kak teden so se družine druga za drugo oprezno vračale na zapuščene domove.

Vizija dekliške duše

Lamutov likovni salon v Kostanjevici na Krki, ki želi biti zavestno dejavno, programsko in usmerjajoče razstavišče in tako svoje poslanstvo opravlja že od leta 1957, si je zastavil posebno razveseljivo nalogo predstaviti slovenski javnosti mlado umetnico Sonjo Lamut. Ta naloga je za nas pomembna z več strani: prvič predstavljamo zastopnico najmlajše generacije (roj. 1949), drugič srečujemo kvaliteten izbor stilno in vsebinsko enotno uglasene, tehnično dovršene, a skoraj pozabljene izrazne možnosti-mezzotinte.

Če k naštetemu pridružimo še dejstvo, da Sonja izhaja iz najmlajšega beograjskega kroga, kjer je pravkar diplomirala, pomeni sedanja razstava tudi živo vez sodelovanja z drugimi republikami. To vez so nam skale razstave: Hlebinska šola, katere vodilni tvorci z Generacijem vred so razstavljali v tem salonu že pred skoraj poldrugim desetletjem. Navno kiparstvo Jugoslavije, Grafični bienale jugoslovanskih otrok in razstavljalci od prvega javnega nastopa Ivana Lackovića do velikih osebnih razstav in imen, kot so: Edo Murtić, Bogosav Živković, Zlatko Prica, Frano Šimunović, Miroslav Sutej idr.

Mezzotinta je pravzaprav znana že iz 17. stoletja, ko je služila kot tehnika za umetniško reprodukcijo v likovnih edicijah. Potem so jo slikarji - grafiki občasno uporabljali tudi za svojo umetniško izpoved, vendar v manjši meri, letos pa so v Londonu organizirali posebno mednarodno razstavo - Contemporary International Mezzotint, na kateri so se predstavili grafiki samo v tej tehniki. Sonja Lamut je bila med zelo vidnimi in uspešnimi razstavljalci, kar jo je opogumilo, da je v „Galeriji grafični kolektiv“ priredila samostojno razstavo. Doživela je izreden uspeh. Kriti-

ka ji je dala nedeljeno priznanje in posebej poudarjala njeno likovno izrazno zanesljivost, posebnost in moč umetniške izpovedi, stilno prečiščenost, uglasenost, znanje in talent.

Mlada ustvarjalka sama pravi: „Mislim, da daje ta stara in nenavadna tehnika, katere skrivnosti se odkrivam, veliko možnosti za svobodni izraz in da bom z njeno pomočjo mogla odkriti svoj osebni svet razmišljanja.“

Kakšen je ta osebni svet? Zamišljen, obrnjen navznoter, metaforičen in se izraža z dokaj skopimi simboli, ki so premišljeni in dovršeno postavljeni v prostor in čas. Njena izpoved je jasna in natančna, kompozicija klasična, risba akademska. Njen svet je poln pristinega čustvovanja, ki nam daje slutiti, da gre pravzaprav za vizijo, razpeto med resničnostjo in metafiziko. Vizijo globoke dekliške duše, prežete z mladostno melanholijo, ki vprašujoče gleda v svet in terja odgovor na svoje vprašanje...

Kje ste, Lamutovi? To retorično vprašanje je pisatelj Ingolič imel pred očmi, ko je s svojo umetniško besedo posegel v svet naših delavcev na tujem. Samosvoj je ta svet, poln tragike in namišljenega dostojanstva, žuljev in znoj in trpljenja poln, poln osamljenosti in nepremostljivih dalj...

Sonja Lamut, hčerka beograjskega psihiatra dr. Nikolića in mame zdravnice, ki je doma iz Novega mesta in je sestra Vladimira Lamuta, tožnega slovenskega Van Gogha, ki je zgorel in ljubezni do naše pokrajine in ljudi in utonil v razkošni gladini Krke, v kateri se zrcalijo vse resnice ob nji, je s svojimi stvaritvami in s svojimi mladimi sanjami pred nami in nam lahko mirno in ponosno odgovori: Tu smo - Lamutovi! LADO SMREKAR

S čolnom čez cesto. Na Mostecu so v soboto dopoldne morali zapreti ves avtomobilski promet. Voda je zalila velik del vasi. (Foto: J. TEPPEY)

Voda na cestah, v hlevih, stanovanjih

Dolenjska poplavljena - Voda, do koder seže oko - Največ škode povzročili Sava in Krka

(Nadaljevanje s 1. str.)

svinje v Sela. Voda jim je uničila precej sena, ki sedaj ne bo za drugo kot za gnoj. Po dvorišču so se še ves naslednji dan prevržali s čolni, toliko vode so imeli med hišo in hlevi. Še dobro, da so si dali napraviti čoln. Soseba Avgusta Žiberta je nesreča še huje prizadela: v stanovanju so imeli pol metra vode in blata, da so hišo komaj pomili. Spati morajo na podstrešju.

Tudi v Trnju je bilo v vodi več hiš. Tako je povedal Jože Benkovič, ki je moral po kuhinji gaziti v škornjih. Vsi prebivalci iz spodnjega Trnja so morali živino umakniti drugam.

Franci Cetin iz Mosteca je pohvalil pripravljenost in po-

moč, ki so jo pokazali prebivalci Dobove, Obreža, Sela in celo Arnovega sela. Njihova pomoč je bila prizadetim zelo dobrodošla. Na Mostecu se namreč nadejali, da bo voda toliko narasla, ker jutranja radijska poročila tega niso predvidevala. Na srečo so stari, izkušeni vaščani opozarjali na nevarnost, tako da ljudje niso bili popolno-

ma nepripravljeni. Podobno se je godilo prebivalcem Mihalovca in Loč, ki jih je poplava prav tako prizadela kot lani.

V krški občini Sava ni napravila škode, Krka pa je zalila del Kostanjevice ter bližnji Koprivnik, kamor so morali v nedeljo nekaterim družinam pripeljati hrano s čolni.

JOŽICA TEPPEY

Pokriva svinjake in vikende

Pokrivanje slamatih streh je obrt, ki umira

— Ne vem, da bi bil še kje kakšen od Suhe krajine, Bele krajine in do Otočca, ki bi znal slamo pokrivati strehe. Morda še kdo to počne poleg redne službe, — je začel govoriti o svojem nenavadnem poklicu, ki že izumira, Franc Zupančič iz Birčne vasi.

— Včasih smo bili štirje bratje in smo vsi pokrivali. Oče ni znal. Naučil me je starejši brat. Kličejo me za mojstra, vendar ne zato, ker imam izpit. Za naše delo, ki je priložnostno, ni izpita. Mojster je tisti, ki s čim manj materiala naredi čim boljše streho. Po starem običaju pokriva mojster spodnji del strehe, drugi pa na vrhu. Streha mora biti tanka, da jo lahko dobro privežemo, sicer jo veter razkoplje.

Pokriva stare kmečke bajte, pode, hleve, kozolce, kurnice, gosje in račje farme, pa tudi vikende, katerih lastniki hočejo slamatno streho. Vse to dela poleg kmetovanja, se pravi le občasno.

— Ko sem pokrival vikend v Toplicah, so mi rekli, naj naredim

„marelo“ (okroglo streho v obliki dežnika, s špičo na vrhu) tako, da ne bo potreben na vrhu strehe umivalnik ali kakšna druga posoda, ker bi sicer zamakalo. Lastniki so me pohvalili, da sem dobro opravil. „Vi-diš, čeprav smo sami dohtarji, inženirji, profesorji in študentje, ne znamo enega skopnika (velikega snopa slame) privezati,“ so mi dejali.

— Pri Pii in Pinu Mlakarju, tistima od baleta, sem na Ločni vikend pokrival. Takrat se je moj brat Janez, ki je bil 62 let star, prvič peljal v avtu in je trdno tiščal klobuk v rokah, da mu ga ne bi sapa odnesla, čeprav je bil avto zaprt... To je bilo menda leta 1948 ali 1949. Ona, Pia — je prava Španka, doma iz Barcelone — je rekla: „Pino, pogledj, kako zna on romantično govoriti,“ ko sem ji pokazal, kje je stal včasih ruperški grad. Pa z oljnato barvo sem moral potem slamatno streho pobavirati, da je bila kot jugoslovanska zastava.

Pa tudi topliški direktor je nekoč poslal pome avto. Pa ni imel pripravljene ne slame ne česa drugega. Potem mi je dal golaž in dva deci vina, domov sem moral pa peš...

V. I. Franc Zupančič

TEČNARIL V TRGOVINI

7. oktobra okrog poldne je v samopostrežni trgovini v Zabji vasi 45-letni Henrik Brajdič iz Zabajke v vinjenem stanju tako tečnaril in nadlegoval kupce, da so morali policisti na pomoč miličnike. Vinjeni Rom je moral v prostor za pridržanje.

Z UKRADENIM AVTOM

V nedeljo, 6. oktobra, je ljubljanka Sonja Zokalj z avtom zavijala proti Vel. Malencam in pravilno nakazala smer, za njo vozeči voznik avtomobila CE 175-70 pa jo je prehitel in oplazil. Po nesreči je avtomobilist odpeljal. Izkazalo se je, da je nekdo vozil avto, last Ivana Zagodeta, ki je bil ukraden na Čatežu. Tat je avto pustil v Malencah in izginil.

NAGRADA ZA FILMA

Člani FKK osnovne šole Kočevje so 23. septembra prejeli (po pošti) fotografski aparat Diana kot nagrado za sodelovanje na XIII. zveznem festivalu pionirskega filma, ki je bil letos julija v Puli. Na festival so poslali filma „Muhasta zima“ in „Raziskovalci“. Poleg ljubljanskih so bili kočevski filmarji edini predstavniki slovenskih pionirjev na tem festivalu.

POPLAVE V RIBNICI IN KOČEVJU

Zaradi deževja in sneženja v preteklem tednu so na območju kočevske in ribniške občine začele naraščati vode. Posebna komisija iz Kočevja si je že v soboto ogledala območja, ki jih običajno ogrožajo poplave, vendar je ugotovila, da še ni hude nevarnosti. Cestno podjetje je v Mrtvica postavilo opozorilne table, ker je tam cesta najprej poplavljena. Opozorilo ni bilo preuranjeno, saj je voda preplavila cesto že v soboto proti večeru.

V ribniški občini je narasla Bistrica poplavljala že v petek, sobota pa je v Ribnici dosegla najvišjo točko. Domačini so povedali, da je manjkalo le še 5 cm, pa bi se izlila iz struge in poplavlila Ribnico. Poplavljen je bilo tudi Dolenjevaško polje. Po izkušnjah iz prejšnjih poplav so napovedovali v Ribnici, da bo Kočevje verjetno najbolj ogroženo v ponedeljek ali torek.

NAJDENO ŽE V PRAVIH ROKAH!

Prejšnji teden smo poročali, da je Rudolf Jakobčič iz Bednja pri Adlešičih prinesel v uredništvo najdeno denarnico, v kateri je bilo 714,10 dinarjev. V petek, dan po izidu zadnjega Dolenjskega lista, se je v naši upravi oglašala Irena Santelj, dijakinja srednje ekonomske šole v Novem mestu, sicer pa doma iz Kostanjevice. Malce v zadregi je opisala vsebino najdene denarnice, tako da smo takoj videli in vedeli, da jo je res izgubila na avtobusni postaji. Presrečena in hvaležna je posilila za naslov tovariša Jakobčiča, da se mu bo pisмено zahvalila. Za dijakinjo je to velik denarni nameravala je kupiti čevlje in več drugih stvari, kar bo zdaj zaradi poštenosti zavednega najditelja spet mogoče.

„Kar v ‚Dolenjca‘ dajte, pa bodo vsi zvedeli!“ — tako radi reko naši ljudje. Spet se je potrdilo, da imajo prav. Veseli smo, da je dekle dobilo vrnen izgubljeni denar in da je „poštenje prvo“, kot smo zapisali v naslovu prejšnji četrtki.

UREDNIŠTVO DL

POSVET V SEVNICI

Delavci dijaških domov Dolenjske smo s krepkim zamahom začeli novo šolsko leto. Imeli smo že tudi prvi delovni sestanek dolenjske skupine v dijaškem domu v Sevnici. Pred pričetkom sestanka smo se poslovlili od dolgoletnega ravnatelja in Krškem, staroste vzgojiteljev Zaslavlja in ožje Dolenjske, tov. Matka Matjaž, ki odhaja v pokoj. Predali smo mu spominsko umetniško sliko in podpisi vseh udeležencev. Nato smo poslušali predavanje prof. Rakovec o uporabi javnih občil pri delu v dijaškem domu v Kranju. Domentari smo se, da bomo konec oktobra pripravili občni letni zbor naše skupine na Mirni gori. Po končanem posvetu smo odšli na prijeten jesenski izlet na Lisco.

MARJAN TRATA

Umril je najstarejši Potočan

Od Amerike do partizanov

4. oktobra je umrl najstarejši Potočan Janez Gregorič, rojen 21. junija 1879 v Segovi vasi.

Bil je kmečki sin. Z očetom je vozil po domačih potoških gozdovih pa v glažutarskih, gotenjskih in v Kočevskem Rogu. Ko je bil star sedemnajst let, mu je umrl oče. Od tedaj je skrbel za kmetitvo ležala na njegovih ramenih.

Sedem let po očetovi smrti se je oženil z Marijo Benčina, po domače Gašperčevo iz Travnika, ki mu je odzibala osem otrok, od katerih živi le še najmlajša hčerka Milka.

Leta 1909 je odšel v Ameriko. Od tam se je vrnil 1914 kot delovni invalid. S trdim delom je veliko ustvaril in prigospodaril. Ko ni več mogel delati, se mu je začel prazniti hlev in naposled se je moral pred leti

posloviti še od zadnje živali, svojih priljubljenega konja.

Pravil mi je, da si je bil z župnikom Pravharjem navzkriž že pred vojno. Nekeč, ko je bil pred vojno stiski, si je pri njem izposodil 700 dinarjev, vrtni pa mu je moral sedem tisoč, zakaj župnik mu je za zadolžnico pripisal še eno ničlo.

„Ta me je v življenju hudo opeljal, leta 1942 pa me je skušal dobiti na svojo stran, za bele. ‚Figo pasje, gospod župnik!‘ si je mislil in bil začetka za partizane in rdečo oblast.

Do konca vojne je deloval v različnih odborih ljudske oblasti in Osvobodilne fronte. Krivo pa mi je bilo, da se ga po vojni in na stare dni nihče spomnil niti se mu ni oddolžilo z eno samo prebito paro.

In kakor je Janez Gregorič ohranil v spominu do smrti mnoge tovariše, ostal zvest domovini in rodni zemlji ter nad petdesetdeset let pošteno delal in složno živel z nami, tako ga bomo vsi, ki smo ga poznali, ohranili v lepem spominu, njegovo hčerki in svojem pa izrekamo iskreno sožalje.

TONE OZBOLJ

Janez Gregorič.

VEDELA SEM, DA JE TAK

Jože Repič je bil jako čislán v Repičevi dragi. Pekovka je enkrat celo omedlela, ker jo je Repič pomotoma potrepljal po rami. Gospa Mesarjeva pa je preseglá v občudovanju Repiča vse meje, ko je na neki gasilski veselici javno izjavila, da so njegove roke rojene za božanje. Ženske Repičeve drage so sicer trdile, da je gospa Mesarjeva bleknila to kar tako, ker je pregloboko pogledala v steklenico, a so neke v kotu srca priznavale resnico tem njenim besedam.

Marsikatera Repičanka se je premetavala zvečer pod odejo z zmedeno željo, da ji bo Repič, ko se bo pokazalo sonce, namenil srčno besed-

do. Bil je tako moški, tako pošten in nežen, tako pozoren; pravó nasprotje njih možem, ki so znali, ko so prestopili štirideseto leto, le renčati, smrčati in ugovarjati pripravljene jedachi in se norčevati iz oblek, kupljenih v konfekcijskih trgovinah.

Nekega dne se je pred Repičevo hišo ustavil policijski avto in venkaj so stopili trije postavni miličniki, ki so pokali Repiča in ga odvlekli na postajo milice in od tam v mesto. Nihče ni vedel zakaj, a nekaj se je glasno šušljalo, da Repič nima čistih rok. Gospa Pekovka je čez pet minut ob stojnici s čebulo na trgu glasno debatirala: „Ste ga videli, Repi-

ča, a? Prava pokrita rihta!“ In gospa Mesarjeva ni mogla skriti svojega gneva: „Vedela sem, da je takšen. Njegov hlinavski obraz mi ni všeč, odkar sem ga prvič uzrla. Nekaj potuhnjenega je v njem. Nočem biti zlobna, toda to je obraz kriminalca.“

Veliko dni se je govorilo le o Repiču in o tem, kako so vsi vedeli, da ribari v kalnem, in niso pozabili pribiti, da je bil tudi njegov stari takšen, skratka, da je celotna družina tja do devetega kolena pokvarjena kot kislo zelje julija meseca. Nekdo je od razburjenja, da imajo v Repičevi dragi tudi ljudi takšnega kova, pljunil v izložbeno okno.

Po štirinajstih dneh je Repič častil v gostilni Pri dveh kegljih, ker se je izkazalo, da gre za pomoto. Pekovka ni hotela zaostajati za dogodki, zato je razlagala: „Sem takoj vedela, da je nedolžen kot ovčica. Repič je poštenjak od mezinca do zadnjega lasu, ki mu nagajivo vihra sredi glave.“ Gospa Mesarjeva pa je z rokami na prsih sladkobesedila: „Kako so ga vendar mogli odpeljati? To je najnesramnejša zabloda! Kako naj bi napravil kaj slabega človek z angelskim obrazom?“

Za dlako je manjkalo pa bi se razjokala v predpasnik.

TONI GASPERIČ